

NASLOV

OBUDILI SPOMINE

Na slavnostni seji občinske skupščine in predsedstev družbenopolitičnih organizacij so v Lendavi proslavili 29. občinski praznik in počastili spomin na 40-letnico osvoboditve, 35-letnico samoupravljanja in obletnico interniranja občanov v šarvarko taborišče. Slavnostne seje so se med drugimi udeležili tudi Geza Bačič, sekretar republiške konference SZDL, Ela Ulrih, častna občanka, predstavniki pomurskih občin ter občin Čakovec, Domžale, Zagorje ob Savi ter s predstavniki občin Lenti in

Monošter iz sosednje Madžarske. Delegacija skupščine je položila vence na spominsko obeh v Pince Marofu. Podelili so tudi plaketi in pisna priznanja delovnim organizacijam, krajevnim skupnostim in posameznikom. Sejo so z bogatim kulturnim programom popestrili učenci osnovnih šol Turnišča in Lendava, recitatorji srednje šole usmerjenega izobraževanja ter madžarska folklorna skupina iz Lendave.

Jani D.

Manj žuljev in znoja, več znanja!

Ob 10-letnici delavskih svetov je uvodničar našega lista med drugim zapisal: »Težave in problemi, s katerimi so se srečevali delavski sveti v preteklih desetih letih in se bodo tudi v bodoče, pa niso bili samo in niti ne predvsem subjektivnega značaja. Analiza nam namreč kaže, da so te težave v veliki meri izvirale iz materialne osnove in razvitosti proizvodnih sredstev. To moramo zlasti

»velikega oktobra« iz leta 1917. Je proces, ki bi ga lahko plastično strnili v prispevke: minili so časi, ko je ob šestih zjutraj zatulila sirena in je šlo več tisoč ljudi na delo v tovarno, na približno enako delo, da bi se ob dveh vrnili v približno enake domove k približno enaki hrani in enakim popoldanskim in večernim opravkom, v enak način življenja, in tako iz dneva v dan. Podobno drži za

OB DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV

upoštevati, ko analiziramo razvoj delavskega upravljanja pri nas v Pomurju, ker smo imeli prej le nekaj industrijskih podjetij, nova podjetja, ki so bila ustanovljena, pa so se morala spoprijeti z velikimi težavami.

kmečke težake in delavce, ki so sicer brez sirene, zato pa z redkokdaj zmotljivo uro bioritma šli navsezgodaj na državna in družbena posvetila, da v potu obraza in žuljev rok zaslužijo vsakdanji kruh.

Zastarela proizvodna sredstva, neprimerni prostori, pomanjkanje strokovnega kadra in osvajanje tehnoloških postopkov. Zato ni nič čudnega, če je večina naše industrije v rekonstrukciji. Zato so delovni kolektivi še razmeroma mladi in brez večjih izkušenj. Ni brez pomena za način njihovega naziranja tudi dejstvo, da se formirajo iz kmečkih vrst in s tem prinašajo v podjetja čisto pogled, ki so se oblikovali v kmečki drobnolastniški sredi. Ena izmed velikih ovir za razvoj delavskih svetov je tudi veliko pomanjkanje strokovnega kadra, ki bi bil sposoben dobro organizirati in usmerjati proizvodnjo.

Ob 35-letnici delavskih svetov ni, da bi se šli nekakšnih agitpropovskih taktiziranj, pač pa nam gre za to, da bi stopali v zdajšnjost in prihodnost manj zmedeni, zbegani in presenečeni, bolj jasni in odprti misli za nove rešitve v novih časih. Včeraj je bila vrlina industrijskega delavca in kmečkega proizvajalca sposobnost vključiti se enako kot tisoč drugih v proizvodni proces, enak za tisoče rok. Kdor tega ni bil sposoben, uniformnosti namreč, je bil slab delavec. Danes je ali jutri bo vrlina delavca in kmeta sposobnost za različnost, prilagajanje, menjavo.

Pisalo se je leto 1960 in zdi se, da je mogoče v letu 1985 v gornjih vrsticah, še bolj pa med njimi, razbrati sporočilo, da samoupravljanje ni od danes na jutri, ni juriš na nebo, ne zgolj miselni sen pariških komunarodov iz leta 1871 ali udeležencev

Kdor bo sposoben samo uniformnosti, ne pa tudi različnosti in menjave, bo slab delavec.

Enako velja za podjetje, za družbo sploh. Velja tudi za organe samoupravljanja, delavske svete še posebej. V pomurskem prostoru nam tovrstnih zgledov ne manjka.

SKUPEN NASTOP

S podpisom samoupravnega sporazuma so v ponedeljek v Murski Soboti ustanovili skupnost združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje AGRO POMURJE. Podpisniki so Živnorojsko-veterinarski zavod ABC Pomurke, gradbeno podjetje Pomurje in Projektivni biro iz Murske Sobotice. Te organizacije že dalj časa sodelujejo in se na jugoslovanskem trgu pojavljajo s celovito ponudbo — od tehnologije, projektiranja in gradnje objektov za živinorejo. S podpisom sporazuma so tako tudi formalno potrdili praktično preverjene izkušnje, kar je zaradi načrtovanega še prodornejšega nastopa po Jugoslaviji nujno.

V sporazumu so natančno opredelili medsebojne obveznosti in odgovornosti ter delitev dela. Vse to naj bi prispevalo k še bolj poenotenemu nastopu na tržišču in ustreznemu vrednotenju dela in znanja, ki ga v vseh treh organizacijah premorejo. Da to ni zanemarljivo, so že dokazali pri gradnji objektov v Stari Pazovi v Vojvodini, v Prizrenu na Kosovu, v Sarajevu in na številnih objektih po Sloveniji.

ib

Kje najti šest milijard?

Prejšnji teden so se v Lendavi sestali predstavniki republiških komitejev za energetiko iz Slovenije in Hrvaške, ljubljanskega geološkega zavoda in Rudarsko-energetskega kombinata iz Titovega Velenja. Namen pogovora je bil, da (ponovno) — vpriči najodgovornejših mož občinskega izvršnega sveta — izmenjajo poročila o opravljenih raziskavah, pro-

USODA RUDNIKA V LENDAVI

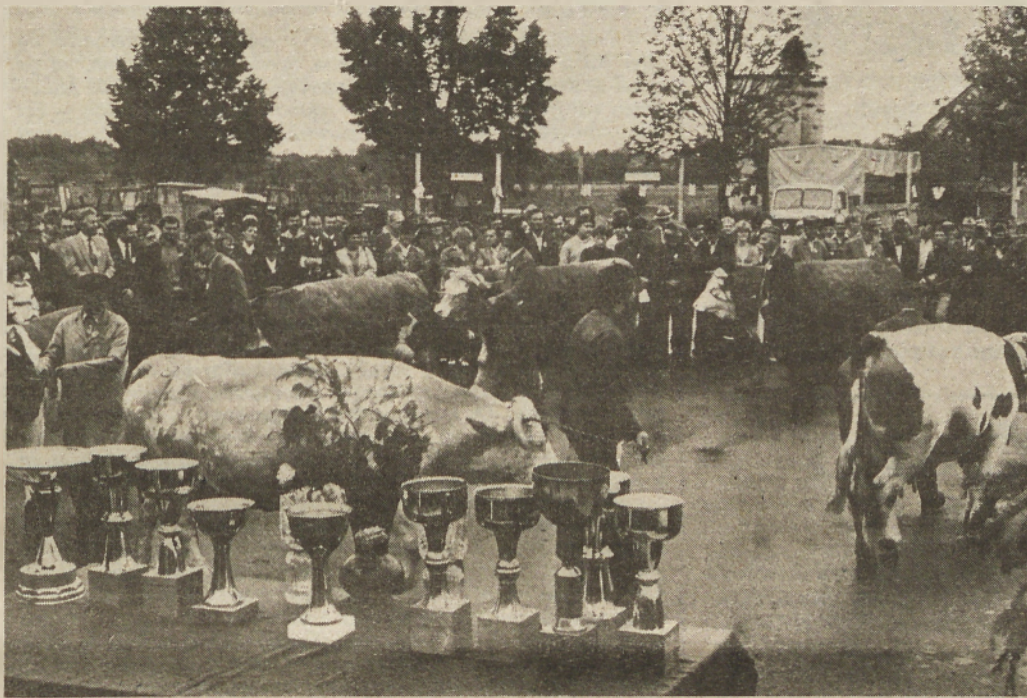
jektivnih delih in financiranju odprtja rudnika premoga na območju lendavske občine, najverjetneje v Benici. Nahajališča so zlasti obetavna na naši strani, nekoliko manj pa na drugi strani Mure pri Murskem Središču in Peklenici, kjer so sicer nekoč že izkoriščali premog. Sloji premogove rude z jalovino so debeli od enega do treh metrov in segajo v globino od 8 do 400 in več metrov. Kakovost znaša od 3000 do 3800 kalorij oziroma od 12 do 18 megajoulov. Ugotovljene čiste (geološke) zaloge nad meter debelih plasti premogal znašajo okrog 103 milijone ton oziroma vsehviš jalovino prek 128 milijonov ton. Letno bi bilo mogoče nakopati najmanj 300 tisoč ton ali 1200 ton dnevno.

Raziskovalna dela so v bistvu že končana, pri koncu pa so tudi sredstva za te namene. Naj bodo podatki še tako prepričljivi in spodbudni, denarja za to, da bi — kot je bilo prvotno načrtovano — že letos začeli s poskusnim izkoriščanjem, ni. Pravzaprav je na voljo vsega 180 milijonov dinarjev, kar je preskromno, da bi se mogli lotiti rudarskih del. Celotna nalozba bi namreč stala — ob letni proizvodnji 500 tisoč do milijona ton premoga — najmanj šest milijard dinarjev. Teh pa ni kje vzeti. Na tako imenovan energetski oziroma bencinski dolar Lendavčani ne morejo z gotovostjo računati, podobno je z bančnimi sredstvi. Oba rudarsko-energetska kombinata — iz Titovega Velenja in Zasavja — sta si sredstva razdelila in kaže, da bo za Lendavo ostalo bolj malo.

Predstavniki iz slovenskega komiteja za energetiko Gido Rozman je menil, da je vsako oklevanje nesmiselno in da so vse možnosti za začetek rudarskih del. Zavedati se moramo, da zadostnih količin premoga iz Bosne in Hercegovine ne bomo dobili in nam bo zato vsakih sto tisoč ton iz Slovenije dobrodošli, je dodal Rozman.

Usoda rudnika v Lendavi je očitno tudi po tem zadnjem razgovoru na medrepubliški ravni še vedno nejasna, čeprav se raziskave še nadaljujejo. B. Žunec

OB PRAZNIKU OBČINE LENDA VA Poudarek na razvoju kmetijstva

V lendavski občini posvečajo kmetijstvu posebno pozornost, zato tudi ni naključno, da so v letošnji program prireditev ob občinskem prazniku vključili tudi živinorejsko razstavo in prikaz dosežkov pospeševalnega dela na območju občine v zadnjih letih. Kmetijstvo je ena od gospodarskih panog, na katero opirajo nadaljnji dinamični razvoj, saj to ustvarja okoli 14 odstotkov družbenega proizvoda v občini.

Pri načrtovanju izhajajo iz dosežkov, ki so jih dosegli na tem področju v zadnjih desetih letih. V sestavi kmetijske proizvodnje

V okviru prireditev ob letošnjem občinskem prazniku so po desetih letih spet pripravili živinorejsko razstavo (tokrat v Črenšovcih) in prikaz rezultatov pospeševalnega dela na območju lendavske kmetijske zadruge v zadnjih letih. Foto. L. Kováč

dajejo še naprej poudarek poljedelstvu in živinoreji. Temeljna naloga v poljedelstvu bo povečanje družbeno organizirane tržne proizvodnje, medtem ko bo živinoreja ostala še naprej osnovna dejavnost kmetijstva, ki bo dajala največ dohodka. V dolgoročnem obdobju pa v lendavski občini računajo tudi na gradnjo nekaterih predelovalnih zmogljivo-

sti, med katerimi na prvo mesto postavljajo gradnjo prevzemnega centra in vinske kleti v Lendavi. Zelo obsežne naloge pa jih čakajo tudi pri izvedbi zemljiških operacij, saj načrtujejo osuševanja na 3.700 hektarjih, v zložbe bodo zajeli 5.000 hektarjev, namakanje pa uredili na 1.500 hektarjih kmetijskih zemljišč.

L. Kováč

SODELOVANJE S SOSEDI

VSE BOLJ TESNO

Znano je, da se vse bolj krepilo stiki med Železno županijo na Madžarskem in Slovenijo, še posebej pa s Pomurjem. K temu sta veliko prispevala tudi Madžarska socialistična delavska partija sosednje županije in Pomurski medobčinski svet Zveze komunistov. Obe partiji sta namreč v okviru 15-letnega medsebojnega sodelovanja dali številne pobude za stike na kulturnem, športnem, prosvetnem, gospodarskem in drugih področjih. V ospredju njihovih prizadevanj pa so bila vedno tudi vprašanja narodnostnega razvoja — Slovencev v Porabju in Madžarov v Pomurju.

To je nekaj osnovnih ugotovitev z delovnega srečanja delegacije Madžarske socialistične delavske partije Železne županije in Pomurskega medobčinskega sveta Zveze komunistov v Murski Soboti.

V razgovoru so posebej oce-

njevali dosežene uspehe pri gospodarskem sodelovanju in ugotavljali, da bi ga lahko še bolj razširili. Da je možno doseči kaj več kot le trgovinsko izmenjavo, dokazujejo tovarni čevljev Planika iz Turnišča in Sabaria iz Szombathelya ter Obrtništvo—

Delegacija iz Železne županije je obiskala tudi tovarno Planika v Turnišču. (Foto: J. G.)

šol in vrtcev, tovariš Horvath pa je dejal, da se tudi v Porabju pripravljajo na uvedbo dvojezičnega pouka. Vendar pa se pri tem srečujejo z odpori tudi med samimi pripadniki slovenske narodnosti. Vendar si bodo prizadevali, da bodo ustvarili takšne razmere, da bo učenje maternega jezika postala naravna potreba vsakega posameznika. Partija je med drugim odločilno vplivala, da so šole ostale v narodnostnem okolju (Gornji Senik, Števanovci), saj so bila močna prizadevanja, da bi bile vse učence preselili na centralno dvojezično osnovno šolo z internatom v Monoštru.

Gosta z Madžarske sta nato obiskala srednjo šolo v Lendavi, kjer je pouk madžarskega jezika obvezen za vse učence ne glede na narodnostno pripadnost. V pedagoškem in poslovno-financijskem programu pa poučujejo dvojezično. Prvi dan obiska — preteklo sredo — pa so sklenili z obiskom v tovarni Planika v Turnišču.

V četrtek je delegacijo iz Železne županije v Ljubljani sprejel predsednik predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Andrej Marinč.

JOŽE GRAJ

Občinski konferenci Socialistične zveze Murska Sobotica in Lendava Občinska odbora ZSB NOV Murska Sobotica in Lendava Domicilni odbor Prekmurske čete — brigade vabijo na osrednjo

PROSLAVA

ob 40-letnici osvoboditve in dnevu borca, ki bo 4. julija 1985 pri Domu borcev in mladine na Vančiči.

PROGRAM:

- 10.00 zbor pripadnikov Prekmurske čete — brigade in skupščina brigade
- 11.00 proslava (slavnostni govor, kulturni program: združeni pevski zbori iz M. Sobotice, pihalni orkester in učenci osnovne šole Puconci)

Po proslavi bo tovariško — partizansko srečanje in ljudsko rajanje. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel ansambel DIAMANTI.

Vljudno vabljeni!

Varnostni svet OZN je Južno Afriko ponovno obsodil zaradi napada na glavno mesto sotesume Botswana. Na sliki so študenti s kalifornijske univerze v San Franciscu, ki so pred dnevi demonstrirali proti južnoafriškemu režimu

DRAMA Z NASILJEM

Preko deset dni trajajoča drama s potniki ameriškega letala družbe TWA s 40 talci še ni bila končana, ko smo zaključevali to številko. Izrael je izrazil pripravljenost, da izpusti 25 do 30 libanonskih šiiitov, toda ugrabitelji, prav tako libanonski šiiiti, so zahtevali, da Izrael izpusti 766 zapornikov. Vzdušje libanonske obale je sedem ameriških vojaških letal, med njimi tudi letalonosilka Nimitz. Vsa dosedanja diplomatska prizadevanja so bila brezuspešna, rešitev talcev s silo pa je tvegana.

V posloplju ameriškega zunanega ministrstva v Washingtonu je neznanec ustrelil dve tajnici. Na frankfurtskem in bruseljskem letališču so odjeknile eksplozije. V nedeljo je kakšnih sto kilometrov jugozahodno od irske

obale strmoglavilo v ocean potniško letalo indijske letalske družbe. Smrt 325 potnikov in članov posadke naj bi povzročila nastavljen eksplोजija v letalu.

V libanonskem pristaniškem mestu Tripoliju je razstrelivo, podtaknjeno v osebnem avtomobilu, razneslo štiri

rinadstropno stavbo: 75 mrtvih, 150 ranjenih.

Drama z nasiljem, kot da ji ni konca. Nemogoče se je sprizniti z dejstvi, da peščice teroristov ustrahujejo vlade in države. Res pa je tudi, da so globoki vzroki za nasilje v svetu in njegovi ureditvi, takšni kot pač je.

DOKONČNO O MENGELEJU

Znani lovec na nacistične zločince Simon Wiesenthal, ki je doslej najbolj dvomil, ali so pred tedni v Južni Ameriki res našli ostanke znanega nacističnega zločince Mengeleja, je izjavil, da po preiskavi »ni druge možnosti, kot da priznamo ugotovitve strokovnjakov. S sklepi posebne ko-

misije se strinja tudi izraelsko pravosodno ministrstvo, kljub temu pa nekateri židovski krogi v ZDA še naprej izražajo dvom, ali gre res za pravega Mengeleja. Sedmega februarja 1979 naj bi bil Josef Mengele utonil pri kopanju v morju. Že naslednji dan so ga pokopali. V začetku junija pa so iz groba v mestecu Embu v bližini Sao Paula izkopali okostje človeka, ki so ga pokopali pod imenom Wolfgang Gerhard. To naj bi bilo okostje zločince Mengeleja, kot je ugotovila posebna komisija.

KONTRA SAMO-UPRAVLJANJE?!

V Beogradu je, sodijo, največje naselje, ki je zgrajeno brez gradbenih in podobnih dovoljenj, ne samo na Balkanu, temveč kar tudi že v Evropi. Nastalo je na pobočju 320 kvadratnih kilometrov in šteje nad 20.000 prebivalcev. To je torej mesto, ki je podobno, po velikosti in številu prebivalcev, Murski Soboti, le da je tu lepša arhitektura, čeprav je zgrajeno po zamislih samih lastnikov posloplj. Ko so si ga ogledali profesorji in študenti Oxfordske fakultete arhitekture, so bili naravnost navdušeni z domiselnostjo in raznovrstnostjo gradenj, ki jih ni načrtovala nikakršna mestna ali drugačna institucija.

Podobnih, toda manjših naselij »divje« gradnje, je v Beogradu še veliko na vseh straneh mesta, saj je tako zgrajenih, pa neporušenih kar 13.000 hiš, v katerih živi najmanj 50.000 prebivalcev. Zdaj, ko je večina že priključena na vodovod in električno omrežje, in torej tudi v mestno prevozno mrežo, bi bilo predrago porušiti vsa ta naselja, ki jih

PISMO IZ BEOGRADA

uradno ni, ne samo zaradi velikih stroškov rušenja, temveč predvsem zato, ker so ta naselja del velikega stanovanjskega bogastva glavnega mesta, ki mu je stanovanj vselej premalo.

Statistika kaže, da se v Beogradu zgradi vsako leto skoraj tisoč stanovanjskih posloplj brez gradbenega dovoljenja in da so mnoge hiše zgrajene tudi s krediti delovnih organizacij, ki jim je tako cenejše reševati stanovanjske probleme svojih delavcev kot pa z predrago gradnjo po predpisih in v celoti v breme delovnih organizacij. Večina se izmuzne rušenju z najrazličnejšimi načini zavlačevanja, često tudi s pomočjo zvez in podkupovanja, in potem, ko je enkrat hiša pod streho že nekaj let, je možnost rušenja postala že kar nemogoča.

Tveganje je resda veliko, vendar se splača — ob alternativi, da sicer čakaš na stanovanje desetletja, zgodi pa se še vedno, da ga sploh ne dobiš in ostaneš tudi po upokojitvi — podnajemnik. Marsikateri »divji« graditelj se spušča v tekmo z uradniki, ki rušijo — že noč znova zgradi hišo, ki so jo porušili, in potem znova, če se spet zgodi, a ne zgodi se vedno, ker toliko rušiteljev Beograd in njegove občine nimajo.

Za omenjeno največje »divje« naselje, ki ga zdaj legalizirajo, je značilno, da so ga zgradili sami premožnejši Beogradci. To v bistvu pomeni, da ni šlo za pomanjkanje denarja, temveč za pomanjkanje možnosti za normalno gradnjo. Postopek zagotavljanja gradbenih dovoljenj je tako dolgotrajen in zapleten, da je sam po sebi — nasproten samoupravljanju, in je temu primerno tudi drag. Kdor pa je začel gradnjo, je navadno imel stanovanje, vsaj v tem primeru, in je gradil postopoma: najprej priložje, potem nadstropje in še eno nadstropje, ki ga je plačal z najemnino stanovalec, ki jih je sprejel pod tako svojo streho. Ob tem so skrbi s komunalnimi problemi ostale za konec, in še zdaj, ko gre za plačanje tudi teh pristojbin, graditelji takih hiš lahko dogovarjajo z občino o višini prispevkov, ki jih bodo za to plačali. Ker pač vedo, da jim strehe nad glavo ne bodo podrti.

Pravzaprav so vse hiše in hišice nastajale na ta način, pa tudi s sodelovanjem soseske, po pravilu vzajemne pomoči: zdaj delajo vsi za enega, potem bo delal ta eden za vse druge — oziroma skupaj z drugimi za novega graditelja. Tako se z najmanj denarja lahko naredi največ, in sicer hkrati z rasjo družine in njenih prejemkov. In v tej tekmi so občani očitno zmagovalci, kajti uradna birokracija popušča in razmišlja že tudi o tem, da bi legalizirala tako imenovano »poldivjo« gradnjo stanovanj. Tako gradnja bi namreč omogočila človeku, da začne z gradnjo kuhinje in sobice na mestu, ki ne bo napoti bodoči infrastrukturi in je že prihodnja krajevna skupnost oziroma bodoče naselje. Tako bi šli na roko najsiromašnejšim in gradnji najprej posameznika, nato njegove naraščajoče družine in nazadnje »razširjene družine« — samoupravne komune, v kateri bi že od začetka pri urejanju vseh zadev sodelovali vsi.

Kdaj se bo to spremenilo v vsakdanjo prakso, je še veliko vprašanje, kajti ta ideja je le še zamisel za bodoči generalni urbanistični načrt razvoja Beograda, v katerem naj bi prevladala skromna stanovanjska gradnja nasproti snobovski viziji razkošnih naselij, ki jih ne bo mogoče zgraditi niti do leta tri tisoč, kakor je opozoril sam predsednik Beograda arhitekt Bogdan Bogdanović. Viktor Širec

globus

NEW YORK — Kot posledico nedavne ugrabitve ameriškega letala na atenskem letališču, so ameriški turisti začeli množično odpovedovati potovanja in letovanja v Grčiji.

LIMA — V perujskem mestu Pucapalla se je utrgal plaz zemlje in zasul blizu 200 ljudi.

STOCKHOLM — Mednarodni inštitut za raziskovanje miru je objavil, da so od leta 1945 do 1984 v svetu izvedli 1483 jedrskih poskusov; ameriških je bilo 745, sovjetskih pa 554. Ostali so bili francoski in britanski.

DŽAKARTA — V prvih petih mesecih tega leta so v Indoneziji v skrivnostnih okoliščinah ubili vsaj 133 ljudi. Nekateri menijo, da gre za obračune med kriminalci. Leta 1983 je bilo na podobno način — s prestreljeno glavo — bilo ubitih 4000 ljudi.

NEW YORK — Ameriške napovedi o letošnji žetvi v Sovjetski zvezi trdijo, da bo SZ pridelala 170 milijonov ton žitaric in da jih bo morala 55 milijonov ton uvoziti.

OSLO — Tukaj so podpisali pogodbo o tem, da bo naša ladjedelnica Uljanik zgradila za neko norveško družbo dve ladji za prevoz avtomobilov v ZDA. Kupčija je vredna 34 milijonov dolarjev.

NEW DELHI — Deževje kot ga ne pomnijo, je v Indiji terjalo številne žrtve; samo v zahodnoindijski državi Maharashtra je bilo 23 ljudi mrtvih.

MADRID — V prvih treh mesecih je Španijo obiskalo za 3 odst. manj tujih turistov.

RIM — Tukaj so aretirali Barbaro Balzarani, najbolj iskano italijansko teroristko. V sedmih letih so jo v odsotnosti trikrat obsodili na dosmrtno ječo — zaradi ugrabitve politika Alda Mora, uboja treh karabinjerjev in zaradi umora sindikalnega funkcionarja Ezia Tarantellija.

globus

MED NAJBOLJŠIMI NA SVETU

V ZR Nemčiji so javnosti predstavili belo knjigo o stanju v zahodnonemški armadi in o njenem razvoju. Obrambni minister Wörner je ob predstavitvi dejal, da je zahodnonemška armada ena najboljših na svetu.

Redni kontingent zahodnonemške armade šteje 495 tisoč mož. V tej knjigi so objavljeni tu-

di prvi podatki o namerščenju ameriških raket perhing 2 na ozemlju ZR Nemčije. Marca letos so jih namestili 54.

O sovjetskih vojaških ciljih pravi bela knjiga, da SZ še naprej načrtno razvija in krepi svoje napadalne vojaške zmogljivosti in da je že sedaj sposobna uničevati satelite v vesolju.

Šinogoj pri Krainerju

Predsednik IS skupščine SRS Dušan Šinogoj je z vladno delegacijo obiskal štajerskega deželnega glavarja Josefa Krainerja. V pogovoru so ugotavljali rezultate dosedanjega sodelovanja med Slovenijo in sosednjo Štajersko. Naši so predlagali večje sodelovanje na jnkih in v okviru skupnosti Alpe—Jadrana ter bolj intenzivno delo skupne regionalne mešane komisije. Avstrijska stran je predlagala hitrejšo gradnjo ceste od Sentilja do Maribora in povečanje denarne kvote, ki jo smejo jugoslovanski državljani prenesti čez mejo.

KAJ JE LUKSUZ?

Novinarji so spraševali kaj je luksuz po republikah in avtonomnih pokrajinah. Odgovori so zelo različni, kot na primer:

AVTO — 70 odstotkov Slovencev je trdilo, da je avto odraz normalnega standarda. Podobnega mnenja je 30 odstotkov prebivalcev Kosova, medtem ko jih 70 odstotkov meni, da je avto luksuz. TELEFON je luksuz za vsakega 5 do 6 Hrvatov in Slovencev, vsakega tretjega Vojvodincev in za vsakega drugega Kosovca. LETNI DOPUST, prebit izven kraja bivanja — za vsakega desetega Slovencev je to potrebno, 67 odstotkov jih meni, da spada to k normalnemu standardu in le 24 odstotkov Slovencev meni, da je takšno dopustovanje luksuz. Podobnega mnenja o dopustih so tudi na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Makedoniji in na Kosovu pa jih meni 65 oziroma 69 odstotkov, da je dopust izven kraja bivanja luksuz. KNJIGA je luksuz za 6 odstotkov Jugoslovancev.

v žarišču dogodkov

DOVOLJ ZA POL EVROPE

Jure Bilić, član predsedstva CK ZKJ, je na zadnji akcijski konferenci ZKJ, ki je bila prejšnji teden v Novem Sadu in kjer so govorili o kmetijstvu, dejal, da se je partija v zadnjih desetih letih v bistvu zavzemala za »konzistentno politiko, ki se je oblikovala ob koncu šestdesetih let in doživljala nenehen vzpon«. Toda ta politika je ostala zgolj na papirju in po splošnem vtisu, ki so ga izrazili na tem dvodnevem sestanku, se ne izvaja. Nasprotno, vse odločitve ZKJ in družbe o napredku kmetijstva se le počasno uresničujejo in ta gospodarska panoga preživlja v zadnjem času težke dneve, povzemamo po GV.

Sicer pa, kaj je povedalo približno 80 razpravljalcev? Jure Bilić je v uvodnem referatu izrazil upanje, da smo zdajle morabiti na novi prelomnici, ki bo prinesla kmetijstvu lepše dni. Po njegovih besedah nosijo precejšen del odgovornosti za težaven položaj kmetijstva tudi kmetijsko živilski kombinati. To so danes obsežne, neprožne organizacije z velikimi stroški, zapleteno organizacijo dela in slabim vodstvom. Sad vsega tega je nizka produktivnost.

Ko je Jure Bilić govoril o posodobitvi kmetijstva, ki je pogoj za pot v Evropo, je ugotovil, da ima Jugoslavija najmanj namakanih zemljišč na celinei. Povedal je, da je analiza namakanja v PIK Halas Jožef v Adi pokazala, da so pri suhi obdelavi dosegli hektarski pridelek koruze v višini 70 ton, na namakanih površinah pa tudi po 110 ton. Pri suhi obdelavi torej dosežejo 23 milijonov dinarjev prihodka na hektar, z namaka-

njem pa se ta poveča tudi na več kot 40 milijonov dinarjev.

Zakaj se potemtakem ne bojujemo za posodobitev našega kmetijstva? Precej reči kaže, da je bilo jugoslovansko kmetijstvo zadnja leta zadovoljno z doseženim, pravi Bilić, in sodi, da je bil naš trg neorganiziran, monopolističen in zaprt. Nismo se odprli v svet, zato niti svetovna tehnologija ni dovolj vplivala na naše kmetijstvo. Poleg tega se na svobodnem trgu pojavljajo številni prekupčevalci, špekulanti, mali trgovci, ki zbirajo naključno pridelano blago, kar povzroča ne le gospodarsko marveč tudi politično škodo. To ustvarja ugodna tla za malomeščansko in tudi za nacionalistično miselnost in pojave.

V Novem Sadu smo lahko slišali tudi, da je treba v okviru Jugoslavije čimprej izdelati pravila igre, povezana z materialnimi rezervami kmetijskih pridelkov. Zaradi neplanske

produktivnosti v kmetijstvu. Številni razpravljalci so krivdo za tak položaj očitali sami sebi kot komunistom in ljudem, ki so v tej panogi zaposleni. Od kmetijstva ne dobimo niti polovico tistega, kar bi lahko. Na najnižji veji je med kmetijskimi panogami živinoreja, zmogljivosti živilske industrije pa so izkoriščene le s 50 do 60 odstotki. Očitno ne bi bilo prav, če bi izhod iz tega položaja iskali zgolj v sistemskih ukrepih, kot so cene, regresi, stimulacije, zniževanje obresti in drugo. Nedvomno je treba tudi ta sveženj dobrega preučiti in kmetijskim organizacijam pomagati. Prav tako bi gospodarstvo vse države moralo vložiti denar v tisto, kar mu bo prineslo novo in cenejšo proizvodnjo. To velja zlasti za graditev namakalnih sistemov, s katerimi bi lahko žetev podvojili.

Kmetovalci upravičeno zahtevajo, naj se odpravi navzkrižje, med cenami pšenice in kruha, živine na trgu in mesa v prodajalnah. Imamo namreč proste cene moke, nimamo pa prostih cen kruha. Na konferenci o kmetijstvu so zahtevali, da je treba to navzkrižje čimprej urediti, prav tako tudi vprašanje prostega izvoza in deviznih kompenzacij, če se izvoz prepre. Toda najbolj zanesljiv izhod iz tega položaja so večji pridelki, večja proizvodnja in produktivnost in racionalizacija proizvodnje v družbenem in zasebnem sektorju. Če teh ukrepov ne bo, bomo še naprej samo govorili, da smo država, ki lahko prehrani pol Evrope.

Na konferenci o kmetijstvu so vnovič razpravljali tudi o cepitvi žetve tako razdrobljene kmečke posesti v državi. Že dolgo časa se osipljejo takoi-menovane »vrhne kmečke plasti«, ki imajo od 8 do 10 ha zemlje. Čedalje več je mešanih gospodinjstev, zemljo pa vse bolj odkupujejo lastniki vikendov in tisti, ki bi z nakupom zemlje radi ohranili vrednost svojega kapitala. Proces zapuščenja vasi in zaposlovanja v industriji in mestih se kot vse kaže, ustavlja. Na konferenci smo slišali, da je zdaj pravišen trenutek za preučitev tega pojave.

V Jugoslaviji namreč na vasi 20 odstotkov proizvajalcev, na Hrvaškem približno 10 odstotkov, v Sloveniji pa še manj. Načrtovalci predvidevajo celo, da jih bo leta 2.000 v državi samo še 5 odstotkov.

Sestanek v Novem Sadu je pokazal, da še nismo znašli recepta za večjo proizvodnjo in

JERNEJ IŠČE SVOJO PRAVICO

OSREDNJO TOČKO DNEVNEGA REDA SO NAMENILI POKOJNINSKEMU IN INVALIDSKEMU ZAVAROVANJU KMETOV

»Delal sem štirideset let, postavil sem si dom in hišo. Zdaj pa razsodite: čigava je jablana — ali tistega, ki jo je sadil in cepil, ali pač tistega, ki je klatil jabolka, ko so dozorela?« Tale misel iz Cankarjeve povesti Hlapec Jernej naj nam služi kot iztočnica ob razpravi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju kmetov, o katerem se je v zadnjem času zvrstilo že več razprav, posebno pozornost pa so mu na zadnji seji namenili tudi delegati vseh treh zborov soboške občinske skupščine. Čeprav se določila novega zakona uporabljajo že poldrugo leto, so le-ta v nekaterih primerih še vedno premalo dorečena, predvsem pa neživljenjska.

Delegati iz Pomurja so že pred sprejemom zakona opozarjali na nekatere pomanjkljivosti, ki pa jih sestavljalci niso odpravili in težave so se tako pokazale zdaj tudi v praksi. Največ hude krvi med kmeti zbujajo predvsem priznavanje pokojninske dobe. Zakon namreč priznava v pokojninsko dobo čas, prebit v starostnem zavarovanju kmetov, če so bili seveda plačani prispevki, nopolnu zakonu in prevzemniku kmetije. Takšna določila, po ka-

terih pravice ne izhajajo iz dela pač pa iz lastnine, so tudi po besedah razpravljalcev nesprejemljiva in bodo zahtevali spremembo.

Drugi problem, ki je prišel do izraza predvsem letos, so obveznosti kmetov do pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Te so se od lani na letos skorajda podvojile, ob težavah, v kakršnih se je znašlo kmetijstvo, pa zlasti manjše kmetije teh prispevkov ne morejo plačevati. Čeprav bi morali biti po zakonu obvezno zavarovani vsi, ki jim je kmetijstvo edini in glavni poklic, se mnogi odjavljajo iz zavarovanja ali pa se odločajo za nižji zavarovalni razred, nekateri pa se v zavarovanju sploh niso vključili.

Pa še na en problem kmetje nenehno opozarjajo, mimo njega pa niso mogli tudi na minulem skupščinskem zasedanju. To je reševanje zahtevkov na skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je prepočasno. Na območju enoti skupnosti v Murški Soboti to sicer opravičujejo s povečanim obsegom dela, vendar so bili delegati mnenja, da je treba reševanje zahtevkov kljub vsemu pospešiti. Čim prej je zato potrebno sklicati razgovor s predstavniki strokovne

službe republiške skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki mora tudi sicer nuditi tej območju skupnosti več pomoči.

Veliko časa pa so delegati vseh treh zborov soboške občinske skupščine na tej seji namenili tudi točki, ki so jo dodatno uvrstili na dnevni red. Gre za zazidalni načrt za naselje ob Ledavi, o katerem se v zadnjem času v Murški Soboti veliko govori, stvari pa so dobile širše politične dimenzije po objavi informacije o tem v predzadnji številki Vestnika. Pravzaprav pa to vprašanje ne bi dobilo takšnega političnega obeležja, če ne bi bila v dogajanju med drugimi vključena tudi predsednik skupščine občine Martin Horvat in član družbenopolitičnega zbora Jože Kovač. Obema se namreč pripisuje očetek, da sta po lažji poti prišla do gradbenih parcel v Murški Soboti, in to v času, ko teh v mestu takorekoč ni in so mnogi občani zaman povpraševali po njih.

Na pisanje v Vestniku so reagirale občinske družbenopolitične organizacije, minuli torek in sredo pa sta o tem razpravljali tudi predsedni občinske konference socialistične zveze in občinskega komiteja zveze komunistov. V oceni, ki sta jo sprejeli obe predsedstvi, sta se le-ti opredelili do poročila izvršnega sveta skupščine občine, zavoda za eko-

nomiko in urbanizem ter komiteja za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve o pisanju o postopkih dodelitve gradbenih parcel v naselju ob Ledavi ter ocenili moralno-politično odgovornost predsednika občinske skupščine, člana družbenopolitičnega zbora, novinarjev, upravnih in strokovnih služb ter vodstev družbenopolitičnih organizacij. S to oceno so seznanili tudi delegate občinske skupščine, mi pa jih objavljamo v celoti kakor tudi poročilo IS.

Ker se je ob tem primeru postavilo tudi vprašanje možnosti opravljanja najodgovornejših funkcij v občini, se delegati tokrat o oceni niso odločali, pač pa bodo o vsem tem razpravljali v delegacijah, odločitev pa sprejeli na prihodnji seji skupščine. Za to sejo so imeli namreč delegati na voljo premalo ustreznega gradiva, zato je bila razprava preveč čustvena, krivdo pa so skušali zvaliti na novinarje in sredstva javnega obveščanja, ki so na problem opozorila. Da bo razprava lahko objektivna in poštena, bo delegatom na voljo vsa poročila, ki sta jih imeli obe predsedstvi in na osnovi katerih sta oblikovali svojo oceno. Poleg poročila izvršnega sveta bodo dobili torej še poročilo zavoda za ekonomiko in urbanizem, komiteja za urbanizem ter novinarja.

Ludvik Kovač

OCENE PREDSEDSTVA OBČINSKE KONFERENCE SZDL IN OK ZKS MURSKA SOBOTA O PRIMERU »ZAZIDALNI NAČRT ZA NASELJE OB LEDAVI«

Predsedstvi sta si pri svojem delu zastavili dve nalogi:

1. opredeliti se do poročila izvršnega sveta Skupščine občine, Zavoda za ekonomiko in urbanizem in Komiteja za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve o pisanju o postopkih dodelitve gradbenih parcel za naselje ob Ledavi;

2. oceniti moralno-politično odgovornost

— predsednika skupščine občine tov. Martina Horvata in tov. Jožeta Kovača, člana DPZ,
— novinarjev,
— upravnih in strokovnih služb,
— vodstev družbenopolitičnih organizacij.

K 1. Obe predsedstvi sprejemata poročilo Izvršnega sveta in Ko-

mitaja za urbanizem o odmiku zazidalnega načrta za naselje ob Ledavi. Ta zadeva je bila rešena kot vse druge v zadnjih letih, to je nad 300 odmikov. Praksa reševanja je bila ves čas enaka zaradi nedorečenosti zakonodaje oz. njene togosti. Deloma izvira tudi iz nepovezanosti in nepoglobljenosti dela upravnih in strokovnih služb, ki niso imele izdelanih kriterijev glede na obstoječo zakonodajo oz. internih kriterijev za reševanje odmikov. Zato so bili možni subjektivni kriteriji teh služb glede na posamezne primere in v tem je odgovornost strokovnih in upravnih služb.

Glede objektivnosti članka v Vestniku ugotavljamo, da je bila praksa reševanja teh problemov vedno enaka, vendar Vestnik ni postavjal v ospredje ostalih problemov, razen tega ob Ledavi.

Da bi prišli do objektivnih meril pridobivanja parcel, je nujno doseči večjo usklajenost dela sisa za stanovanjsko gradnjo, Komunalne skupnosti, Zavoda za ekonomiko in Komiteja za urbanizem.

K 2. Moralno-politična odgovornost

1. Pri postopkih in pridobitvah parcel za tov. Martina Horvata izhaja moralno-politična odgovornost iz njegove vloge in položaja kot delavca, ki mu je zaupana odgovorna družbenopolitična funkcija predsednika skupščine občine, ker ni mogel zavreči dvoma v javnosti o možnosti lažje in hitreje pridobitve parcele nasproti drugim delavcem in občanom. Enaka odgovornost izhaja tudi za tov. Jožeta Kovača kot člana DPZ in delegata OK ZKS v tem zboru.

2. Novinarji oziroma tisk

Ugotavljamo, da pisanje novinarjev ni bilo zlonamerno, niti usmerjeno za take posledice, kot so se kasneje pokazale. Novinarji bi se morali lotiti problematike bolj prebrskano in odgovorno, da članek ne bi izzvenel tako tendenciozno in usmerjeno le v napad na tov. Martina Horvata in Jožeta Kovača kot družbenopolitična delavca.

Izhajajoč iz posledic pisanja smatramo, da bi novinarji o tako občutljivem problemu, ki lahko ima širše družbeno politične posledice, morali informirati družbenopolitične organizacije v občini in regiji.

Ideja o pisanju je bila glede na sedanjo problematiko pozitivna, sam pristop k obravnavi oz. obravnava problema pa preveč usmerjena osebno na predsednika skupščine občine Martina Horvata in Jožeta Kovača kot člana DPZ.

Zato izhaja moralno-politična odgovornost iz naslednjih dejstev:

— tov. Branko Žunec: kot avtor članka je z nevelovitno in delno netočno informacijo neobjektivno informiral javnost in povzročil politično škodo;

— tov. Ivo Gerencner: je odgovoren kot član predsedstva OS ZKS in sekretar aktiva novinarjev, ker ni ocenil političnih posledic svojega članka;

— odgovornost glavnega in odgovornega urednika Vestnika je v skladu z zgoraj opredeljeno odgovornostjo novinarja.

3. Vodstva družbenopolitičnih organizacij

Ugotavljamo, da problem z odklikom zazidalnega načrta za naselje ob Ledavi ni bil javno postavljen v ospredje kot politični problem pred izidom članka. Družbenopolitične organizacije problema niso zaznale in zato niso reagirale.

Člani pri občinski družbenopolitični koordinaciji, predsednik MS SZDL in sekretar MS ZKS so odgovorni, ker so imeli delne informacije o tem, niso pa dali ustreznih pobud za obravnavo v svojih organih, ampak je ostalo pri lastni oceni nepomembnosti zadeve, nezavedajoč se možnih posledic.

Stopnja moralno-politične odgovornosti za vse omenjene se bo ocenila v ustreznih organih v Zvezi komunistov.

POROČILO O ODMIKU ZAZIDALNEGA NAČRTA ZA NASELJE OB LEDAVI

Za območje naselja Prekmurških brigad je bil v letu 1972 sprejet zazidalni načrt. Zazidalni načrt predmetnega zemljišča za Šiftarjev mlinom ni vključeval med zazidljive površine, ampak je le v zaključkih tekstualnega dela naznačil možnost širitve obravnavanega kompleksa zazidalnega območja na preostali del travnikov, ki se lahko parcelirajo. Razlog za takšno opredelitev v zazidalnem načrtu so bili obstoječi objekti Intesa, ki so onemogočali dostop do zemljišča.

V skladu z interventnim zakonom o varovanju kmetijskih zemljišč je bil v občini Murška Sobotna dopolnjen prostorski del držbenega plana, ki je predmetno zemljišče vključil v ureditveno območje mesta. V kategorizaciji, ki jo je v skladu z izdanimi navodili sprejela skupščina Kmetijske zemljiške skupnosti, je predmetno zemljišče kategorizirano v III. kategorijo in v elementih razvrščeno v druga kmetijska zemljišča. Po 10. členu Za-

kona o kmetijskih zemljiščih se vsa zemljišča v prostorskem planu občine razvrstijo v zemljišča, ki so po svojih naravnih lastnostih, primernosti za uporabo sodobne tehnologije in možnosti za oblikovanje kompleksov za družbeno ali družbeno organizirano proizvodnjo temelj proizvodnje hrane v SR Sloveniji (za kmetijsko proizvodnjo najbolj primerne ravninska in blago nagnjena zemljišča v kompleksu) in v druga kmetijska zemljišča, ki jih je mogoče v prostorskem delu držbenega plana predvideti za gradnjo.

Komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve je kot pristojen organ obravnaval predlog za dovolitev odmika od zazidalnega načrta na dveh sejah, in sicer 13. 9. 1984 in 13. 12. 1984. Na seji 13. 9. 1984 je komite po proučitvi predloga prostorskega plana ugotovil, da je predmetno zemljišče možno nameniti za gradnjo in da je potrebno proučiti možnost še dodatne

vključitve območja preko opuščene struge Puconskega potoka. Takšen predlog je komite posredoval v sprejem izvršnemu svetu, ki ga je sprejel s sklepom dne 15. 9. 1984. Na podlagi sprejetih sklepov je Zavod za ekonomiko in urbanizem strokovno proučil možnost vključitve območja preko opuščene struge Puconskega potoka in pripravil arhitektonsko zazidalno situacijo za predmetno zemljišče. Zavod za ekonomiko in urbanizem je ugotovil, da z vidika zgrajenih objektov komunalne infrastrukture ni mogoče dodatno vključiti še območja preko opuščene struge Puconskega potoka. Dokončno je predlog arhitektonske zazidalne ureditve in poročilo Zavoda za ekonomiko in urbanizem sprejel komite na seji 13. 12. 1984 in ga kot predlog posredoval v sprejem izvršnemu svetu, ki pa ga je sprejel na seji dne 18. 12. 1984. Sklep o dovolitvi odmika od zazidalnega načrta sta komite in izvršni svet sprejela na podlagi 21.

odstavka 15. člena Zakona o urbanističnem planiranju v skladu z večletno upravno prakso in pojasnilom.

Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora z dne 1. 8. 1984, ki je bilo posredovano vsem izvršnim svetom skupščin SRS. Omenjeno pojasnilo omogoča občanom, da lahko v primerih, ko se še naprej uporabljajo veljavni zazidalni načrti, dovoljujejo odmike od zazidalnih načrtov po določbi 2. odstavka 15. člena Zakona o urbanističnem planiranju.

Komite za urbanizem in izvršni svet sta se te zakonske možnosti, ki jo dopuščata 2. odstavek 15. člena, posluževala pogosto in ga tolmačila glede na ustaljeno upravno prakso. Zakon namreč točno ne definira, kaj se šteje za odmik, prav tako pa tudi podrobno ne določa meril glede odmikov od sprejetih urbanističnih dokumentov. Dokaz za to je zapisilo Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora poslano občanom ob pravi nove prostorske zakonodaje zaradi evidentiranja primerov iz tekoče prakse, ki bi naj služila za oblikovanje optimalnih kriterijev za določitev, kaj se šteje za odmik.

Od leta 1980 je bilo na izvršnem svetu sprejetih nad 300 odmikov od zazidalnih načrtov, med njimi nekaj takih, kot je to obravnavani primer (odmik od zazidalnega načrta za Tomšičevo naselje — gradnja treh stanovanjskih hiš na južni strani ulice Vinka Megle; odmik od zazidalnega načrta za območje med »Panonko« in Lendavsko ulico — gradnja treh stanovanjskih hiš; odmik od zazidalnega načrta med ulicami Mikloš Kuzmiča in razbremenilnim kanalom — gradnja štirih stanov. hiš itd.).

Razlog za takšno tolmačenje odmikov na komiteju in izvršnem svetu je tudi hitrost in ekonomičnost postopka, hitrejša prilagajanje urbanistične politike nastalim spremembam in izbrana sestava članov komiteja iz različnih sredin (tudi iz KS), ki zagotavlja strokovno preverjanje in javnost predlaganih rešitev.

Na podlagi sklepa izvršnega sveta o dovolitvi odmika in sprejete arhitektonske zazidalne situacije so stekli postopki za izdajo lokacijskih in gradbenih dovoljenj. Horvat Martinu je bilo izdano lokacijsko dovoljenje po predložitvi vseh potrebnih soglasij 29. 1. 1985, gradbeno dovoljenje pa 21. 3. 1985. Celotni postopek od sprejema sklepa o dovolitvi odmika pa do izdaje gradbenega dovoljenja je trajal več kot tri mesece. Ob tem je potrebno še dodati, da nobeno soglasje na lokacijsko dokumentacijo ni sporno, tudi soglasje za priključitev na mestni vodovod in mestno kanalizacijo. Soglasje kot pogoj namreč določa, da je priključitev

možna takoj, ko se zgradi ulični kanal in cevovod do parcel. Takšna soglasja je »Sobota« — TOZD Komunalna izdala v več primerih, zainteresirane stranke pa so si same zgradile ulične kanale in cevovode. Komunalna skupnost namreč takšnih cevovodov ne more financirati in se zato raji s pogodbo dogovori z zainteresiranimi strankami, da same financirajo gradnjo.

V smislu 25. člena Zakona o stavbnih zemljiščih je bilo predmetno zemljišče 24. 12. 1984 ponujeno kot nezazidano stavbno zemljišče občini v prednostni nakup za ceno 35.000.— din za ar zemljišča. Komite za urbanizem je ponudbo pisмено posredoval SIS za cestno in komunalno dejavnost 27. 12. 1984 in ker SIS ponudbe ni sprejel, je izvršni svet na seji 8. 1. 1985 sprejel sklep, da se ponudba ne sprejme in lastnica lahko proda nezazidano stavbno zemljišče po enakih ali za njo ugodnejših pogojih drugemu. SIS za cestno in komunalno dejavnost je po načelnem sklepu izvršnega odbora zadolžil strokovno službo, da prouči vsako posamezno ponudbo. Vse tiste ponudbe zemljišč, za katera je bila potrebna večja komunalna ureditev, se niso predlagale v sprejem, ker SIS ni imela sredstev za večje komunalne ureditve parcel. Dosegljiv na tudi ni bila sprejeta nobena ponudba nezazidanega stavbnega zemljišča v zasebni lasti v občini Murška Sobotna.

Razlastitvenega postopka pa izvršni svet ni predlagal občinski skupščini, ker komunalno opremljanje in pridobitev tega zemljišča ni bilo zajeto v programu SIS za cestno in komunalno dejavnost in ker SIS ni imela na razpolago sredstev za gradnjo potrebnih objektov komunalne infrastrukture. Po zakonu o stavbnih zemljiščih pa upravljalec lahko v mestih in naseljih mestnega značaja odda z natečajem le komunalno urejeno stavbno zemljišče.

Potrebno je dodati še to, da je v času obravnave ponudb predmetnega zemljišča (januarja 1985) veljala poprečna gradbena cena din 30.287.— za ar zemljišča v mestu M. Sobotna, ne pa 48.083.— din, ki je določena v odloku, ki ga je skupščina občin sprejela šele na seji dne 28. 3. 1985, veljati pa je pričel z 8. 4. 1985. Zakon o razlastitvi namreč določa, da občinske skupščine za vsako leto določijo poprečno gradbeno ceno najkasneje do konca marca tekočega leta. Zgoraj navedena cena je do veljavnosti novega odloka predstavljala tudi osnovo za določanje odškodnin za razlašene nepremičnine.

Komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve

POJASNILO (z nekaj vprašanji)

avtorja članka Komu parcele za Šiftarjev mlinom? »REZERVIRANE« ZA ... objavljenem v Vestniku 13. junija 1985

Področja urbanizma, gradbeništva in komunalnih zadev so že lep čas zlasti pa po decembru 1982, ko je začel veljati intervencijski zakon o varstvu kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti — med tistimi najbolj v ospredju; ne le v Pomurju oz. soboški občini, marveč vsej Sloveniji. V skladu s temeljno vsebinsko oz. zasnovno in temeljnimi izhodišči uredniške politike v tedniku Vestnik, a tudi drugih sredstvih obveščanja v okviru Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost, smo poslej tem področjem začeli namenjati nekoliko več pozornosti. Lani je recimo na občinski komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve prišlo kar za skoraj 30 tipkanih strani pripomb na prostorski del držbenega plana občine za to srednjeročno obdobje, kar gotovo daje misliti, škoda, da se na komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve oziroma občinski izvršni svet niso spomnili, skem izvršnemu svetu niso spomnili, da bi o tej dovolj pomembni, zahtevni in odgovorni problematiki sklicali strokovno konferenco ali kaj podobnega, kjer bi (tudi) novinarje oziroma sredstva javnega obveščanja seznanili s številnimi odprtimi vprašanji, pobudami, predlogi. Morali smo se znajti sami.

Na terenu nisem razčlenil samo enega ali dveh, ampak najmanj deset primerov, od katerih bo večina dobila epilogo na sodišču. (Verjetno v prid objektivnosti in celovitosti informacij za delegate občinske skupščine ne bi smeli zamolčati, da je v tem pogledu veliko iskanka pravice na sodišču ter priobz na višje, republiške in celo zvezne organe.)

Da smo se lotili zadeve za Šiftarjev mlinom v Murški Soboti, ni nobeno naključje, kajti veliko jih je — to se da številčno in pomensko povsem točno ugotoviti — ki so jim v mestu porušili stare, odslužene hiše in bi se spodobilo jim zagotoviti na-

domestne parcele kje v bližini, ne pa morda v Cernelavcih, Moravskih toplicah ali kje drugje zunaj mesta. Sploh je vprašanje, koliko nadomestnih parcel, kje in po kakšni ceni, je bilo lani in letos zagotovljenih takim občanom? S tem v zvezi tudi ni jasno, kako je lahko imel predsednik občinske skupščine Martin Horvat od konca leta 1983, ko je sklenil predkupno pogodbo z lastnico zemljišča Marjeta Geričeve, do 10. januarja letos, ko je bila uradno sklenjena kupoprodajna pogodba, takorekoč rezervirano parcelo, dokler pač nista občinski izvršni svet oziroma njegov komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve sprejela odmika? Verjetno ni nepomembno, kdaj je bilo predmetno zemljišče kategorizirano v tretjo kategorijo, torej kot manj kakovostno kmetijsko zemljišče z možnostjo pozidave?

Ne toliko zavoljo samega Martina Horvata — bodisi kot povsem navadnega občana bodisi kot predsednika občinske skupščine — kolikor zavoljo in predvsem obelodanjenega primera, podkrepljenega z argumenti, do katerih sem se dokopal, je potrebno, da se problem razčisti. Pri tem je ključnega pomena ugotovitev, da »je bilo od leta 1980 na izvršnem svetu sprejetih nad 300 odmikov od zazidalnih načrtov«. Glede na to, da pojem manjšega odmika ni razjasnjen in sta občinski izvršni svet oziroma njegov komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve ravnala po prostem predudarku, je za dano zadevo nujno pridobiti mnenje iz republiškega urbanističnega inspektorata, najverjetneje pa tudi iz republiškega vrhovnega oziroma ustavnega sodišča.

Odprtili pa je še več drugih vprašanj:

na osnovi katerega predpisa oz. zakonskega določila je krajevna skupnost Lendavska 21. 11. 1984 izdala

naročilnico za ureditev lokacijske dokumentacije?

— kako je mogoče, da nobeno soglasje — ne za kanalizacijo in ne za vodovod — na lokacijsko dokumentacijo ni sporno?

— na osnovi katerega zakonskega določila je občinski izvršni svet 8. 1. 1985 sprejel sklep, da se ponudba za odkup stavbenega zemljišča Marjete Geričeve ne sprejme in da lastnica lahko proda nezazidano stavbno zemljišče po enakih ali za njo ugodnejših pogojih? Saj je bilo vendar že prodano konec leta 1983 Martinu Horvatu?

Kar zadeva hitrost in učinkovitost uslug občinskih upravnih organov v tem primeru le to: mišljen je postopek takoj po seji občinskega izvršnega sveta 8. januarja letos, ne pa celoten postopek. To je menda iz članka dovolj dobro razvidno.

Glede cene oziroma koristi za razlašeno stavbno zemljišče na območju mesta Murška Sobotna za ar površine je napaka avtorja članka evidentna, medtem ko bi glede »bagatelnih« 200 tisoč dinarjev za parcelo — pa če jih malo zaožrojujemo navzgor ali navzdol — lahko kaj zanimivega povedali oni, ki so dobili nadomestne parcele zunaj mesta Murška Sobotna.

Se na kratko o nastajanju članka: res je moralo preteči nekaj časa, da je ugledal luč sveta, to pa iz preprostega razloga, ker ga je bilo treba temeljito pretehtati in izpiliti do oblike in vsebine, kakršna je bila 13. junija 1985 objavljena v Vestniku. Na osnovi 167. in 168. člena ustave SFRJ in 209. člena ustave SRS, predvsem pa na osnovi določil zakona o javnem obveščanju (Ur. list SRS, št. 7/73) smo želeli opozoriti na pojav z vroki in posledicami, s tem da bi morali govoriti predvsem strokovni, politični, etični in še kakšni argumenti za ali proti.

Branko Žunec

JE ČAS ZA RAZPRAVO NAJBOLJ USTREZEN?

Ta dilema, ki je vseskozi prežemala zadnjo razpravo delegatov predsedstva radgonske občinske organizacije socialistične zveze, je vsekakor na mestu. Kajti ob priznanju, da so bili v tej pomurski občini ob pripravi tega dokumenta (plan razvoja od 1986 do 2000) prvi v regiji, tega ne bi smela razvednotiti mlačna razprava — kar se lahko med dopusti zgodi — ki naj bi predvidoma trajala do 19. avgusta, nato pa bi predlog delegati skupščine občine prečesali na septembrski seji.

Čeprav so v osnutku pomembnega dokumenta osnovni cilji spriči sedanjih gospodarskih razmer morebiti na videz preoptimistični, so edina prava pot do nadaljnjega razvoja. Gre namreč predvsem za najni višji tehnološki razvoj, več znanja in vlaganja v kadre. Zato člani predsedstva OK SZDL nikakor ne sprejemajo dejstva, da letos v občini ne bi naredili nobenega koraka naprej, čeprav so cilji združenega dela takšni, medtem ko se za daljše obdobje (gledano skozi prizmo 15-letnega razvoja res dolgo, gleda na razmere pa tik pred zdajci) v marsikaterih delovnih okoljih še ne opredeljujejo.

V združenem delu in socialistični zvezi na terenu morajo, kot so poudarili v razpravi, načrtovanje in usklajevanje premakniti z mrtve točke.

Kar se tiče zbiranja dodatnih sredstev za gradnjo kirurgije, je znesek, zbran v krajevnih skupnostih, presežen za 7 odstotkov, medtem ko o poteku akcije, ki bi že morala biti končana tudi v združenem delu, še vedno ni podatkov iz Pomurskega zdravstvenega centra. Na dlani pa je, da se povsod niso potrudili dovolj, posebej še obrtno združenje in kmetje. In tako se dogaja, da stojijo ob strani najpremožnejši, medtem ko so nekateri darovali dvakrat (kot zaposleni v delovnih organizacijah in kot kmetje v krajih bivanja). Zato bodo opravili temeljito analizo, in če bo potrebno v teh okoljih akcijo jeseni ponovili.

V. Paveo

DODATNA OBREMNITEV ALI POTREBA?

Kako je s poukom madžarščine na srednjih šolah zunaj narodnostno mešanega območja v Pomurju? O tem so spregovorili na četrtkovem posvetu v Murski Soboti, ki ga je pripravil Pomurški medobčinski svet Socialistične zveze.

Po letu 1981, ko je v Lendavi začela delovati prva dvojezična srednja šola pri nas (pedagoški in zdaj že tudi poslovno-financijski program), s čimer je bil dosežen bistven korak na področju narodnostnega šolstva, je na drugi strani občutno padlo število učencev, ki bi se odločili za pouk madžarskega jezika na drugih srednjih šolah v Pomurju — Rakičanu, Murski Soboti, Radencih in Ljutomeru. Narodnostni delavci so postali (upravičeno) zaskrbljeni. Najbrž pa za to ni bil edini ali osrednji vzrok 14. člen novega zakona o uresničevanju posebnih pravic pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti

prizgoji in izobraževanju, ki ga je leta 1981 sprejela skupščina SR Slovenije, v njem pa je zapisano, da učencem, ki so končali dvojezično osnovno šolo ali osnovno šolo v jeziku narodnosti in se vključijo v srednje izobraževanje, morajo šole same ali skupaj z drugimi vzgojno-izobraževalnimi organizacijami omogočiti pouk jezika narodnosti kot enakopravnega predmeta, če se zanj odloči najmanj 5 učencev. Ker torej odločitev za obiskovanje pouka madžarščine ni bila več obvezna, so učenci to kaj hitro sprejeli kot dodatno obremenitev in se raje niso prijavljali. To pa je dalo tudi slutiti, da niso bili dovolj osveščeni o potrebi in koristnosti nadaljnega izpopolnjevanja iz maternega jezika. K upadanju prijav pa so prispevali tudi neustrezni kadri.

Medtem je stekla širša družbeno akcija — zlasti na osnovnih šolah so temu posvetili posebno

pozornost — in podatki za novo šolsko leto so dokaj spodbudni. Pouk madžarščine namerava obiskovati 17 učencev, ki so končali dvojezično osnovno šolo (od 24, ki bodo šolanje nadaljevali v Pomurju zunaj narodnostno mešanega območja), skupaj z ostalimi letniki pa 62. Tako bodo lahko povsod oblikovali skupine po 5 učencev za ta pouk ali pa se bodo zaradi organizacijskih in kadrovskih težav dogovorili kako drugače. Pri republiški izobraževalni skupnosti pa bo treba zagotoviti dodatna sredstva za narodnostni program, in to tudi za strokovne ekscurzije učencev v Ljudsko republiko Madžarsko, gostovanja narodnostnih kulturnih skupin, za srečanja s šolami v obmejnem prostoru in drugo.

Na še boljše rezultate pa bi lahko vplivali s štipendijsko in kadrovsko politiko.

J. Graj

Učinkovitejši premiki le z boljšim gospodarjenjem

V prizadevanjih za boljše rezultate v organizacijah združenega dela je različna angažiranost od osnovnih sindikalnih organizacij do samoupravnih organov in strokovnih služb. Učinkovitejša premike pa je možno doseči le s kakovostnejšimi posegi v gospodarjenje ter večjim vključevanjem mlajših strokovnih kadrov. Pri tem so zlasti pomembni ukrepi za izboljšanje organizacije dela, izvoza, kakor tudi temeljitejša podpora inovacijski dejavnosti v združenem delu. Bolj kot kadar koli doslej se je namreč pokazalo, da brez ustvarjenega dohodka ni možno računati na višje osebne dohodke in vse ostale pravice, ki izhajajo iz dela. Zato so mnogokje, kot v Agroservis, Soboti, Panoniji, Pomurskem tisku itd., delavci pobudniki za spreminjanje razmer. Praksa je marsikdaj pokazala, da se lastne slabosti še vedno odpravljajo prepočasno ali pa še takrat, ko so razmere slabe.

To so ugotovili na razširjeni seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti, ko so govorili o uresničevanju letošnjih resolucijskih ciljev in stališč ZSS v ozidih in skupnostih soboške občine. Omenili so, da se kljub naporom politika realnih osebnih dohodkov v občini ne uresničuje. Po oceni za prvih pet mesecev letos so le-ti upadli za 6 odstotkov, za prav toliko pa je nižja tudi produktivnost dela. Razkorak z republiškim povprečjem se je sicer povečal, toda trenutna gospodarska gibanja ne

omogočajo višjega porasta OD. To pomeni, da je v številnih ozidih najnižji OD na ravni zajamčenega, pri nižje ovrednotenih delih in nalogah pa je izrazita uravnalovka. Zdajšnji podatki kažejo, da se na račun pritiskov osebni dohodki povečujejo ne glede na rezultate dela, čemur v soboških sindikatih odločno nasprotujejo. Gibanje cen, razen tistih, ki so v občinski pristojnosti in je možen sproti nadzor, potrjuje, da se na tem področju ne morejo pohvaliti z nobenimi vidnimi rezultati. Tu so se osnovne sindikalne organizacije pokazale za precej neučinkovite, oziroma so delovale preveč pod vplivom strokovnih delavcev, ki so povečanje cen smatrali za najučinkovitejše sredstvo za doseganje boljšega dohodka.

Tudi s pripravo srednjeročnih planskih dokumentov, ki teče, v soboški občini sindikati niso zadovoljni. Predvsem zaradi prepočasnega oblikovanja planov in premajhnega optimizma v njih, ki naj bi pomenili spremembo v sedanji sestavi gospodarstva in nadaljnjem hitrejšem razvoju. Dosedanja izhodišča, ocenjujejo soboški sindikati, ne nakazujejo kakovostnejših sprememb v družbenoekonomskem položaju delavcev in občanov, kar pa je spriči naraščajoče brezposelnosti življenjskega pomena. Vse to terja odločnejše aktivnosti — tudi sindikatov.

Milan Jerše

Saj ga sploh ne upam zbuditi! Mogoče dela spet nadure.

UBLAŽEN UDAREC PO ŽEPU

Ponovno zvišanje ekonomskih cen v vzgojno-varstveni organizaciji Murska Sobotna med zaostrenimi gospodarskimi razmerami in padanjem življenjskega standarda je usodno dejanje, posebej ker že tako zaskrbljuje zmanjšano zanimanje za organizirano vzgojo in varstvo predšolskih otrok in malčkov, kar je razbrati iz vpisa. Na jesen bo namreč kar 172 otrok manj, če si bodo podražitev sledile s tako hito, kot nakazuje ponovna podražitev elektrike, stanovanja in osnovnih živil (mesa na primer), tudi v prihodnje pa mnogim ne bo ostalo drugega, kot da žrtvujejo vzgojo in varstvo otrok. Za slednje so doslej odštevali kar sedemdeset odstotkov od ekonomske cene, medtem ko je občinska skupnost otroškega varstva prispevala trideset odstotkov za tako imenovani vzgojni del. Po novem dopolnilnem sklepu, za katerega so se delegati (tako kot do višjih ekonomskih cen v vrtcih) opredelili brez razprave na zadnji skupščini otroškega varstva in ga potrdili z dvigom rok, pa naj bi bila zadnja v seriji letošnjih podražitev otroškega varstva ublažena z vzpostavitev novega razmerja med deležem staršev in skupnosti. Gre za razliko deset odstotkov, saj bo skupnost v prihodnje za vzgojni del prispevala

štirideset, starši pa šestdeset odstotkov in bi bil tako zadnji dvig cen (za 37,5 odstotka) manj občuten za tiste, ki že tako dobijo največ udarcev po žepu. Namesto 2200 dinarjev bodo tako starši v najvišjem razponu plačali s 1. julijem za nekaj nad 1000 dinarjev več. Pri tem pa je potrebno opozoriti tudi na to, da bodo

—KOMENTAR—

prav tako z naslednjim mesecem zaposleni starši in vsi drugi odštevali nekoliko več, kot so za vzgojno-varstveno dejavnost odštevali doslej iz svojih bruto osebnih dohodkov. Prispevna stopnja za vzgojno-varstveno dejavnost se namreč od 1,13 odstotka iz bruto osebnega dohodka povečuje za 0,42 odstotka in bo znašala 1,55.

Eno je torej povezano z drugim, in zato je prav, da občinska skupnost otroškega varstva prispeva več, če to zmore (in očitno bo potrebno tudi tu najti rezerve), saj nam niti skupnost niti vrtci ne bodo potrebni, če v njih ne bo otrok. Bojazen pa je, da jih bo vedno manj, čeprav so določila z majem sprejetega samoupravnega sporazuma za socialno ogrožene starše ugodnejša, prav

tako pa je vrednostno, po številu namensko zbranih sredstev, vedno večja tudi denarna pomoč. Le-to naj starši ne bi dobivali izključno v roke, ampak naj bi bili na boljšem tisti, ki imajo malčke v vrtcih in ti tam oskrbo zastoj. Zato pa so na slabšem tisti roditelji, ki združujejo delo in so njihovi osebni dohodki ravno toliko visoki, da so na udaru, posebej, če sta zaposlena oba starša in presegata dogovorjeno raven socialne varnosti. Že res, da je lepo skrbeti za socialno ogrožene, ker otroci niso krivi, če njihovi starši zaslužek poženejo po glju, ali pa celo, da si s poštenim delom ne morejo zagotoviti dostojnega življenja. Vprašati pa se vseeno kaže, kako dolgo bodo zmogli v delovni voz vpreženi, ki že dalj časa občutijo pezo plačilnih list na vpogled in odtegljajev, posebej pa, če so v tisti zlati sredini in navzgor po lestvici osebnih prejemkov, do »ozvezdja« (kjer so dejanske razlike med njimi in dobro situiranimi) pa ne vidijo. Za vrtec na primer plačajo približno enako, česar tudi novi sporazum in dopolnilni sklep, ki je sicer novost v iskanju rešitve otroškega varstva, nista odpravila pred izpraznitvijo vrtcev pa bo gotovo potrebno narediti še kaj.

Brigita Bavčar

ZDRAVSTVO

VSELEJ SE ZATIKA PRI SREDSTVIH, KI JIH JE PREMALO

Čeprav so se delegati iz baze malo oglašali, je bila zadnja seja skupščine občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobotna zanimiva in vsebinsko bogata. Do izraza je prišla beseda izvajalcev in pa tistih, ki usklajujejo razvojne možnosti družbenih dejavnosti in s tem tudi zdravstva. Od zdravstvenih delavcev je bilo slišati, da se raven zdravstvenega varstva slabša in da spremenjena bilanca sredstev samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za letošnje leto, o kateri je bilo največ govora, ne nudi tistega, kar bi zdravstvo pričakovalo. Po drugi strani pa so bili argumentirani prispevki razpravljalcev, da ne uresničujemo ciljev v zdravstvu, ki smo jih sprejeli s stabilizacijskimi programi in usmeritvami, to je, da ima prednost osnovno zdravstvo. Če izvzamemo razpravo dr. Jožeta Mikliča, ki je osvetlil nekatere probleme v zdravstvu, je bilo premalo govora in strokovnih mnenj, kako v sedanjem trenutku reševati težave v zdravstvenem varstvu. Dejstvo je namreč, da je sredstev za potrebe zdravstvenega varstva premalo in je potrebno zaostri odgovornost tako med izvajalci kot uporabniki. Ob vseh teh težavah pa ne bi smeli zanemarjati kadrovske krepitve, predvsem v osnovnem zdravstvu, ter skrbeti za realno rast osebnih dohodkov v zdravstvu. Izražena je bila tudi zahteva, da mora PZC Murska Sobotna izdelati analizo o pripombah glede odnosov zdravstveni delavec—pacient, ki so bile dane ob zbiranju dodatnih sredstev za dograditev in opremljanje kirurgije, ter nakazati ukrepe za njihovo reševanje. O tej analizi bodo delegati razpravljali na prihodnji seji skupščine občinske zdravstvene skupnosti.

Feri Maučec

Slovensko gradbeništvo na preizkušnji

Čeprav podatki o poslovanju slovenskih gradbincev v letošnjem prvem četrtletju še ne dajejo realne slike o stanju v gradbeništvu, ki je imelo zaradi slabega vremena v prvih mesecih precejšnje izpade, pa je položaj vseeno zaskrbljujoč. To še toliko bolj, ker so izgube ustvarile organizacije združenega dela, ki zaposlujejo več kot 25 tisoč delavcev ali tretjino vseh zaposlenih na tem področju.

Pretežni del izgube — skupaj je znašala blizu 2 milijardi 700 milijonov dinarjev — odpade na gradbeno operativno in industrijo gradbenega materiala. Gradbinci sicer pravijo, da je bilo prvo četrtletje vselej nekoliko slabše, tokrat pa skrbi podatek, da še nobeno leto niso bili rezultati tako slabi. Ponekod se položaj sicer že izboljšuje in bodo izgube do polletja odpravili, v nekaterih organizacijah pa se razmere še naprej zaostrojujejo. Tam, kjer se bodo tudi ob polletju srečevali z izgubami, se je treba že zdaj temeljito pripraviti na razprave o polletnem gospodarjenju, sprejeti ukrepe za odpravo notranjih slabosti, ob tem pa opozoriti tudi na nekatere objektivne težave, s katerimi se gradbinci srečujejo.

Nov problem, ki se letos za-

čenja odpirati, je v industriji gradbenega materiala. Če je še do nedavnega na tem področju vladala tako rekoč nenormalna konjunktura in prodaji, je ta zdaj povsem zastala. Prodati ne morejo niti tekoče proizvode, zaloge se kopičijo, zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov pa bodo morali marsikje proizvodnjo tudi zmanjšati ali celo ustaviti. Ker je naložena dejavnost še naprej v upadajoči, ni pričakovati, da bi se položaj tudi v prihodnje izboljšal. Z zalogami se pojavlja tudi vprašanje pomanjkanja obratnih sredstev, proizvodnja pa ne bo sposobna prenesti visokih obresti. V tem trenutku sicer še ne kaže biti plat zvona, vendar pa se marsikje že postavlja vprašanje obstoja v operativni.

L. Kovač

RADGONSKI SINDIKAT O DRUŽBENOEKONOMSKEM POLOŽAJU DELAVCEV

Slabo gospodarjenje reže tanke rezine

Neustrezna sestava gospodarstva — poleg kroničnih težav predelovalne industrije se težave z vso težo kopičijo tudi v kmetijstvu — kroji tanke plačine kuverte delavcev v radgonskem združenem delu. Razkorak med osebnimi dohodki v občini in republiki se stalno povečuje in znaša v prvem četrtletju že 21 odstotkov. Med tem ko so bili osebni dohodki v nekaterih delovnih okoljih (tozd Mura-Intes, tozd Transport-Avtoradgona, tozd Elektro tudi na račun dodatnega, sobotnega, nedeljskega in terenskega dela) med 41.400 in 48.800 dinarji, najmanj zaslužijo delavci obeh tozdov apaške Line in tozda Gradbeni izdelki — Elementa (mimogrede, vse kaže, da se bo ta DO ponovno razdelila), in sicer od 22.200 do 24.000 dinarjev. V občini pa je v tem času kar 2200 od 7300 zaposlenih ustvarilo skupne izgube v višini 197 milijonov dinarjev.

Čeprav so se sindikalni delavci, kot so ugotavljali na zadnji seji predsedstva sindikalnega sveta G. Radgona, v skladu z republiški sindikalnimi usmeritvami zavzeto vključili v reševanje pomembnih vprašanj za družbenoekonomski položaj delavcev in njihovo socialno varnost, akcija zaenkrat ne daje pravih rezultatov. Vzrokov je več, ena glavnih ovir pa še vedno težnja po uravnalovki, ki je marsikje močno živa. Kljub spodbudam sindikata, dorečeni sistem nagrajevanja v večini ovdov še vedno smatrajo za nepotreben in pri

tem delu ne zaposlujejo usposobljenih strokovnjakov, ki bi bili sposobni izdelati takšen sistem nagrajevanja, ki bi spodbujal proizvodnjo in ustvarjalno delo. Zato nove priložnosti za premagovanje te miselnosti — razprave ob sprejemu srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih planskih aktov — ne bi smeli zamuditi.

Vse pa je tesno povezano s potrebami za novimi razvojnimi programi s politiko zaposlovanja, ki — kot v celotni regiji — stagnira tudi v radgonski občini. Zato so se člani predsedstva OS ZSS G. Radgona zavzeli za pomoč pri nadaljnjem razvoju slovenskega združenega dela, ki bi naj pomagalo pri odpiranju novih delovnih mest, zavzeli pa se tudi za prožnejšo šolsko mrežo. Kot smo slišali v medobčinskem sindikatu za takšne razprave že pripravljajo načrtno akcijo.

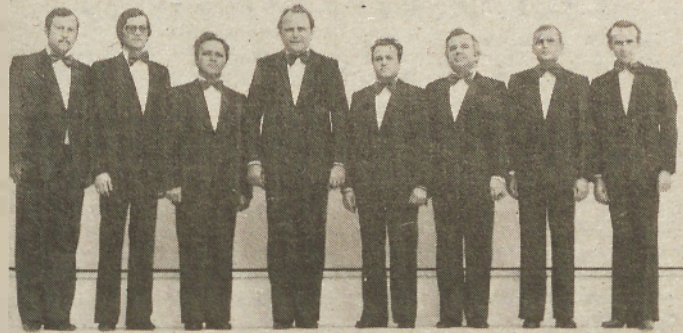
V. Paveo

Izpolnila se bo večletna želja ljubiteljev sirov

Pomurkina delovna organizacija Mlekopromet iz Ljutomera bo junija odprla trgovino za prodajo trdih in topljenih sirov lastne izdelave. Mlekopromet je znan predvsem po ementalcu, parmezanu in topljenih sirih za rezanje, lomljenje in mazanje ter topljenih sirov z dodatki. Nakup v Mlekoprometovi trgovini bo ugoden, saj bodo prodajali na veliko in ceneje.

Mlekopromet je v letošnjem letu povečal izvoz v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za 50 odstotkov. Načrt izvoza bodo izpolnili. Do junija so v Švico in ZDA izvozili čez 60 ton raznih vrst sirov. Boris Hegeduš

Jubilej Prekmur- skega okteta

V Prekmurkem oktetu pojo (z leve proti desni) Ervin Znidarič — prvi tenor, Jože Močan — drugi bas, Jože Puklavac — drugi tenor, Aleksander Vlah — prvi bas, Alfred Šebjanič — prvi tenor, Franc Kozel — drugi bas, Milan Banič — drugi tenor in Franc Zver — bariton.

V juniju mineva deset let, odkar so se pevci Prekmurskega okteta zbrali na prvi vaji. Bila je v mali sobici soboške glasbene šole in še vedno se sestajajo v njej. Zasedba je ista in osem pevcev ne veže več le glasovna ubranost in skupni nastopi, ampak prijateljstvo.

»Poleg pevskega nam občasno očitajo tudi pivsko prijateljstvo,« je brez kančka prizadetosti dejal predsednik okteta Franc Zver in v isti sapi pripomnil, da pa je sicer njegovih izkušenj več prijateljskih kot neprijateljskih. Prostorskih problemov, tako kot večina zborov pri nas, nimajo, glasbena sobica umetniškega vodje okteta Aleksandra Vlaha je ravno dovolj velika za vaje. Na eni zadnjih pred jubilejnim koncertom, ki bo nocoj (v četrtek, 27. junija) ob 20. uri v dvorani kina Park v Murski Soboti, pa smo jih zmotili pri »čiščenju« glasilk in potem so poleg glasovne, pristali še na besedno predstavitev. Prijetno je bilo pokramljati z njimi tako o pesmih, kot sestajanju, nastopih in osebnih hobijih. Večini je to petje, kar potrjujejo s svojo vztrajnostjo in številnimi nastopi, s katerimi so prekmursko ljudsko pesem ponesli tudi čez Muro, na tej strani pa so tako že skorajda nepogrešljivi, kadar gre za kakšno kulturno prireditev, ki bi ji radi pridali priokus domačnosti. Uspelo jim je namreč ne le ohraniti, ampak tudi umetniško izpolniti prekmurske pesmi. Velike zasluge za to imajo poleg Aleksandra Vlaha tudi pokojni prekmurski prireditelji ljudskih pesmi: Gustav Gonza, Ignac Maučec in Vladimir Močan.

»Pravzaprav je naš osnovni namen posredovanje prekmurske narodne pesmi, da ne bi zatonila v pozabo, tako za samopotrjevanje pa zapojemo tudi kakšno umetno pesem,« je pripomnil Aleksander Vlah, ki se je pohvalil tudi, da pojo v osemih jezikih. Vabijo jih na številne prireditve, najraje pa se odpravijo v Šentjernej, kjer so bili doslej vedno izbrani med dvanajst najboljših okteto. Vseh nastopov pa so našli kar okoli 150 v desetih letih.

»Največja zasluga za to, je med nami samimi,« je iskreno odgovoril na vprašanje predsednik zborov Franc Zver, ki je tudi največ govoril med pevci. Jožeta Močana, naprimer, kljub desetletnim izkušnjam, še kar grabi trema pred nastopi, pa tudi pred mikrofonom ni bil ravno najbolj zgovoren, zato pa bolj kot z besedo prepričljiv s svojim basom v pesmih. Tudi Ervin Znidarič je, edini »Nesobočanec« med njimi, kot se je sam klasificiral. Živi namreč na Cankovi in res gre pohvaliti njegovo vztrajnost pri prihajanju na vaje in prireditve, saj je včasih težko uskladiti vaje in delovne obveze. Zaradi slednjih na četrtek vaji ni bilo Jožeta Puklavca, ki je zaposlen kot šofer pri Potrošniku in je velikokrat službeno odsoten. Tudi Franc Zver kot zdravstveni delavec težko usklajuje dežurstva in vaje pa tudi nastope, ampak z dobro voljo gre. Najlažje je pri tem Francu Kozelu, ki pravi, da mu je petje edini hobi in se mu zares predaja, medtem, ko ga drugi delajo. Milan Banič na primer z vrtnarstvom in Alfred Šebjanič z mladimi v domu učencev Stefan Kovač-Marko, kjer je upravnik.

Od jubilejnega koncerta si veliko obetajo, saj je navsezadnje prelomnica, zato so skrbno izbrali program. V prvem delu bodo zapeli umetne pesmi in se bodo v pesmi sprehodili od renesanse, skozi klasično. Po načrtovanem premoru pa bodo namenili pozornost ljudski pesmi tujih narodov in spominsko trem domačim, že omenjanim prirediteljem ljudskih pesmi ter nastop zaključili s tako imenovanim ehom — najbolje sprejetimi prekmurskimi tremi narodnimi pesmimi: Teče mi vodica, Vsi so venci bejli in Micika v püngradi. Čeprav smo jim že velikokrat prisluhnili jim kaže tudi tokrat — ob jubileju.

Brigita Bavčar

ZAKAJ TAKO?

Na 7. jugoslovanskem bienalu male plastike v Galeriji kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti ni dela nobenega pomurskega avtorja. Res imamo le enega akademskega kiparja, ki bi ga morda prav zato, pa tudi glede na izhodišča te tradicionalne in vedno bolj odmevne prireditve lahko vsaj povabili. bb

O POMURSKEM BOGASTVU

(Okrogli mizi o kulturi v Pomurju; Komunist, 7. junija 1985.)

Glejte nas, glejte! Živimo vendar v štrkovi deželi!
Koder se oko obrne, sami štrki — živijo v obilju!
A, da nam bodo kmalu še zadnji izumrli, odleteli?
Jih bomo že našli, pomnožili — tule, na papirju!

EPIGRAMI

Prozaiist poeta jebe
mu z epigramom epigram očita
ker površno bere in tako ne vidi
kje ost je, kje poanta skrta.

Dodo

LENDAVSKA KULTURNA PONUDBA S POUĐARKOM NA LIKOVNI

Praznik občine Lendava je popestren tudi s kulturnimi prireditvami, med katerimi je osrednja petkova otvoritev razstave treh domačih oblikovalcev: Janeza Bošnjaka, Bogomila Kotnjeka in Jožefa Totha. Razstava del treh likovnikov, ki živijo in delajo na lendavskem območju, je lahko odlični primer, ki kaže na to, da je v likovni umetnosti edino merilo kakovost ustvarjalnega dela — ne glede na doseženo raven likovne izobrazbe (mislim na visoko šolo za likovno umetnost) posameznega ustvarjalca. Toth in Bošnjak sta svoje likovno znanje pridobila na Pedagoški akademiji v Mariboru, Kotnjek, sicer po poklicu veterinar, pa je samouk. Formalno lahko jemljemo to skupinsko razstavo v bistvu za samostojne predstavitve posameznega ustvarjalca, saj se predstavlja vsak z več kot desetimi deli, in to iz obdobja zadnjih osmih let. Tako je v zloženku, ki je izšla ob odprtju razstave, zapisal Franc Obal. Pridati pa kaže še, da je bil poglobljen namen in cilj organizatorja razstave (Galerija Lendava) v tem, da predstavi javnosti likovne ustvarjalce, za katere je značilno, da se izražajo izključno v treh materialih. Jožef Toth v keramiki, Bogomil Kotnjek v železu in Janez Bošnjak v intarzi. Ob tem je pomembno, da nosijo njihova dela izredno originalnost in elementarnost v motivih in tehnično izvedbenem smislu.

Poleg omenjene razstave bo osrednja likovna manifestacija v Lendavi tudi letos poleti mednarodna likovna kolonija. Trinajsta je in tokrat bo druga kiparska. Sodelovali bodo trije umetniki (poleg domačina — akademskega kiparja Ferenc Kíralya še Vasilije Vasilijev iz glavnega mesta Makedonije — Skopja in Janoš Nemeth iz Zalaegersga na Madžarskem) ter predvidoma še kipar iz Kozsega. Tako kot pri muzeju na prostem — za lipo v Lendavi se tudi tokrat postavlja finančno vprašanje organizacije te tradicionalne prireditve v mestu ob meji. Čeprav se združeno delo že ves čas odziva, je vseeno zmanjkalo sredstev, da bi stari mlin z Mure zaživel na suhem že med praznovanjem občinskega praznika Lendave. Pred hotelom Lipa pa naj bi za protiusluge umetniki-kiparji letošnje mednarodne likovne kolonije (ki bo od 19. avgusta do 20. septembra) postavili izbrano skulpturo. Med drugimi likovnimi prireditvami pa do konca leta (po besedah vodje galerijske dejavnosti Ferenc Kíralya) načrtujejo poleg dosedanjih pet še štiri razstave. Prva bo samostojna razstava akademskega slikarja Franca Mesariča, ki jo posreduje Galerija kulturnega centra Miško Kranjec iz Murske Sobotice, druga razstava domačinke — slikarke Suzanne Kíraly-Moss, ki jo prav tako posreduje soboška Galerija, tretja velika razstava del

BOGOMIL KOTNJEK: PETELIN (železo)

Pojo naj ljudje

Pod geslom, ki smo ga napisali v naslovu, je bil tudi letošnji tabor slovenskih pevskih zborov. V Šentvidu pri Stični so se minulo nedeljo zgrnile množice pevcev iz vse Slovenije in zamejstva.

Na veličastnem pevskem srečanju so sodelovali tudi pevski zbori iz vseh pomurskih občin: Sindikalni mešani pevski zbor Stefan Kovač iz Murske Sobotice (tokrat je bil na taboru že desetič), pevski zbor iz Ljutomerja, Cezanjevec, Velike Polane, ženski zbor iz Gornje Radgone, mešani pevski zbor Radenske, zbor iz Rogoševca in od drugod.

Slavnostni govornik je bil Marjan Rožič in nato je zadonela pesem iz tisoče grl. Dirigirali so znani slovenski skladatelji. Bilo je enkratno! In še deževati je prenehalo prav med glavnim delom prireditve. Kot da bi pesem razgnala turbo oblake nad prizoriščem. Pesem, ki vliiva ljudem ljubezen do rodne grude, do sočloveka, do miru.

F. Štefanec

JANEZ BOŠNÁK: PODVODNI SVET I (intarzi-ja)

štiriindvajsetih umetnikov iz Zalaegersga in četrta razstava fotopovečav skulptur in mavčni odlitek Ferenc Deaka — doprni kip iz zbirke v čast v Lendavi rojenega neobaročnega kiparja Görgyja Zele, enega največjih umetnikov svojega časa in prvega kiparja v Prekmurju.

Že v naslovu smo zapisali, da bo poudarek na likovni ponudbi v Lendavi, ki ima nesporno tudi tovrstno tradicijo, ob lendavskem občinskem prazniku pa so se v okoliških krajih zvrstile tudi nekatere

JOŽE TOTH: RIBA (keramika)

druge kulturne prireditve. Tako v novem kulturnem domu v Žižkih, pa v Dolnjem Lakošu, kjer je bila občinska revija ritmičnih skupin in tudi v Lendavi, kjer je gostovalo Narodno gledališče iz Budimpešte. V Lendavi pa je bil letos tudi sedež Pomurskega gledališkega studia — svojstvene gledališke združbe mladih ljubiteljev gledališča, ki zapolnjujejo praznino, ki se širi z vedno dražjimi kilometri in zato vedno redkejšimi gostovanji pokličnih gledaliških skupin iz kulturnih centrov. Studio vodi Rajko Stupar, ki je tudi tajnik Zveze kulturnih organizacij lendavske občine in večkrat potrjeni gledališki režiser, čeprav po poklicu igralec.

Po njegovih besedah je bilo letos nekaj težav zaradi neporavnanih finančnih obveznosti soboškega deleža Zveze kulturnih organizacij, čeprav je največ gledaliških navdušencev prav iz Murske Sobotice. Rokokojska vojna, s katero so pred kratkim gostovali tudi na srečanju gledaliških skupin v Celju, je potrdila, da je poleg študijskega programa potrebno tudi ustvarjati, in to čim bolj gledljivo predstave, ki so očitno naši publikij najbolj blizu. Kar pa naj ne pomeni nižanja ravni, ki jo bomo morali, če ne že dvigniti, vsaj obdržati.

Brigita Bavčar

Na posnetku s petkove otvoritve razstave v Galeriji Lendava je v ospredju govornik Franc Obal, vodja galerijske dejavnosti v Murski Soboti, za njim pa od leve proti desni razstavljalci: Bogomil Kotnjek, Janez Bošnjak, in Jožef Toth.

Foto: Š. Prša

NA KMEČKO OH CET

Med tistimi Pomurci, ki se bodo tudi letos udeležili tradicionalne Kmečke ohceti v Ljubljani, so tudi člani prileške folklorne skupine prosvetnega društva Križevci pri Ljutomeru. 29. junija bodo nastopili s samostojnim eno- in za tem še polurnim programom plesov. bb

Kulturni koledar

ČETRTEK, 27. JUNIJA
MURSKA SOBOTA — Ob 20. uri se bo v dvorani kina Park začel slovesni koncert ob 10-letnici PREKMURSKEGA OKTETA.

PETEK, 28. JUNIJA
MURSKA SOBOTA — Na grajskem dvorišču (ali pa v dvorani, če bo dež) bo ob 20. uri koncert sindikalnega mešanega pevskega zborja Stefan Kovač, kot gost pa bo nastopil mešani pevski zbor iz avstrijske Radgone instrumentalno skupino.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled 7. jugoslovanski bienale male plastike. Razstava je odprta ob delavnikih od 8. do 13. in od 17. do 19. ure, v soboto od 8. do 12. ure in v nedeljo od 9. do 12. ure.

V Klubu mladih v gradu razstavljajo pomurski likovniki, ki so se odzvali vabilu, da za dober teden s svojimi deli popestrijo sveže prepleškani razstavní prostor. Zasedili smo dela Franca Mesariča, Stefana Hauka, Nikolaja Beera, Zdenka Huzjana, Stefana Galiča, Lojzeta Logarja, Iva Bošnjakoviča, Zlatka Gnezde, Sandija Cerveka, Jožeta Denka, Mirka Rainerja in Boruta Vilda.

FRANC MESARIČ: AVTOPORTRET, 1984, platno akril, 180 x 120. Gornja slika sodi med prelomne v umetnikovem ustvarjanju, likovna kritičarka Metka Gabršček-Prosenč pa je za delo meseca izbrala Mesaričovo delo Doma, ki ga bomo objavili v eni naslednjih številok tednika Vestnik.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin razstavlja svoja dela akademski slikar Franc Mesarič.

LENDAVA — V Galeriji Lendava je na ogled razstava intarzij Janeza Bošnjaka, keramik Jožefa Totha in skulptur iz železa Bogomila Kotnjeka.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so — D. Novak, I. Orešnik, H. Štičl: POMNIKI NOB V SLOVENSkih GORICAH IN PREKMURJU (Pomurska založba); Knjižna zbirka HRAM 2. paket prvega letnika (Mladinska knjiga) in Branko Šömen: MED V LASEH (Založba Borec).

Zredčene poletne kulturne prireditve

Na idiličnem grajskem dvorišču v Murski Soboti se bo tudi letos zvrstilo nekaj kulturnih prireditev. Le-te ne bodo zgoščene, kot je bil to svojčas Poletni kulturni teden, ampak vse tri poletne mesece. Junij je prireditveno kar živahen, o čemer pričča jubilejni koncert Prekmurskega okteta ter za ta petek napovedani koncert sindikalnega mešanega pevskega zborja iz Murske Sobotice (in gostujočega iz avstrijske Radgone) v organizaciji občinske Zveze kulturnih organizacij.

Zato pa bo kulturno mrtvilo zavladalo v juliju, v katerem bosta obe načrtovani prireditvi odpadli. Tako bo Gostovanje po starem, ki ga pripravljajo Andrejčani šele v septembru, ko bo tudi preloženo medobčinsko srečanje pihalnih orkestrrov. V avgustu je že na začetku meseca predvidena folklorna prireditev, eden od poletnih večerov bo v znamenju skupine Diamanti. Gledališke skupine pa bodo prišle v goste šele jeseni. bb

Priznanja Josip Broz Tito —

35 let samoupravljanja

Ob dnevu samoupravljalcev in 35-letnici socialističnega samoupravljanja pripravljata občinski svet zveze sindikatov in skupščina kluba samoupravljalcev v Murski Soboti danes vrsto pomembnih prirediteljev. Začele se bodo popoldne v sejni sobi skupščine občine (pri jedilnici) z razgovorom s predsedniki delavskih svetov ter vodstvi družbenopolitičnih organizacij v ozdih in skupnostih na temo Vloga delavskih sve-

tov v procesu samoupravnega odločanja. Ob pol dveh popoldne bo v veliki skupščinski dvorani svečana seja OS ZSS in skupščine kluba samoupravljalcev, na kateri bodo podelili priznanja Josip Broz Tito — 35 let samoupravljanja in izvedli kulturni program. Za vse dobitnike priznanj in srebrnih znakov ZSS pa bo predsednik OS ZSS Franc Dervarič priredil slovesen sprejem. M. Jerše

POPRAVEK

V prejšnji številki Vestnika se je v članku Nova poštna linija iz Maribora, objavljenem na 6. strani, pojavila neljuba pomota. V drugem stavku mora biti namesto tovorni vagon pravilno: tovorni avto. Opravičujemo se za napako!

VABILO!

V okviru praznovanj ob prazniku občine Lendava vabita Krajevna skupnost in Gasilsko društvo Kobilje, v nedeljo, 30. junija ob 10. uri, na praznovanje ob 5. prazniku krajevne skupnosti. Ob tej priliki bodo odprli tudi nov gasilski dom.

Po proslavi bo VELIKA VRTNA VESELICA, kjer vas bodo zabavali Stari znanci. Vsem krajanom, znancem in prijateljem čestitamo ob prazniku.

Krajevna skupnost Kobilje

PRVI DNEVI SO BILI NAJTEŽJI

Lendavska občina letos praznuje že 29. praznik, tokrat tudi v počastitev 40. obletnice osvoboditve. Kakšno je bilo vzdušje pred osvoboditvijo in kako so Lendavčani dočakali svobodo? O tem najbolj zgovorno pripoveduje Jože Kopinja, ki je bil prvi vojaški referent po vojni.

Cim bolj se je bližala fronta, tem večja je bila negotovost prebivalcev, to pa je povzročalo različne težave. Okupacijski vojaški in politični stroj ni odpovedal do zadnjega, zavedne ljudi so lovili in jih vozili v Čakovce, kjer so jih zapirali v grad in mučili. Lendava je bila poplavljena z begunci, ki so se umikali pred fronto. Ti ljudje so bili zavedeni s propagando, umikali so se pred Rusi, ker so se bali, da jih bodo pobili. Fronta se je Lendavi bližala z dveh strani, s severne po cesti Lendava Lenti in z vzhodne strani po cesti Lendava Sentkirahy. Sovjetski vojaki so Lendavo osvobodili ponoči med 5. in 6. aprilom.

Vsaka vojna je boječa in ne prizanaša nikomur, tudi Lendavi ni. Trgovine so bile oropane, opustošena je bila tudi edina to-

varna dežnikov. Izginili so šivalni stroji, tako je 300 ljudi, ki so delali v tovarni, ostalo brez dela

in orodja. Po zavzetju mesta je nekaj dni vladalo brezvladje, nikogar ni bilo, ki bi delal red. Glavnina sovjetske vojske se je pomaknila proti M. Soboti in Avstriji, v Lendavi pa sta ostali manjša enota in bolnica, ki je bila v šotorih na današnjem cerkvenem trgu. Potem so se začele

razmere urejati. Prišla je naša vojska, organizirali so vaške straže, začela je delovati politična oblast. 12. aprila je že bila mobilizacija za vojsko sposobnih obveznikov, ki so tvorili Prekmursko brigado. Tako se je torej prve dni po vojni začela kaliti naša

oblast, kar je bilo v Lendavi dokaj težko, saj je bilo veliko takih, ki jim nova oblast ni ugajala. Te so poslali v delavske bataljone. Kmalu po osvoboditvi je bila ustanovljena občina in vse vasi so povezali v okraj.

Jani D.

TROJNI JUBILEJ IVANA CAMPLINA

Pomemben prekmurski rojak, duhovnik, pesnik in publicist Ivan Camplina praznuje letos nekaj trojni jubilej: kot udeleženec NOB iz leta 1941, torej v tistih časih ko so bile nemške divizije pred Moskvo, je sodeloval s Štefanom Kovačem-Markom, voditeljem ljudske vstaje v Prekmurju in poznejšim narodnim herojem, in ga je zaradi tega madžarsko vojaško sodišče obsodilo na pet let strogega zapora; skupno z vsemi Jugoslavo slavi 40-letnico svobode in zmage nad mračnimi silami fašizma. V Mariboru je 1935. končal bogoslovje. Torej praznuje 50-letnico svojega župnikovanja. Pisano je tudi, da je leta 1930 maturiral na soboški gimnaziji, torej praznuje tudi 55-letnico mature. Tistega leta pa sta maturirala tudi njegova sošolca: Mihael Jerič (1909—1980), njegov bodoči stanovski tovariš in sotrpin v ogrski ječi, in Štefan Kovač (1910—1941), poznejši odvetniški pripravnik in, kot že zapisano, voditelj upora proti okupatorjem v deželi med Muro in Rabo.

Po novi maši je bil najprej kaplan pri Sv. Juriju v Prekmurju. In kot je sam zapisal, mu je strogost prof. dr. Franca Sušnika, ki je poučeval na soboški gimnaziji, pomagala, »da sem na svojem prvem kaplanskem mestu pri Sv. Juriju v Fikšincih ne samo učil verouk v nemščini, ampak se kmalu opogumil in tudi pridigal v nemščini... Pravo prijateljstvo se je razvilo med nama, ko sem študiral bogoslovje v Mariboru, kjer je bil Sušnik takrat ravnatelj državnega učiteljskega in prosvetne knjižnice.

Obiski pri njem na domu in razgovori z njim, zlasti o literaturi, so mi bili kažipot in spodbuda. Že takrat sva se dogovarjala o drobni knjižnici mojih pesmic...« Stoptnje 1981, str. 207.

Pri Juriju je kaplanoval v letih (1935—36), nato je bil stolni kaplan v Mariboru in hkrati tajnik Prosvetne zveze. Od 30. novembra 1937 do 1. novembra 1939 je bil izseljenjski duhovnik v Franciji s sedežem v Parizu. Od 1. novembra 1939 od 1. avgusta 1940 je bil kaplan v Lendavi, nato škofjski tajnik v Mariboru (1940—1941).

Od 1. februarja 1941 pa do 29. oktobra istega leta je bil župnijski upravitelj pri Nedeli v Gornjih Petrovcih. Potem pa se je začela visoka sola trpljenja Ivana Camplina. 27. oktobra 1941 so v Soboti napisali »Zapisnik o zaslujanju Ivana Camplina, roj. 23. julija 1912 v Bogojini, rk. župnijski upravitelj, brez premoženja, bil vojak, stanujoč v rk. župnišču v Petrovcih, udeleženega pri komunističnem organiziranju v Murski Soboti in njeni okolici...« V obsežnem zapisniku je med drugim rečeno, da je Camplina obiskal komunistični organizator Štefan Kovač. Dejal je, da on ve, kdo je Kovač, tudi ve, da se njegov svetovni nazor kot rk. duhovnika ne strinja s komunističnim, toda katoliški župniki so do-

bri Slovenci, zato bi mogli v osvobodilnem gibanju skupaj delati v korist velike Slovenije...« Ker se tudi sam čutim dobrega Slovenca, sem odobral sodelovanje s komunisti...« Kovač je med drugim rekel, da je ruska zmaga gotova in tedaj tudi ne more biti drugega kot v socialne oblike vilita velika Slovenija, ki bi imela samoupravo Vera ne bi bila tako preganjana kot je v Rusiji, vera bi bila docela ločena od države...« V svojo obrambo povem, da zato nisem naznanil komunističnih organizatorjev, ker jih kot duhovnik nisem hotel izdati...«

Golgota župnika Ivana in njegovih sojetnikov! Zadnji dan oktobra 1941 so morali biti pri usmrtni Štefana Cvetka in Evgena Karđoša. In kot je razvidno iz spominov pokojnega svečenika Miška Jeriča, ki je bil obsojen na 4 leta strogega zapora, so jetnike 1. novembra vklejnene odpeljali iz soboškega gradu skozi mesto na železniško postajo. V skupini jih je bilo 33, med njimi dve ženski. To sta bili Sidonija Perš in Justika Čerpes, zaročenka E. Karđoša. Jetnike je spremljalo 28 orožnikov. Po prihodu v Budimpešto, so jih zaprli v vojaški zapor.

Na pobudo šefa ječe, podpolkovnika Sandorja Zsuffe, profesorja francoščine in angleščine na vojaški akademiji v Pešti, priznanega jezikoslovca, so ustanovili knjižnico za jetnike. Šef knjižnice je bil župnik Jerič, eden od pomočnikov pa Ivan Camplina.

S knjigami je šel v celice kruh za najbolj izstradane, zdravila za bolnike, pa tudi vesti s front so najlaže prenašali ob zamenjavi knjig, zlasti v sanjice, kamor razen knjižničarja ni imel dostopa nihče. Ob božiču 1943. je bila kazen Camplinu in Jeriču za nedoločen čas prekrajšana. Camplina je bil nato nastavljen za kaplana v Banozsztogyörju na Madžarskem, kjer je živel v nekaki konfinaciji.

Po osvoboditvi je bil junija 1945 nastavljen za župnijskega upravitelja v Dobrovniku. Aprila 1956 je postal tam župnik, dokler se ni 1. novembra 1977 odpovedal dobrovniški župniji. Istega leta je bil imenovan za duhovnega svetovalca mariborske škofije.

Najprej se je naselil v Genterovcih, nato pa v Martinju na Goričkem. Od 8. julija 1981 službuje kot župnijski upravitelj pri Nedeli v Gornjih Petrovcih.

Ob 25-letnici Slovenskega duhovniškega društva je bil Ivan Camplina med drugimi duhovniki odlikovan z redom zasluga za narod s srebrnimi žarki.

Trojni jubilar Ivan se lahko s ponosom ozre na svojo plodovito življenjsko pot, kajti s svojimi deli se je trdno zasiljal v slovenski poetiki, publicistiki, pa tudi v zgodovini osvobodilnega gibanja Prekmurja. Jože Janež

Pred 40 leti je vzhajala krvava zarja

Ivan Ros-Jan

Fronta se bliža Prlekiji

Kdo se takrat — zlasti od tistih, ki so v tej uničujoči vojni na kakršen koli način sodelovali v NČG in neposredno čutili in doživljali bes propadajočega fašizma — ne bi s prijetnimi občutki spominjal trenutkov, ko smo tudi v Prlekiji prvič slišali gmenje topov s fronte nekje na Madžarskem. Ponoči smo se ustavljali in gledali švigajoče bliske iz ruskih katjuš. Ta fronta, ki smo jo takrat že čutili, se je za daljši čas ustavila na liniji Češka—Budimpešta—Blatno jezero—Drava, kot da ni mogla, ali ni hotela naprej. Vedeli smo, da mora priti do naših krajev in da se bo ponovno ustavila zarita v utrdbe, ki so jih na desnem bregu reke Mure od G. Radgone do Razkrižja, od tu preko Slovenskih gorc do reke Drave in tudi globlje v Slovenskih gorcah, že od jeseni 1944 pospešeno gradili Nemci. Gradili so prepletene zemeljske rove in mitralješka gnezda. Ob cestah iz Prekmurja in Medžimurja, od koder so pričakovali prodore RA, so gradili močnejše utrdbe z betonskimi bunkerji in tankovskimi ovirami. Močnejše utrjene položaje so gradili na hribovih v obrambni liniji Mura—Drava, tankovske okope pa so gradili v dolini med Kogom in Dravo. Utrdbena dela so vodili vojaški in civilni strokovnjaki, izvajali pa so jih mobilizirani domačini, otroci, ženske in moški v starosti 14 do 65 let. Da bi delo pravočasno opravili, so iz Avstrije vozili na delo tudi osnovnošolske brigade. Poleg gradnje utrdbe so januarja 1945 začeli Nemci z vsjo naglico provizorično popravljati leseni most čez Muro pri Veržeju, ki ga je leta 1941 razstrelila bivša jugoslovanska vojska, in ponovno polagati tire na železniški progi med Muro in Ljutomerom.

Brežvalstvo na splošno, in mobilizirani graditelji še posebej, so z veliko apatičnostjo spremljali in izvajali vsa navedena dela. Želja po težko pričakovani svobodi se je mešala z občutki strahu, kaj se bo dogajalo, ko bodo tu potekali oboroženi spopadi dveh front. Ena, ki uničuje zmaguje, in druga, ki se z vsemi sredstvi krčevito upira v poslednjem boju.

Za krajšo ali daljšo pozicijsko vojno smo se pripravljali tudi borci in aktivisti NOG. Morali (in hoteli) smo ostati z ljudmi tudi v teh kritičnih trenutkih. Predvidevalo se je, da bo tudi širše območje za fronto zasedeno z rezervnimi nemškimi enotami in da bodo naši premiki otežkočeni podnevi in ponoči. Oblastni komite KPS za Štajersko je marca

1945 vse okrožne in okrajne komiteje KPS seznanil s predvidenimi nalogami in odredil, da se takoj prične z gradnjo bunkerjev za bivanje in delo v zaledju fronte. V ljutomerskem okraju smo jih gradili v hribih na obronkih Slovenskih gorc in globlje na terenih, poraščenih z gostim drevjem. Iz strateških ozirov smo gradili manjše bunkerje za 5 do 6 ljudi in po dva v neposredni bližini, da bi si ob potrebi lahko medsebojno pomagali. Ponekod so zgradili tudi večje za 12 ali celo 20 oseb.

Kopanje bunkerjev je zahtevalo posebne napore. Zaradi varnosti so morali delati največkrat le ponoči. Vsa izkopana zemlja se je morala ročno prenesti na ustrezna mesta. Vsako opravljeno delo je bilo potrebno še pred dnevom zakriti, tako da je konfiguracija terena ostala nespremenjena. Lažje je bilo tam, kjer so razmere dovolile kopanje bunkerja v stanovanjski hiši ali gospodarskem poslopiju. Posamezni bunkerji so dobili celo svoja imena kot na primer: Sevastopol, Veliki lesovi, Braneški, Flokišči itd., upoštevajoč pri tem seveda največjo konspiracijo. Količina je bilo zgrajenih bunkerjev gotovo ne ve nihče. Iz varnostnih razlogov so jih gradili tudi drugi, in ne le partizani. Zaradi velike vlage in slabega zraka je bilo bivanje v bunkerjih zelo neprijetno.

Sremska fronta, ki je potekala med Savo in Donavo se je končno le premaknila. Armade III. ukrajinske fronte, ter ena Bolgarska in štiri jugoslovanske armade so rebile nemško frontno linijo: Donava—Blatno jezero—Drava—Sava, na kateri so se nemške vojske upirale vse od 31. januarja 1945 leta. Preboj je bil silovit. Nemška armada se je naglo umikala. V treh dneh, od 30. 3 do 2. 4. 1945, je že prešla Prekmurje in poskusila zadržati prodor RA na zgrajenih utrjenih položajih od reke Mure ob potoku Kučnica na avstrijskih tleh. Deli nemške armade, ki so branili terene na levem bregu Drave, so se umikali preko Mure in Medžimurja. Preko ljutomerskega terena so se umikali 1. in 2. aprila, v glavnem ob cestah ob Muri, preko Ljutomera, Veržeja, proti Vidmu in Radencem in dalje proti Koroški in Avstriji.

Umik nemškega vojaštva je kazal bedno sliko demoraliziranih enot, ki trudoma hite in spotoma odmetavajo odvečno opremo, požigajo svoje osebnine in tovrstne avtomobile, ker jim je zmanjkalo bencina. Pred vojsko, pomensano z njo in za njo so se

valile trupe madžarskih in drugih beguncev, ki so v vprežnih vozilih vozili vse svoje imetje in skušali čim prej prispeti v Avstrijo.

Obrambne okope na desnem bregu Mure od Veržeja navzgor je zasedel 3. Wermanshaft bataljon, ki mu je poveljeval SA obersturmführer Woldner. Nižje, od Veržeja do Razkrižja, so se razmestile enote 14. SS divizije in od Mure proti Dravi čez Slovenske gorice, 3. planinska in 118. lovska nemška divizija. Deli enot II. nemške oklepne armade in enote III. madžarske armade so se kot rezervne enote razporedile znotraj Slovenskih gorc in na hribovih, ki obkrožajo Mursko polje.

Levem bregu Mure so se 4. aprila približale enote RA. Na sektorju Komaromba, to je v gozdovih ob Muri zahodno od Veržeja, so pričele z minometalci obstreljevati nemške utrdbe in po dveh urah streljanja izvedle s čolni prodor na desni breg Mure. Prodor pa ni uspel, čeprav so se enote 3. Wermanshaft bataljona umikale. Rusko mostišče so Nemci začeli obstreljevati s topovi, protinapad pa so izvedli vojaški 14. SS divizije. Ker ruske enote niso dobile okrepitev, so se pričele umikati. 8. aprila je komandant II. nemške tankovske divizije izdal poročilo, da je sovražnik pri Veržeju odbil, ubitih je 418 ruskih vojakov in 148 ujetih. Druga poročila (časopisna) so navajala, da je padlo oziroma utonilo še najmanj 200 ruskih vojakov in da je bila zaplenjena večja količina orožja in čolnov. Res je, da je na pokopališču v M. Soboti prekopanih 521 ruskih znanih in nekaj nezanih vojakov, podoficerjev in oficirjev, ki so večinoma padli v bojih ob Muri, bili v Veržeju, v Bunčanih in še drugod ustreljeni kot nemški ujetniki ali pa so jih pogoltnili valovi Mure. Enote RA pozneje niso več napadale preko Mure. III. ukrajinska fronta se je že od Blatnega jezera s svojo glavnino in težjo oborožitvijo usmerila proti Dunaju, ga 6. aprila obkolila in 13. aprila zavzela. Tako je izpolnila glavni del ukaza iz Moskve, da mora doseči St. Polten in Linz, se tam ustavit in pričakati zahodne zaveznike, ki so prodrali preko Bavorske.

Med Muro in Dravo so proti Prlekiji prodirale enote I. bolgarske armade. Nemški utrjeni liniji, so se približale 7. aprila 1945. Takoj v naslednjih dnevih so Bolgari naleteli na ogorčen odpor nemških vojaških enot. Težji spopadi so bili v Šafarskem selu, na Kogu in Gomili ter v šalov-

skih, obrežkih in godeninskih gozdovih. O ogorčenih bojih pričajo številni grobovi padlih bolgarskih vojakov. Nemške obrambe bolgarske sile niso zlomile. V spopadih in medsebojnem topniškem obstreljevanju je bila povzročena večja materialna škoda in številne pa so bile tudi civilne žrtve. Od srede aprila dalje je fronta tudi na tem delu mirovala.

V tem času se je dogajalo marsikaj, kar je pokazalo Bolgare kot dvakratne osvoboditelje. Osvobodili so prebivalstvo fašistične oblasti in mnogih premičnin, zlasti tam, kjer so jih iz »varnostnih« razlogov izselili. Pravo nadlego so predstavljali za dekleta in žene.

8. maja 1945 so bolgarske enote začele ponoven premik proti zahodu preko Prlekije, toda »prodirale« so v prazen prostor in se srečevale s partizani in aktivisti NOG, ki so v večjih in manjših skupinah že prihajali v Ljutomer in druge kraje, ki so jih še malo prej zasedale nemške oborožene enote. Tako na hitro, kot so leta 1941 enote nemške armade vdrle v Prlekijo, tako na hitro so se drugi pojavile, ko so leta 1945 bežale z Madžarske in prav tako na hitro so do konca poražene izginile iz Prlekije. V zadnjih tednih zadrževanja pa so storile še tri večje zločine. 3. 4. 1945 so izpraznilo ljutomerske zapore. Nekaj zaprtih so odgnali proti Mariboru, 20 zaprtih pa so pod močno stražo odpeljali k Smodiševemu mlinu na Moti. Povezane v dolgo verigo so jih streljali kozaki. Prvi ustreljeni so potegnili v valove Mure še druge. Nihče, četudi ni bil zadet, se iz deroče Mure ni mogel rešiti. Istega dne so v Blaguškem lesu pri Vidmu ob Ščavnici, za enega ustreljenega nemškega vojaka pobili 12 talcev, ki so jih pripeljali iz ptujskih zaporov. 17. 4. 1945 so Nemci na frontnem odseku, v opuščnem rudniškem rovu v Slamnaku odkrili skupino ljudi. Podivjani so v rov metali ročne bombe brez ugotavljanja, kdo se je v ta rov zatekel.

Tako so tu pokončali tri starejše občane, pet mater in devet otrok, ki so v rovu iskali zavetje pred fronto.

Prehod bolgarske vojske preko Prlekije je bil razmeroma hiter. Posamezne skupine vojakov pa so si vzele dovolj časa, da so prebivalstvu nasilno odvzemali vozove, konje, hrano, pijačo in še kaj. Če ne bi bilo hitrih posegov partizanov, bi bilo takih, za »prijateljsko« vojsko nečastnih dejanj prav gotovo še mnogo več.

Iesnina pohišstvo
MURSKA SOBOTA, Bakovska 1

CERTUS MARIBOR, n. spol. o., turistično gostiško in prometno podjetje
1020

AVTOBUSNI PROMET

CERTUS Maribor TOZD AVTOBUSNI PROMET MURSKA SOBOTA Odbor za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge
1 voznika avtobusa

Pogoji:
— KV voznik D kategorije
— 6 mesecev prakse D kategorije ali
— 2 leti prakse s kategorijo C

Voznik bo vozil pretežno na območju Lendave in okolice.
2 avtomobila III

Pogoji:
— KV avtomobanik,
— 6 mesecev delovnih izkušenj,
— vozniško dovoljenje B kategorije
— poskusno delo 2 meseca.

prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema tajništvo tozda, Bakovska 29, Murska Sobota, osem dni od dnava objave.

NA ŽIVINOREJSKI RAZSTAVI V ČRENŠOVCIH

PRIKAZ RAZVOJNIH DOSEŽKOV V KMETIJSTVU

V lenjavski občini oziroma na območju Kmetijske zadruge Lendava so bili v zadnjih letih doseženi nekateri pomembni premiki na področju kmetijstva. Kot je na razstavi v Črenšovcih povedal Jože Vidič, direktor kmetijske zadruge, je poleg dela in vlaganja samih kmetov v dosežene rezultate vpet tudi finančni in strokovni napor številnih dejavnikov — od znanstvenih in drugih ustanov do pospeševalne službe v kmetijski zadrugi.

Tako jim je v zadnjih štirih letih s skupnimi napori uspelo zagotoviti regres za ceno semenske pšenice, koru-

ze in krompirja ter tako močno povečati porabo kakovostnega semena. Z regresiranjem setve sladkorne pese so močno povečali zanimanje za to poljščino, z regresiranjem semena soje pa so uvedli to kulturo v proizvodnjo in prišli do prvih spoznanj o njeni uporabnosti. S premiranjem za povečanje reje krav molznic so ustavili devetletno zmanjševanje osnovne goveje črede, z nadaljevanjem opremljanja zbiralnic za mleko so povečali odkup večernega mleka, z investicijskimi naložbami v gradnjo objektov za govedorejo in prašičerejo pa so zmanjšali

izpad v pitanju, ki bi sicer nastal zaradi opuščanja reje pri ostarelih kmetih. Nadaljevali so tudi z naložbami v obnovo vinogradov in tako povečali možnost proizvodnje grozdja in vina.

Rezultat teh skupnih naporov je v zadnjih štirih letih približno 18-odstotna rast kmetijske proizvodnje v občini. Pomembni so zlasti dosežki pri tržni proizvodnji pšenice, kjer se je odkup v primerjavi z letom 1985 povečal za več kot petkrat, pri koruzi trikrat, pri krompirju za 40 odstotkov, pri sladkorni pesi za 18, pri mleku za 15 in pri pitanih prašičih za 12 odstotkov.

Rezultati pa bi bili še ugodnejši, če bi vodili ustrezno cenovno politiko na področju živinoreje, saj je del te proizvodnje tako šel mimo kmetijske zadruge na druga območja, kjer so bile cene ugodnejše. Ob tem pa je direktor zadruge posebej pohvalil tiste kmete, in teh je večina, ki so kljub nižjim cenam prodajali živino kmetijski zadrugi in tako omogočili, da so si lahko v okviru sozda ABC Pomurka zagotovili lastni delež deviznih sredstev za uvoz potrebnega reprodukcijskega materiala za kmetijstvo.

Ludvik Kovac

Na letošnji živinorejski razstavi, na kateri so poleg kakovostne plemenske živine prikazali tudi rezultate pospeševalnega dela na tem območju v zadnjih letih, so podelili tudi pokale, priznanja in nagrade kmetom za najboljše proizvodne dosežke v zadnjih štirih letih.

Slovesnost v Črenšovcih so popestrili tudi s kulturnim programom, v katerem so poleg domačega mešanega pevskega zbora nastopili še tamburaši in najmlajši folkloristi.

DVA DNI S KOOPERANTI TZO PANONKA

Tudi izleti bogatijo izkušnje kmetovalcev

TZO Panonka že vrsto let organizira strokovne ekskurzije za svoje kooperante po Sloveniji in tudi po Jugoslaviji. Letos je bil dvodnevni izlet v pokrajino ob meji z Italijo. Skoraj sto kmetovalcev Panonke si je lahko ogledalo usmerjeno kmetijo v Spodnji Branici, vzgojo novih križancev sadja in poskusne nasade v Biljah, moderno in eno največjih slovenskih vinskih kleti v Dobrovem, svetovno priznano kobilarno v Lipici ter se na koncu sprehodili še po najlepšem slovenskem primorskem mestu — Piranu. Večina udeležencev izleta je bila prvič v teh krajih, zato so tem bolj občudovali vse naravne lepote in čudovito zeleno Sočo.

OD SADOVNJAKA DO SADOVNJAKA ...

Kmalu po tretji uri zjutraj sta krenila na pot dva avtobusa, in čeprav je bilo precej zgodaj, pa tudi vreme ni bilo obetajoče, je bilo razpoloženje v avtobusih veselo in tudi pesmi ni manjkalo. Ze pred osmo smo bili v Ajdovščini, kjer nas je pričakal inženir agronomije Egon Volk. Kot pospeševalca na goriškem območju je zaposlen pri Kinetijsko-veterinarskem zavodu Nova Gorica. Seznanil nas je z načinom kmetovanja in organiziranjem tamkajšnjih kmetov, saj se Goriška razlikuje od Pomurja po vremenskih razmerah, vegetaciji, načinu vrsti pridelovanja poljskih kultur, pri reji živine. Cesta, po kateri smo se peljali do kmetije v Spodnji Branici, je bila ves čas obdana s skrbno urejeno trto, ki daje zlahka primorska vina, ter z velikimi sadnimi nasadi. Peljali smo se tudi mimo velikih osuševalnih površin ob reki Vipavi in na nekaterih poljih je bila že zasajena koruza. Zaradi pozne setve je skoraj štirinajst dni v zaostanku za normalno posejano koruzo.

Čeprav je bilo v četrtek slabo vreme, so si kooperanti Panonke z zanimanjem ogledali nasade v Biljah, kjer pridelujejo razne nove sorte breskev, češenj in križancev. Poskrbljeno je bilo tudi za strokovno razlago.

Pot nas je peljala tudi mimo kraja Batuje, ki je znan po proizvodnji kmetijskega orodja in plugov.

KURJAK ZA PITANCE

Za marsikoga je bil najbolj zanimiv ogled goriške kmetije, ki se ukvarja z živinorejo in piščančerejo. Bojan Lisjak ter žena Vesna sta imela najprej le piščančjo farmo, v začetku za 15 tisoč, sedaj pa za 30 tisoč piščancev, 1976. leta pa sta zgradila še hlev za 60 glav živine. Zanimivo pri tem je da krmijo pitance s kurjakom, zaradi česar je bilo že veliko razprav po časopisih, tako nasprotovanj kot odobravanj. Raziskave so pokazale, da je kakovost mesa enaka, kot da bi krmili pitance z drugo krmo, če ne še boljše. Pred pokladanjem morajo kurjak segreti do določene temperature, zraven pa obvezno dodati še drugo krmo, na primer koruzno silažo ali mleto koruzo. Za ta način krmiljenja pitancev so se Lisjakovi odločili predvsem zaradi pomanjkanja druge krme

in zaradi bližine piščančje farne. Kurjak se lahko uporablja samo za krmiljenje pitancev, ne pa za krmiljenje krav mlekaric, ker vpliva na predelavo mleka in otežuje zdravljenje. Poleg tega, da je kurjak bogat z beljakovinami, kalcijem, fosforjem in nebeljakovinsko obliko dušika, vsebuje namreč tudi antibiotike, ki se dodajajo v piščančjo krmo in se izločajo z blatom. Ti antibiotiki se z gretjem ne uničijo, ampak se pri pitancih izločijo z vodo, pri kravah pa bi ostali v mleku. Da ne bi prišlo do prevelike koncentracije amoniaka v krvi, morajo dodati vsak dan krmi le natančno določeno količino kurjaka, čeprav ga pitanci jedo z užitkom, kot nam je rekel gospodar, in kakor smo se lahko tudi sami prepričali.

PO NOVI CESTI ČEZ ITALIJO

Dopoldne smo si ogledali še Drevesnico v Biljah, kjer s križa-

njem pridobivajo nove sorte breskev, češenj in drugo sadje. Popoldne pa smo se zapeljali po pred kratkim odprti novi cesti iz Nove Gorice do Solkana, ki teče 1600 metrov po italijanskem ozemlju. Poleg tega, da smo imeli lep razgled na eno najlepših novih mest v Sloveniji, smo privarčevali tudi v kilometrih — namesto 28 smo jih naredili le 14. Skozi Hum smo prispeli v Dobrovo, kjer je v okviru KZ Goriška Brda ena največjih vinskih kleti — Klet Dobrovo. Čeprav smo Pomurci bolj navajeni na štajerska vina, pa so mnogim verjetno znana kakovostna primorska vina merlot, vipavec, pinot, rebula in druga. Panonkinci kooperanti so si lahko vsa ta vina tudi kupili po znižani ceni, po ogledu celotnega procesa predelave grozdja in kleti z ogromnimi sodi pa vsa sortna vina tudi poskusili.

OD TOLMINA DO LIPICE IN PIRANA

Naslednji dan smo iz Tolmina, kjer smo prenočili, krenili po dolini Soče za katero še vedno drži, da je »krasna, bistra hči planin« in dalje po kraški planoti do Lipice. Ogled dresure lipicancev ter kobilarne bo vsem ostal najdlje v spominu.

Zadnja postaja strokovne in hkrati družabne ekskurzije je bilo staro primorsko mesto Piran. Vremena so kooperantom se zjasnila, je rekel nekdo v šali, in to je tudi res, saj smo imeli drugi dan lepo sončno vreme. Tako smo lahko nekaj ur uživali ob pogledu na morje, nekateri pa so se celo namočili v njem!

Strokovni izleti tako dodatno bogatijo izkušnje kmetijskih kooperantov, poleg tega jih, kar je prav tako pomembno, medsebojno povezujejo. Vsi udeleženci si želijo še več takih izletov in najbrž si niso ob slovesu zaman klicali »kmalu na svidenje«!

B. Peček

MARIJA JANŽA iz Predanovec: »Rojena sem v Mariboru, vendar sem kmetovalka, od kar sem se poročila. Do sedaj so hodili na izlete vedno mlajši člani družine, sin ali snaha. Letos pa niso imeli časa, zato sem na njihovo pregovarjanje in zaradi prepričevanja pospeševalca šla na Panonkin izlet jaz. Čeprav sem stara 74 let, je to moj prvi izlet.«

ANTON PAJŽLAR iz Petanjec: »Na izletu s kooperanti sem drugič. Mislim, da so taki izleti koristni, saj le tako spoznamo način kmetovanja v drugih krajih. Vse je bilo zanimivo, organizacija je dobra, le vreme je slabo. Tudi v prihodnje bom šel na podobne izlete, saj je lepše na takih skupinskih izletih, kot pa da grem sam z avtomobilom.«

STEFAN PANKER iz Brezovec: »Izgleda, da sam najmlajši udeleženec izleta, saj sem star 17 let. Lani sem končal srednjo kmetijsko šolo po skrajšanem programu in ker imamo 8 hektarov zemlje, bom ostal kar doma na kmetiji. Starša sta bila letos že na izletu v Vojvodini, zato sem šel tokrat jaz. Najbolj zanimiv se mi je zdel ogled kmetije.«

Za izvoz vina ni dovolj samo dobra volja

Danes veliko govorimo o izvozu, češ da je pogoj za odpravljanje gospodarskih težav. Kako je z vinom? Ga znamo izvažati ali ne?

Tatjana Drexler, izvozni referent v komercialni službi KK Radgona:

Za odgovor citiram generalnega direktorja Slovena Rada Dvoržaka: »Nobenega kupca ne morete očarati, pa tudi v Ameriko ne morete prodreti, če nimate zadostne količine. Na vsako namembno postajo pošljemo količino, ki ne sme biti manjša od zabojnika (v malem zabojniku je 900 kartonov, v velikem 1.200. V enem kartonu je 12 steklenic vina po 0,7 litra). Če bi to vino doživelo kakršno koli vmesno prekladanje ali kakršen koli vmesni prevoz po Združenih državah, bi stroški izredno narasli. Tega si prodajalci ne moremo privoščiti. Redko kdo namreč razume, da je vino blago, ki v steklenici, ki jo nekomu prodamo, predstavlja vrednost proizvajalčevega dela največ 20 odstotkov. Večsah pa še toliko ne, če je domača politika države, v katero izvažamo, strožja. V Veliki Britaniji, na primer, na osnovno vrednost vina nabijejo davke v 4,5-kratni višini nakupne cene.

Slovin je naš največji izvoznik in mu, kot je znano, ni bilo lahko prodreti na ameriško tržišče. Gotovo je vam v KK Radgona, kot sorazmerno majhnemu proizvajalcu vina, še toliko težje pri prodoru na tuja, z vini zasičena tržišča.

Tatjana Drexler: »Da, treba je imeti program, treba pa je imeti tudi dobrega partnerja. Po petih letih trnove poti prebijanja na tuja tržišča, ki je bilo bolj ali manj iskanje možnosti prodaje naših vin, smo našli razumevanje Jadrana iz Sežane, ki poleg Radgonske kleti na tujih tržiščih zastopa še tri kleti Timava. Prav pod okriljem Jadrana smo nastopili na več mednarodnih poskusnjah, med drugim tudi v Kanadi. Prav iz Kanade smo pred dnevi prejeli teleks, s katerim nas

je tvrdka British Columbia iz Kanade obvestila, da je bila radgonska zlata penina odlično ocenjena in je vpisana na listo pijač, ki se lahko prodajajo na kanadskem tržišču.

Seveda pa je po besedah Drexlerjeve druga pesem pri prodaji tujih vin, ki jih je moč na tujih trgih prodajati le v velikih količinah.

V kleti KK Radgona nimajo težav s prodajo kljub znatno višjim cenam vina. Radgonska vina, ki na vseh ocenjevanjih žanjejo visoke ocene, se prodajajo tako dobro, da bi jih lahko tačas prodali od 40 do 60 odstotkov več kot jih imajo na voljo. Po besedah komercialistke Kristine Kavčič je največje povpraševanje po janževcu. Res je, da so proizvodnjo v preteklem letu v primerjavi s tisto iz leta 1983 prepolovili. Zaradi pozebe letošnjo zimo in spomladi pa bo letos proizvodnja še za 40 do 60 odstotkov manjša od tiste v letu 1984. V normalnih okoliščinah KK Radgona proda 220 vagonov vina (vagon je 10 ton ali 100 hektolitrov vina). Penečih se vin, ki jih letno pripravijo od 100 do 150 tisoč steklenic, največ prodajo od oktobra do novega leta. Pri prodaji šampanjcev in drugih penečih se vin jim, po besedah Kavčičeve največjo konkurenco na tržišču predstavljajo cenejša peneča se vina pridelovalcev z juga.

Slednja seveda pa še zdaleč niso tako kakovostna kot radgonska zlata ali srebrna penina, so pa znatno cenejša, zato kupci vse bolj posegajo po njih. Kupujejo jih tudi Avstrijci v sami Gornji Radgoni. Slabši prodaji šampanjcev na domačem tržišču pa prispeva tudi nepoznavanje vin domačih gostincev, ki kot »sekte« prodajajo vsa peneča se vina.

Boris Hegeduš

Veliko pomanjkljivosti

V občini Murska Sobota imajo trenutno 7 »kmečkih turizmov«: v Moravskih Toplicah (2), Gradšču, Bokračih, Rankovcih, Sebeborcih in Vadarcih, vendar pa sta inšpekcijska služba in komisija za urejanje te dejavnosti ugotovili, da prav nobena kmetija povsem ne izpolnjuje določil, ki so jih zapisali v občinski odlok o urejanju kmečkega turizma. Ne glede na to pa so smmo za eno kmetijo predlagali drugačno usmeritev (gostinska dejavnost oziroma oddajanje sob), vse druge pa so še naprej lahko »turistične kmetije«, seveda če odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, predvsem pa si morajo bolj prizadevati, da bodo s svojo ponudbo resnično izpolnile pričakovanje gostov, ki zaidejo k njim. To je ponudba pristnih domačih jedil in pijač. Prav tako si morajo pridobiti (tisti, ki še nimajo) potrdila o izpolnitvi iz higienskega minimuma, bolj skrbeti za sanitarne prostore in ne dovoliti, da bi se ti obratili, ki pomenijo dopolnilno dejavnost, sprevrili v slabe gostilne. Tudi se postavlja vprašanje, ali lahko turistična kmetija organizira večje prireditve, kot so gostije.

Tako v soboški občini kot v drugih (v teh še bolj) je veliko možnosti za razmah kmečkega turizma, vendar bi se morali nalog lotiti organizirano.

S. S.

Z izboljšavo zemljišč do večjih pridelkov

Tudi v lenjavski občini že vrsto let posvečajo veliko pozornosti izboljšavi kmetijskih zemljišč in tako tudi večji pridelavi hrane. Tako kot v nekaterih drugih občinah tudi v tej na nekoč zamočvirjenih travnikih, ki so jih najrazličnejšimi posegi spremenili v polja, zdaj pridelujejo razne kmetijske kulture.

Z izsuševanjem in ureditvijo vodnega režima so lani jeseni uredili in izboljšali približno 300

hektarjev kmetijskih zemljišč, hkrati pa izvedli komasacije. Z deli pri izboljšavi oziroma ureditvi kmetijskih površin nadaljujejo tudi letos: prav te dni so končali z delom na okrog 120 hektarjih v dolini potoka Drvanja na območju krajevne skupnosti Gradšču.

Podobne posege bodo v lenjavski občini nadaljevali tudi v prihodnje.

Franc Bratkovič

LJUTOMER

Pospeševanje konjereje

Zadružna pospeševalna služba v ljutomerski občini se zbira interesente za nakup konj pasme hafflinger. Pred nekaj leti smo v Sloveniji pričeli uvajati pasme konj, ki so primerne za potrebe kmetijstva na hribovitih območjih in kot tovorni konji težke kategorije v oboroženih silah. Načrtno se je pričela uvajati pasma hafflinger, katere domovina je južna Tirolska. Zaradi svoje skromnosti in vsestranske uporabnosti redijo to pasmo danes že v 35 deželah na vseh celinah sveta.

Cena žrebičkov se oblikuje

na osnovi klavne cene, zvišane za 10 odstotkov, ker gre za čistokrvne živali, ki jih je republiška strokovna služba v konjereji pred tem odbrala in žigosala.

Vodi se široka akcija, v katero je vključen tudi Oddelek za ljudsko obrambo in Teritorialna obramba SO Ljutomer, da bi povečali zanimanje za nakup žrebičkov in zagotovili, da nobeno za rejo primerno žrebe ne gre v zankol. Predvideva se, da bi cena žrebeta za kupca znašala, ob upoštevanju republiške rejne premije in prispevka

občinskega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane, le 30.000,00 din.

Rejec se bo moral s pogodbo zavezati, da bo žrebička primerno krmil in oskrboval, da bo ga dal kastrirati najkasneje do 1,5 leta starosti in da ga bo pri treh letih naučil voziti, nositi ali jahati ter ga bo za ta dela tudi uporabljal.

Pričakuje se čim hitrejša povečanje števila konj pasme hafflinger in izboljšanje njihove kakovosti, kar nedvomno narekujejo gospodarske in obrambne potrebe.

STRU

Glede na to, da ustava in zakoni »predpisujejo« ustanavljanje interesnih skupnosti, so jih pač ustanovili ne le za družbene dejavnosti, ampak tudi za materialno proizvodnjo. Slednje vključujejo: energetsko gospodarstvo, železniški in luški promet, ptt promet, cestno gospodarstvo, vodno gospodarstvo, komunalne dejavnosti, stanovanjsko gospodarstvo, varstvo pred požarom, obrambo pred točo, gozdarstvo, varstvo zraka... Mnoge interesne skupnosti so bile ustanovljene na hitrico, večkrat tudi po nepotrebnem, zato se niso uveljavile. Vse te skupnosti imajo statute, zbere uporabnikov in izvajalcev, svoje delovne skupnosti (osebje)... in seveda prispevke, ki jih plačujejo delavci. Ne le da je delo mnogih interesnih skupnosti neučinkovito, ampak je njihovo »vzdrževanje« drago. Povsem logično je naposled dozorelo spoznanje, da je nekaj treba narediti za pocenitev funkcioniranja teh dejavnosti in

tudi za njihovo večjo (manj birokratizirano) učinkovitost. Gospodarska zbornica Slovenije je pripravila neke vrste študijo pod naslovom Nekatera vprašanja uresničevanja družbenoekonomskih odnosov in samoupravne organiziranosti interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Na podlagi tega materiala bo razprava tudi v skupščini Socialistične republike Slovenije 10. julija. V teh dneh pa so bili regijski posveti.

Na območnem pogovoru v Murski Soboti, ki so se ga poleg predstavnikov družbenopolitičnih organizacij udeležili še predstavniki prizadetih interesnih skupnosti, gospodarske zbornice, službe družbenega knjigovodstva in drugi (ne pa tudi predstavniki organizacij združenega dela, katerih delavci prispevajo večino sredstev za delo interesnih skupnosti), so dokaj obširno spregovorili o sedanjem stanju. Človek bi pričakoval, da se bodo razpravljali v večji meri zavzeli za reorganizacijo interesnih skupnosti, vendar je bilo drugače. Pravzaprav ni čudno,

saj so pretežno razpravljali »izvajalci« — delavci v interesnih skupnostih, ki jim (tajnikom in drugim) le-te nudijo kos kruha.

Ti so bili pretežno proti, oziroma so navajali množico »argumentov«, da je tako, kot je, dobro. So proti spremembi sistema, ki zadeva interesne skupnosti, ampak so za njegovo »dograjevanje«.

No, povsem drugačnega mnenja so delavci v združenem delu (proizvodne in druge organizacije), ki plačujejo za delo interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje visoke prispevke, prav tako so zaslojene tudi cene v neposredni menjavi dela, zato upravičeno zahtevajo tako organizacijo interesnih skupnosti, ki bo cenejša in učinkovitejša. V nekaterih manjših tozidih namreč delegatov že zmanjkuje, mnoge delegacije so le še na papirju, itd.

V Murski Soboti — sklepajoč po razpravi n posvetu — torej iz vrst neposrednih izvajalcev ni videti kake posebne pripravljenosti na spremembe. Povsem drugačnega mnenja so v družbenopolitičnih organizacijah in območni gospodarski zbornici. Tako kot v materialnih za skupščinsko zasedanje so tudi v teh okoljih ugotovili, da sedanja zakonska določila omejujejo izvirnost svobodne menjave dela, zato resnično kaže spremeniti nekatere predpise, ki za zdaj onemogočajo, da bi se v občinah oziroma regijah samostojno odločili, katere interesne skupnosti bodo imeli.

Razmisliti kaže tudi o predlogu splošne oziroma temeljne oblike uresničevanja interesov v materialni proizvodnji. V tem primeru bi bilo tudi laže z delegati, čeprav je res, da se posameznik ne more »specializirati« za vse dejavnosti (komunala, cestno gospodarstvo, zveze, stanovanjsko gospodarstvo...).

Nič še ni sklenjeno. Razprava v republiški skupščini bo prav gotovo živa, zato si lahko obetamo določene spremembe v organizaciji in delu interesnih skupnosti.

Na Goričkem prvič zvezna akcija

Čez tri dni, ali natančneje v nedeljo, 30. junija, zvečer bo v brigadirskem naselju v Gornjih Petrovcih začetek zvezne mladinske delovne akcije Goričko 85. Ker bo akcija letos prvič zvezna, je to gotovo veliko priznanje za doseženo uspešno izvedbo osmih republiških mladinskih delovnih akcij, ki so v minulih letih potekale na manj razvitem in obmejnem območju soboške občine. Tudi letošnja pomoč jugoslovanskih brigadirjev bo namenjena predvsem gradnji boljših cestnih povezav na skrajnem severovzhodnem delu soboške občine, kar bo nedvomno pripomoglo k hitrejšemu napredku in skladnejšemu razvoju občine. Vsi objekti, ki jih bodo gradili v dveh poletnih mesecih, so namreč zajeti v srednjeročnem razvojnem načrtu in letošnji resoluciji soboške občine.

PRIPRAVE SO PRAVOČASNO STEKLE

Priloge na letošnjo zvezno mladinsko delovno akcijo Goričko 85 so potekale v dogovorjenih rokih, zato ni bojzani, da ta velika solidarnostna akcija jugoslovanske mladine ne bi uspela. Večina od 48 podpisnikov je sklenila samoupravni sporazum o medsebojnih obveznostih, načinu, združenju in uporabi sredstev za MDA Goričko 85 že pred časom. Pri tem se je še posebej angažiral izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti, ki je usklajevalac dejavnosti udeležencev omenjenega sporazuma. Kot zatrjujejo, bo v ospredju racionalno trošenje sredstev, kar bo hkrati tudi neposreden prispevek k stabilizaciji. Zato na letošnji zvezni akciji na Goričkem pričakujejo še boljše rezultate kot prejšnja leta, s čimer

dinski delovni akciji na Goričkem? Julija in avgusta je na vrsti nadvse pomembna ureditev oziroma obnova ceste Sebeborci — Andrejci — Ivanovci — Panovci — Križevci. Urediti nameravajo 3350 metrov te ceste, na kateri so brigadirji delali že lansko leto. Potem pa bodo delali na cesti Križevci — Do-manjševci (5 kilometrov). Če bo ostalo še kaj časa, bodo uredili 2 kilometra ceste Ivanovci — Kančevci. Predvidevajo, da bo vrednost vseh opravljenih del na akciji znašala približno 17,5 milijona dinarjev. Dela, ki jih bodo opravljale mladinske delovne brigade, obsegajo razširitev ceste za asfaltno vozišče, izkope obcestnih in odvodnih jarkov, cestne propuste, popravilo in obnovo cestnih objektov, ureditev cestnišča z nasipavanjem gramozja itd. Pionirji bodo opravljali lažja dela, kot

Bačke Palanke ter pionirske brigade iz Ptuj, Slovenske Bistrice in Lenarta. Vsaka brigada šteje po 40 brigadirjev, edino tri pionirske brigade bodo imele skupno 40 pionirjev, ki pa bodo na delovišču vso izmenili.

Poskrbljeno je tudi za različne družbene dejavnosti in tečaje. Z njimi želijo predvsem ustreči interesom in potrebam brigadirjev, sooblikovati osebnost mladega človeka in enakovredno z delom na delovišču te dejavnosti vključiti v življenje brigadirjev. Program idejnopolitičnega usposabljanja in izobraževanja na MDA Goričko

KOMANDANT MDA GORIČKO 85 — Milan Fujs, sekretar OK ZSMS Murska Soboti, bo tudi letos imel najodgovornejšo funkcijo.

PRIPRAVLJENA BRIGADA MLADIH JUGOSLOVANOV — Pred nami je začetek zvezne MDA Goričko 85, na kateri bo v dveh poletnih mesecih sodelovalo veliko brigadirjev iz raznih krajev naše domovine.

bodo opravičili vloženi denar in namen organiziranja te akcije.

Sicer pa pomeni MDA Goričko 85 prispevek širše družbenopolitične skupnosti k prizadevanjem za skladnejši razvoj soboške občine. Tako bodo Republiška skupnost za ceste, Zveza vodnih skupnosti, SIS za PTT promet SR Slovenije, Zveza stanovanjskih skupnosti, SIS za elektrogospodarstvo Slovenije, SIS za gozdarstvo Slovenije, Zveza komunalnih skupnosti Slovenije in Zveza kmetijsko-zemljiških skupnosti Slovenije združili skupno več kot 8,7 milijona dinarjev, občinska skupnost za ceste pa 600 tisoč dinarjev. S tako združenimi sredstvi bodo omogočili ureditev in vzdrževanje naselja akcije, prehrano, prevoze brigadirjev in pokritje drugih materialnih stroškov, kot so elektrika, poštne storitve in podobno. Poleg tega bodo 5 odstotkov zbrane denarja namenili sekretariatu akcije za pokrivanje manjših stroškov ter zagotovili ekonomsko akcijo in vozilo za potrebe štaba.

Kot investitor del je občinska skupnost za ceste prevzela tudi skrb za nemoten potek del in organizacijo dela na delovišču, za strokovno-vodstveni nadzor, mehanizacijo, delovno orodje in zaščitna sredstva. Izvajalec pa bo Cestno podjetje Maribor TOZD Vzdrževanje in varstvo cest Murska Soboti. Do začetka akcije bodo pripravljene tudi prostori osnovne šole v Gornjih Petrovcih, kjer bodo imeli mladi brigadirji iz raznih krajev Jugoslavije zares dobre bivalne in druge možnosti.

BRIGADIRJI BODO GRADILI CESTE

In kaj čaka brigadirke in brigadirje na letošnji zvezni mla-

so urejanje obcestnih brežin, planiranje, odstranjevanje posekanega grmičevja in podobno.

Povprečna razdalja delovišča od brigadirskega naselja v osnovni šoli v Gornjih Petrovcih bo od 10 do 12 kilometrov. Za prevoz bodo zagotovili avtobuse. Specializirana brigada Rdečega križa Slovenije bo odgovorna za vzgojno-varstvene enote, saj bo organiziranih več vrtev z od 20 do 25 malčki. Program za zdravstveno, socialno in tehnično enoto pa je izdelan skupno in obsega predvsem problematiko varstva ostarelih občanov. Po izračunih bo 90 odstotkov del na zvezni MDA Goričko 85 odpadlo na ureditev cest, ostalih 10 odstotkov pa na specializirane brigade RKS.

Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi na številne udarniške akcije, ki jih bodo mladi brigadirji izvedli skupno z domačini, s čimer bodo še bolj utrjevali medsebojno povezanost. To je že doslej dalo vrsto pozitivnih rezultatov in tako bo nedvomno tudi letošnje poletje.

ZAČENJA SE ŽE KONEC MESECA!

Prva izmena zvezne MDA Goričko 85 bo trajala od 30. junija do 27. julija. V njem bodo sodelovali mladi iz Zenice, Trbovelj, Brežic, Orahovce, pionirske brigade iz Nove Gorice in Novega mesta ter brigada Rdečega križa Slovenije. Omenimo, da bodo pionirji delali le po dva tedna. Če bodo vse brigade popolne, pričakujejo okrog 280 brigadirjev. V drugi izmeni, ki bo trajala od 28. julija do 24. avgusta, pa naj bi bilo okrog 200 brigadirjev. Delali bodo mladi iz Kačanika, Čukarice Beograd, Novega mesta in

85 bo prilagojen interesom mladih. Podobno velja za pestre oblike kulturno-zabavnih aktivnosti, s katerimi naj bi spodbudili lastno ustvarjalnost brigadirjev. Predvidevajo številne kulturne in zabavne prireditve ter tečaje, npr. gledališki, likovni, za izrazni ples, kitaro, folkloro in slovenski jezik. Poleg tega bodo organizirali tečaj o osnovah radioamaterstva, računalniški klub, tečaj o prometnih predpisih, kmetijski mehanizaciji, foto in kino tečaja itd. Precej možnosti bo tudi za telesnokulturno dejavnost brigadirjev, saj bodo pripravili srečanja s klubi, društvi in sekcijami ter krajevnimi skupnostmi v raznih športnih igrah. Organizirani nameravajo tudi šolanje za nižje nazive kadrov v telesnokulturni dejavnosti, kot so košarkarski, nogometni in rokometni sodniki. Niso pozabili tudi na obrambne dejavnosti in obrambni dan na MDA Goričko 85, ki bodo gotovo pripomogli k boljšemu poznavanju mladih iz raznih krajev Jugoslavije z zasnovami splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite s posebnim poudarkom na položaju Pomurja.

Skratka — na letošnji zvezni MDA Goričko 85 mladi ne bodo samo delali, temveč tudi pridobivali samoupravne izkušnje in znanje. Odeveč bi bilo znova dokazovati, kako so mladi pripravljene poprijeti za krampe in lopate, kajti dokazujejo se z velikimi uspehi. To pa nedvomno velja za navezovanje stikov med mlado jugoslovansko generacijo, ki vsakodnevno potrjuje trdno povezanost bratskih narodov in narodnosti Jugoslavije. Zvezna MDA Goričko 85 pa bo to gotovo znova dokazala!

Milan JERŠE

ŠE ENKRAT »Gostinstvo in vljudnost v Murski Soboti«

V Vestniku št. 23 z dne 13. 6. 1985 je tov. Ludvik Žalik kritiziral temeljno organizacijo, da ni bil postrežen kot domačin v restavraciji hotela Diana.

Kritika je skrajno enostranska in subjektivna. Menimo, da tov. Žalik kot stalni dnevni gost zelo dobro pozna delo v naši restavraciji in bi moral vedeti oziroma razumeti, da ob penzionskih večerj ob polni zasedenosti hotela ni prostih sedežev (zmo-gljivost hotela 215 ležišč, sedežev je v restavraciji 120).

Vendar si cenjeni gost ni dal dopovedati, da mu lahko postrežemo z željenimi gostinskimi storitvami na drugem prostoru iz-

ven restavracije, ker je, kot reče-no, bila ta povsem zasedena, ozi-roma so bili sedeži v celoti rezervirani za goste hotela.

Pripominjamo, da ne delamo nobene razlike med domačini in tujimi gosti, saj v naši restavraciji dnevno postrežemo številnim domačim gostom (malice, kosila, poslovna kosila in večerje in drugo po naročilu).

Po vsem tem lahko trdimo, da je pisanje tov. Ludvika Žalika neutemeljeno in ni v prid napo-rom, ki jih vlaga temeljna organi-zacija DIANA v izboljšanje gos-tinskoturistične ponudbe.

KOLEKTIV TOZDA DIANA

Š. SOBOČAN

Slovinci!

Turisti so na pragu naše dežele. Zasedli bodo naše ceste. Zasedli bodo naša mesta in vasi. V naše gore se bodo vzpenjali. Poselili bodo našo obalo in uživali v našem morju.

Slovinci in Slovenke!

Ti turisti so naši gostje! Od nas ne bodo terjali ničesar, pričakovali pa veliko.

Poskrbimo le, da bodo radi prihajali k nam in da se bodo domače počutili. Poskrbimo, da se bodo še vračali, ker jim bo všeč dežela in njeni ljudje.

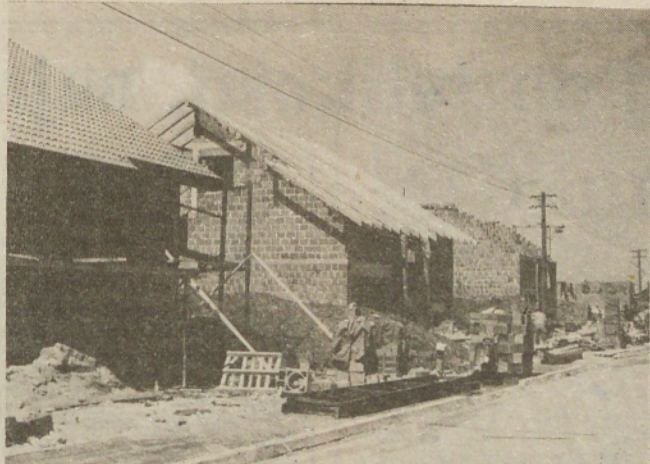
Tega smo zmožni!

Zmožni smo ohraniti deželo lepo. Zmožni smo odstraniti ekološke posledice starih grehov in preprečiti nove. Zmožni smo premagati miselnost, ki je uničila in še uničuje najlepše primerke naše tradicije. Zmožni smo, naposled, tudi v teh časih ohraniti dostojanstvo, ne da bi zapravili prijaznost, ki si jo vsakdo želi, kadar pride v tujo deželo.

V turizmu je naša prihodnost! Ohranimo in razvijamo svojo deželo tako, da bodo tudi drugi prihajali k nam. Odprtost je pogoj za preživetje in razvoj malih narodov. Bodimo odprti, bodimo samozavestni, ohranjajmo tisto, kar je že stoletja temelj naše samobitnosti!

Slovenija
Moja dežela.

Ta čas največje gradbišče v Murski Soboti, pravzaprav njegovi okolici, je nedvomno stanovanjska zadruga Černelavci. Deluje od septembra lani, v juniju letos pa že stoji oziroma raste lepo število hiš. Do njih vodi asfaltirana cesta z urejenimi pločniki in kar je še pomembnejše — imajo kanalizacijo in elektriko. Po podatkih upravnika zadruga Iva Gerenčerja zajema kompleks 190 parcel, od tega jih je 92 že komunalno urejenih in na njih gradijo 67 hiš. Pod streho jih je od naštetih dvajset, kar je pravzaprav uspeh in v gradbeništvu nekaj rekord, če upoštevamo običajne roke gradnje. Za zasebno gradnjo v pomurskem središču možnosti pridobitve parcel v mestu skorajda ni zato ne preseneča zanimanje za združno gradnjo v Černelavcih. Zadrugnik je postal vsak, ki

Znani pregovor: Po vrsti kot so hiše v Trsti, bi lahko prenesli v Černelavsko okolje in mu pripisali: Tako kot v stanovanjski zadrugi, kjer rastejo hiše kot gobe po dežju. Resda jim je dež tudi škodil in težave bodo vse do zgraditve glavnega vodnega zbiralnika, toda kljub temu je gradbišče veliko mravljišče, in če bo šlo tako naprej, se bodo v novo bivalno sosesko kmalu vselili prvi stanovalci.

Foto: B. Bavčar

Stanovanjska zadruga Černelavci

je vplačal pristopnino v znesku 130.000 dinarjev za projekt in potrebna soglasja ter imel dovolj sredstev za podpis premoženjsko-pravne pogodbe, po kateri je dolžan kriti komunalno ureditev parcele ter določeno fazo gradnje. Odločil se je lahko za prvo fazo — to je do kletne plošče v dveh letih — ali pa v petih do konca tretje gradbene faze. Seveda odvisno od sredstev v teh posebno dragih časih za gradnjo.

V glavnem so hiše tipizirane, zadruga pa skrbi za izvajanje del v skladu s projektivno dokumentacijo, ob upoštevanju želja po manjših spremembah. Gradnja poteka sistematično, tudi ob upoštevanju parcelne razporeditve. Najprej bo pozidana prva faza gradbenega kompleksa in za njo še vzhodni del Černelavcev.

Pri tem ostajamo brez odgovora na vprašanje o zaščiti kmetijskih zemljišč, nekaj sivih las pa je organiziranim graditeljem povzročila tudi voda, ki je ob zadnjem večjem nalivu preplavila gradbišča in se zaustavila predvsem v izkopanih delih. V teh »bazenih« se voda zaradi sončne pripeke sicer niža, ostaja pa problem vse do zgraditve glavnega vodnega zbiralnika. Tako naj bi bil predvidoma zgrajen do septembra, do takrat pa lahko za-

družniki le upajo, da jim vreme ne bo preveč nagajalo in letošnje poletje ne bo tako radodarno.

Zvezni ulici 12, kjer je tajnica Slavica Ošljaj. Upravnik Ivo Gerenčer pa je razplet med pi-

Najmanjša parcela v stanovanjski zadrugi Černelavci meri nad tri, največja deset arov, v povprečju pa bodo imeli stanovalci nove stanovanjske soseske okoli pet arov zemlje, na kateri el s skupnimi močmi gradijo zidane, montažne, vrstne in atrijske ter druge razgibane hiše — po potrebah (predvsem pa zmogljivostih), a skupno željo po strehi nad glavo in zaradi estetskega videza z določeno masivno strešno kritino in enako obdelavo pročelij hiš. Zaenkrat je komunalno opremljenih dvanajdeset parcel in v gradnji sedemdeset hiš, ko se bo zbralo dovolj sredstev novih zadrugnikov in razjasnilo vprašanje uporabe kmetijskega zemljišča v gradbene namene ter uredil glavni vodni zbiralnik, pa bi predvidoma v drugi fazi gradnje pozidali še ostalih osmindevetdeset parcel od skupnih stodevetdeset velike stanovanjske zadruga pri Murski Soboti.

no z dežjem kot je bila pomlad. Hkrati pa se lotevajo tudi površinskega odstranjevanja vode.

O tem, da gre v primeru stanovanjske zadruga Černelavci za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo, ki je v skladu z letnimi plani skupščine občine Murska Sobota, ni dvomov. Zadrugni svet je tisti, ki izbira izvajalce, ki se vključujejo v gradnjo. Zadrugniki lahko sodelujejo z lastnim delom in materialom, lastniki zgradb pa postanejo, ko poravnajo vse obveznosti do tretje gradbene faze. Z zadrugo bodo po lastni presoji in potrebah sodelovali še dalje.

S skupnimi močmi bodo, kot je dejal predsednik zadrugnega sveta Viktor Žbil in mu pritril predsednik skupščine Franc Roudi, skušali urediti tudi okolico. Tako bodo organizirali udarniško solidarnostno delovno soboto zadrugnikov, za katero so se samoiniciativno odločili, da bi uredili zelene površine. V soseski pa so predvideli tudi prostor za igrišča in otroški vrtec ter pet lokalov drobne obrti. To bodo posebne zgradbe, oziroma paviljoni, po dogovoru z urbanisti pa naj bi stanovanjska zadruga Černelavci dobila celovito urbanistično podobo. Ker so hiše zidane, montažne (atrijske in vrstne) in obrtniške, bo naselje kar pestro, za enotnejši in urejen estetski videz pa so predpisani masivna strešna kritina, način obdelave fasad ter izbrane barve.

Pri dovoljeni storitveni obrti pa naj se iz delavnic ne bi smrdeče kadilo ali kakor koli drugače onesnaževalo okolje, da bi tako imenovane obrtniške hiše z delavnicami ne motile okolice. Tako je plastika izključena, prav tako pa v mir naselja ne bodo posegali klici gostinskih gostov, ker je gradnja gostinskih lokalov prepovedana. Z leti bo torej novo stanovanjsko naselje zasebnih hišic, pa najsi gre za zidane, montažne, vrstne ali atrijske, zaživelo v celoti, že letos pa se bodo vanj vselili prvi in sčasoma še drugi stanovalci.

Tisti ki bi želeli postati zadrugniki v Černelavcih, dobijo vse potrebne informacije na sedežu stanovanjske zadruga v

sarno in gradbiščem ter štirimi zasebnimi zidarskimi mojstri in delavci cankovskega Temelja ter Graditelja iz Beltincev. Niso mačje solze nadzorovati in organizirati celotno delo, ko gre za tak gradbeni kompleks, kot je Černelavski, in skušati ustreči tako izvajalcem kot prihodnjim stanovalcem. Ne le, da jih je veliko, ki želijo priti do svoje strehe nad glavo po daljšem času, saj je omenjeni kompleks parcel eden redkih zazidljivih pri nas; tudi čim hitreje bi radi dogradili, saj je gradbeni material iz dneva v dan dražji, prav tako zidarske in druge storitve, želja po zelenem kotičku z »ogračekom« pa vedno močnejša.

Brigita Bavčar

MARJAN MAUČEC (na željo anketiranca brez fotografije): Ideja ni slaba, a praksa drugačna od pričakovanih. Na začetku združitve je bilo rečeno, da »režijsko« sploh ne bo mogoče graditi, šele po dolgih protestih se je to spremenilo. Kdor je med tem pohitel in podpisal pogodbo, da bi se ujel stare cene, je veliko izgubil, če je pripravljen delati sam. Voda, ki nas je »presenetila« med velikim deževjem, nas po besedah odgovornih z zgraditvijo zbiralnika ne bo motila, čeprav zgleda, da so nekatere hiše preglaboko. Ob naših cenah je cenejša gradnja po običajni poti (s podjetjem), saj tam mimogrede najdeš stare (torej nižje) cene, zdaj pa za takó kupljeno blago plačuješ odstotke dvakrat — podjetju in še zadrugi.

VIDJA TRPLAN: Tako imenovana zadrugnika sva z možem že od začetka, odločila pa sva se za gradnjo atrijske hiše. Od stanovanjske zadruga Černelavci sva pričakovala več: predvsem cenejšo in hitrejšo gradnjo. Izvajalec del — Temelj iz Cankove — naju ni zadovoljil in zato bova dalje delala v zasebni režiji, z upanjem, da bo šlo hitreje, kajti z gradbenimi roki gradnje zamujajo. Za sodelovanje v zadrugi pa sva se odločila zato, ker je pravzaprav stanovanjska zadruga Černelavci edina, kjer smo graditelji zasebnih hiš lahko prišli do parcel, saj jih sicer v Murski Soboti in neposredni okolici ni mogoče dobiti.

VIKTOR ŽBRIK: V zadrugi sem od začetka in zaenkrat imam dobre izkušnje. Morda bi pripomnil, da se je vse skupaj nekoliko zavleklo, na kar je v veliki meri vplivalo vreme, veliko pa tudi izvajalci. Očitno so si zadali preveč nalog, ki jim niso kos. Lani na primer je šlo veliko hitreje, saj si je večina lastnikov montažnih hiš le-te hitro postavila. Sam gradim vrstno hišo in zdi se mi, da bo naselje lepo. Več izkušenj pa bom kot zadrugnik stanovanjske zadruga Černelavci pridobil, ko bo narejen poročun.

SVETLANA VERTOT: Z gradnjo montažne hiše v zadrugi družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji sem začela oktobra 1984. leta. Danes je hiša v fazi sklepnih del, kar pomeni, da bi se lahko v najkrajšem času preselila vanjo, če bi bila možnost priključitve na kanalizacijo in vodovod, ki ju zaradi zastojne gradnje. Zaradi nedokončane kanalizacije sem imela škodo v maju letos, ko mi je voda iz kanalizacijskih kanalov zalila kletne prostore. Nesporno je, da je obseg dela zaposlenih v stanovanjski zadrugi Černelavci obsežen in zahteven, saj se zahteva od njih popolna strokovna pomoč zadrugnikom in kontrola nad kakovostno izvedbo vseh pogodbenih del. Objektivno lahko ugotovim, da z minimalnim številom ljudi, ki jih zadruga zaposluje, deluje dobro in z manjšimi odstopi izpolnjuje vse plane.

Skupščina TS za železniški in luški promet

KAKO UJETI VLAK?

Na zadnjem zasedanju pred poletnimi počitnicami so se sestali delegati skupščine temeljne skupnosti za železniški in luški prometnega središča Murska Sobota. Uvodoma so obravnavali poročila o poslovanju ŽG Ljubljana, ZTO Maribor in Luke Koper za preteklo leto. Osnovna ugotovitev je, da so kljub povečanemu obsegu dela zaostali za načrtovanim, saj se v železniški transportni organizaciji Maribor, kamor sodi tudi Pomurje, uresničili 79 odstotkov načrta, v železniškem gospodarstvu Ljubljana pa le 59 odstotkov. In vse to navzlic večjemu številu prevoženih kilometrov in hitrejšim vlakom ter porastu potniškega prometa, ki je posledica znanih omejitev porabe tekočih goriv oziroma njihovih visokih cen. Število potnikov se je zlasti povečalo na zelenih in delavskih vlakih. Vse drugače je na območju Luke Koper, kjer so preseglji načrtovani promet, kar je treba v znatni meri pripisati novi naložbi za pretovor sipkega materiala, zlasti pramoga.

Zaostajanje v tehnološkem razvoju, pomanjkanje vagonov, kjer je znatni tudi nekatere tehnične pomanjkljivosti, in dokaj šibak finančni položaj je železnico pahnil na rob životarjenja, zato težko dohajajo potrebe transportnih organizacij. Zato iščejo izhod v racionalizaciji prevoznih zmogljivosti in večjem obsegu dela na železnici, kjer se mora v večji meri uveljaviti kakovost storitev. Precej pa si obetajo tudi od svobodne menjave dela z uporabniki, kar naj bi v prihodnje zagotovilo trdnejše ekonomske odnose na železnici. Za to se zavzemajo tudi v projektu »vozniki red«, ki so ga izdelali v ŽG Ljubljana, s katerim naj bi pripomogli k preoblikovanju samoupravne organiziranosti jugoslovanskih železnic. Ker v srednjeročnem obdobju načrtujejo le sredstva za enostavno reprodukcijo, obstoja upravičena bojazn, da se bo železniško gospodarstvo

ob nenehnem naraščanju cen znašlo še v slabšem položaju.

Zanimivo je kaj se predvideva v letu 1985 na območju temeljne skupnosti za železniški in luški promet, ki ima sedež v Murski Soboti. Že letos naj bi začeli s posodobitvijo proge Pragersko—Središče, kjer predstavlja ozko grlo železniška postaja Ptuj. Obnovo proge Ormož—Murska Sobota (5 kilometrov), ki jo bodo usposobili za večje osne pritiske,

in ureditev 3,5-kilometerskega odseka Križevci—Bučočevci na progi Ljutomer—Gornja Radgona. V Luke Koper pa bo največja naložba gradnja 60 tisoč-tonskega silosa za žitarice. Dodajmo še to, da so delegati sprejeli tudi dokumente o srednjeročnem in dolgoročnem planu, prislusnih poročilu o delu samoupravne delavske kontrole in soglašali s finančnim načrtom temeljne skupnosti za letošnje leto. Milan Jerše

VSE ZA GOSTA

RADENSKA, TOZD DIANA MURSKA SOBOTA

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so v tozdu Diana v Murski Soboti v letošnjih petih mesecih za več kot 65 odstotkov povečali prihodek, veliko večji pa je dohodek. K temu je prispevalo zlasti prizadevanje kolektiva za čim večje znižanje materialnih stroškov, saj so jih uspeli znižati za eno tretjino. Največ so privarčevali pri elektriki za razsvetljavo. Namesto klasičnih žarnic so namreč montirali neonsko razsvetljavo. Zdej, v poletnih mesecih, ko je ogrevanje vode z elektriko cenejšo kot s kurilnim oljem, so vključili električne bojlerje. Razmišljajo tudi o ponovni uporabi odpadnih voda za ogrevanje. V bližnji prihodnosti pa bodo na streho hotela Diana postavili še kolektorje za sončno energijo. Žal pa zaradi lokacije hotela (središče mesta) ne morejo preiti z ogrevanja s kurilnim oljem na ogrevanje s trdimi kurivi (pregog).

Na letošnje turistično sezono so se tudi v Diani dobro pripravili, saj so pravočasno preuredili nekatere lokale, usposobili strokovni kader in sprejeli program prireditev ter poskrbeli za ustrezno propagando. Rezultati se že kažejo, saj so v letošnjem letu močno povečali ne le prihodek, (na tega lahko med drugim vplivajo tudi višje cene), ampak tudi obseg količinske prodaje (pijača, jedila, nočitve). V maju je bil hotel več kot 85-odstotno zaseden. V njem prenočujejo zlasti izletniki, predvsem so to gostje z Reke, od tujih pa je vse več Nizozemcev. Nekoč so v Diani »prevladovali« italijanski lovci, zdaj pa jih je bolj malo, ker so naša lovišča postala zanje predraga.

Za dobro delo je potrebna primerna materialna spodbu-

da. Delavci Diane imajo poleg osnovnega osebnega dohodka še visok za spodbudo odstotek (do 50 odstotkov), kar vpliva na delo: priden lahko dobro zasluži in narobe. V petih mesecih tega leta je znašal povprečni mesečni dohodek 32.885 dinarjev in je bil za 74 odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju, medtem ko so kuharji in natakarji za mesec maj dobili v povprečju 38.250 dinarjev. V Diani so torej z dobrim delom in v nenehni skrbi za čim boljše počutje svojih gostov popravili osebne dohodeke, s tem pa dosegli tudi manjšo odsotnost z dela (izostanok je za 4 odstotke manj kot prej), pa tudi delavcev jim ne manjka, kar je ponekod že problem. Tačas je v obratih Diane zaposlenih 137 delavcev.

Š. Sobočan

NEVARNOST SAMOVŽIGA

Letošnje izredno slabo vreme nagaja kmetovalcem pri pospravljanju sena. Zato prihaja do pospravljanja sena, ki ni dovolj suho, zaradi česar je velika nevarnost samovžiga. Takih primerov smo imeli v preteklosti veliko, zato opozorilo kmetovalcem ni od-

vec. Če torej seno ni dovolj posušeno, ga ne pospravljajte v velike kupe, hkrati pa tudi poskrbite za zračenje.

Svet pomurskih občinskih gasilskih zvez

Preživljate počitnice doma? Nič zato! Tudi doma se lahko imate prav počitniško.

Pridite v Radence. Okopajte se v letnem ali zimskem bazenu, pojdite v savno, povabite prijatelje na tenis, minigolf, v kegljišče, nato pa na pizzo in kozarec hladnega pliva v restavracijo Vikend.

imate rajši kaj posebnega, nenavadnega, kaj takšnega, kar ne dobite povsod? Če je tako, vas vabimo v Narodno restavracijo Park, kjer vam bomo postregli z dobrotami, ki so jih pripravljale že naše babice, pa smo na njih že skoraj pozabili.

Od tod se sprehodite do hotela Radin in v kavarni v mezzaniku ob zvokih prijetne glasbe popijte skodeličo kave, še malo poklepetajte in že bo čas, da se zavrtite na plesišču Kavarne Park. Ko se utrudite, bo ravno še toliko časa, da se dogovorite kdaj boste spet prišli v Radence preživeti takšen nepozaben dan.

Radenci

Ljudje v predmestju

Černelavce, predmestje Murske Sobotice, bi morali posneti iz ptičje perspektive, potem bi tudi domačini videli, kaj se v kraju dogaja. Gradnje, gradnje... samo »zadružnih« je zdaj okrog 90, za 70 novih gradenj pa so zemljišča že odkupljena. Ljudje so varčni, veliko naredijo sami, tu in tam pa si pomagajo s prijateljstvom in poznanstvi. Niso izjema! Mnogo jih je, ki bi radi bili pod svojo streho, in to v sorazmerno kratkem času. Kakšnih posebnih problemov doslej še niso imeli, nekateri pa vseeno niso ravnodušni in gledajo malo naprej. Hiše in strehe nad njimi niso vse, čeprav gre za predmestje. Kje pa je vse ostalo, kar bi

Vodovodno omrežje in kanalizacija — hkrati. Marj stane. Pravi, da se bodo potrudili, hkrati pa zahtevajo naj jim nekdo s strokovnostjo in denarjem pomaga pri ureditvi vaškega potoka, ki ob nalivih ne dela preglavic samo vaščanom. Tudi SOBOČANOM, vendar mnogi to raje prezrejo.

O predšolski vzgoji in otroškem varstvu Černelavčani neradi govorijo. Skoraj izsilili je bilo treba odgovor na vprašanje: KRAJ SE SIRI, ČEDALJE VEČ JE MLADIH DRUŽIN; KAKO BO Z VARSTVOM OTROK? Tega, da rabijo otroški vrtec, tega ni nihče povedal preveč glasno, pa tudi preveč prepričljivo ne. Mogoče si bodo nekateri svoj kraj morali čisto zares ogledati iz »ptičje perspektive«. Pa še malo naprej bo treba pogledati!

Janko Stolnik

Največji po velikosti, najmanjši po razvitosti!?

V telegrafskem stitu bi lahko dejali nekako takole: največja mestna krajevna skupnost po številu prebivalcev, toda po razvitosti najslabša, saj premorejo le dve delovni organizaciji (Agroservis in Slovenijaceste Tehniko) in dva stanovanjska bloka, medtem ko prevladujejo zasebne hiše. To pravzaprav ponazarja krajevna skupnost Turopolje v mestu Murska Sobotica, ki leži na njenem jugozahodnem obrobju. Tudi na drugo osnovno šolo in Dom učenec Stefan Kovač ne gre pozabiti, saj mladi v mnogočem bogatijo življenje te krajevne skupnosti.

KAKO SE BOGATI ŽIVLJENJE OBČANOV?

»V naši krajevni skupnosti

smo s samoprispevkom in dobrim sodelovanjem združenega dela uspeli uresničiti naloge iz srednjeročnega načrta, ki poteče v letošnjem letu. Tako bomo uredili še zadnjo ulico, to je Kroško, in postavili vodovodno omrežje na severnem delu Cankarjeve ulice. Ob tem pa je potrebno poudariti, da je bilo precej narejenega tudi s prostovoljnimi delom in prispevki krajanov. Dobro sodelovanje s komunalnim podjetjem Sobota, ko je šlo za asfaltiranje cest in gradnjo kanalizacije, in delovno organizacijo

RAZGLEDNICA IZ KS TUROPOLJE — Križišče Kroške in Tišinske ulice je precej prometno.

(Ne) znani Stjepan Kerec Titov učitelj sabljanja

Decembra letos bi mož, rojeni Hrvat (v Varaždinu) in vse življenje predan sabljanju, dopolnil častitljivih sto let. V 60-letni sabljaški karieri (1892—1952) je Stjepan Kerec, med drugim tudi strasten kolesar, vse svoje znanje in moči posvečal mladi generaciji in usposobil na stotine izvrstnih in večjih sabljačev. Kot vse kaže je bil med njimi tudi Josip Broz Tito.

Ko smo se te dni zadrževali v Bučkovecih v Ljutomerški občini, so nas gostoljubni domačini spomnili na nekaj znanih osebnosti, ki so se že pred desetletji in celo v prejšnjem stoletju rodile, živele ali delovale na tem območju. Med njimi so Janez Murkovič, učitelj, kantor in godbenik, ki je za prekmurske katoliške šole priredil dva učbenika v prekmurskem narečju, Vekoslav Špindler, časnikar, med obema vojnima urednik mariborskega dnevnika Tabor in več let poslanec v beograjski skupščini, in že imenovani učitelj in trener sabljanja Stjepan Kerec. Napotili so nas kar k vdovi, še čili in krepki 83-letni Justici Kerec v Drakovce 24.

Spominjal se je Broza!

Skozi zajeten sveženj že močno porumenelih rokopisov, več

ležil svetovnega sabljaškega prvenstva za amaterje, nato pa vse do konca druge svetovne vojne ostal v Nemčiji — v Leipzigu in Hamburgu. Nastopal je kot sodnik in borec na velikih sabljaških akademijah in turnirjih, tako tudi na tistem pred cesarjem Viljemom skupaj s tedanjimi najbolj izurjenimi profesionalci: Barbašettijem, Neraličem, Beznovškom, Talmanom, Schulzem in Melicharjem.

»Večkrat sem ga spremljala na potovanjih in nastopih, čeprav je sicer imel malo časa za družino,« se je bolj mimogrede spomnila sogovornica. Po drugi vojni je Kerec do konca leta 1952 uril in vzgajal nove, mlajše rodove sabljačev v zagrebškem klubu Mladost v Zagrebu in v Lokomotivi, bil učitelj telovadbe, uslužbenec mestnega arhiva v Zagrebu in

Stjepan Kerec (levo) z enim od številnih učencev. (Slika je iz družinskega albuma.)

slik v družinskem albumu in nekaj izrezanih časopisnih člankov ter seveda pripoved živahne sogovornice, smo skušali »kolo zgodovine zavrteti nazaj« in zvedeti, kdo je bil pravzaprav Stjepan Kerec.

Že kot otrok se je v rodnom Varaždinu navdušil za sabljanje in v začetku tega stoletja ga najdemo v Zagrebu kot člana hrvaškega Sokola, odličnega telovadca in zagnanega kolesarja. Štiriletni vojaški rok je odslužil v vojni mornarici v Pulju, kjer se je izuril v asistenta sabljanja in za tem kot sabljaški učitelj poučeval v reški pomorski šoli. Mornariško ministrstvo ga je leta 1909 napotilo v vojaški inštitut za učitelje sabljanja in telovadbe v dunajsko Novo mesto, kjer si je kot podoficer pridobil diplomu učitelja sabljanja. Ta čas je hkrati poučeval v delavskem telovadnem društvu tovarne Daimler, kjer je bil med zaposlenimi tudi kovinar Josip Broz, ki se je — včlanjen v društvo — aktivno ukvarjal s sabljanjem. »Mož se je večkrat spominjal Broza,« nam je zatrnila Kerečeva, kar pomeni, da je bil Stjepan Kerec najverjetneje Titov sabljaški učitelj.

Dogodek z lesenimi sabljami

Po prvi svetovni vojni je Kerec poučeval v Varaždinu in Zagrebu.

zvezni sabljaški trener za delo na terenu na območju Pulja in Varaždina. Rokopis za prvi učbenik sabljanja — končal ga je leta 1923 v Zagrebu — se je na nepojasnjen način izgubil. Pet let kasneje je v Leipzigu v nemščini izdal delo Fechterbuch für Floret und Säbel, leta 1951 pa — ob sodelovanju inž. Milivoja Radovića — knjigo Sabljanje. V rokopisu je ostal Floret.

V kolikšni meri si je Stjepan Kerec prizadeval za podružbljanje redke, plemenite večšine, priča dogodek iz 60-ih let, ko je bil že upokojen. »Izdela je lesene sablje in hotele tu, v Bučkovecih uriti vaško mladež. Nekega dne je sablje naša služkinja in jih z ostalo ropotijo enostavno pokurila,« nam je pripovedovala Kerečeva. In dodala: »Vsestransko pa si je tudi prizadeval za napredek tukajšnjega kraja in ljudi, saj je bil med pionirji elektrifikacije in v ta namen je žrtvoval veliko truda in časa.«

Ob enem naših najvidnejših sabljaških teoretikov Rudolfa Cvetku, hkrati pa pisec, neumoren praktik in oganizator, sodi Stjepan Kerec iz Bučkovec pri Ljutomeru med osebnosti, ki so dale pečat nekemu obdobju in utrle pot številnim sabljaškim generacijam. Zato so vredne zgodovinskega spomina.

Branko Žunec

TIBOR BAGARI — Predsednik sveta KS Turopolje.

za ptt promet, ki nam je med drugim zagotovila posojilo za postavitev telefonskega omrežja, je dalo vidne rezultate,« s ponosom pripoveduje predsednik sveta KS Turopolje Tibor Bagari, ki že od začetka dela v krajevni samoupravi. Tudi s samoupravnimi interesnimi skupnostmi so našli skupni jezik.

Vse to pa zagotovo ne bi bilo mogoče, če ne bi bilo resnično

dobro organizirano delo družbenopolitičnih organizacij, ki so motor krajevne samouprave.

Aktivna krajevna konferenca SZDL, pa tudi zavzeto delo osnovne organizacije ZK, ki pritegne, kadar je potrebno, tudi komuniste, ki sicer niso povezani v osnovni organizaciji v krajevni skupnosti, je zagotovo prispevalo k uspešni preobrazbi krajevne skupnosti Turopolje. Zato ne manjka velike volje ljudi, da s svojim delom in sredstvi pomagajo graditi lepši in bogatejši vsakdan, da si ustvarijo prijetnejše bivalne razmere in boljše medsebojne odnose. Tega pa očitno ni malo, ker se samoupravna zavest in prepričanje — opreti se na lastne sile, vse bolj potrjujeja v konkretni praksi.

Nič čudnega potemtakem, če jim ne manjka načrtov v prihodnje! »Opravili smo že vrsto aktivnosti in oblikovali predloge, ki jih bomo lahko uresničili, če bodo občani na referendumu, ki

bo decembra, ponovno potrdili svojo visoko zavest, o čemer ne dvomim. Predvsem bo treba usposobiti prostore druge osnovne šole, kjer nameravajo uvesti pouk v treh oddelkih, strojno zakrpati Cankarjevo in Tišinsko ulico ter asfaltirati pločnike. Poleg tega si bomo prizadevali za gradnjo novih oddelkov za potrebe otroškega varstva v blokovskih naseljih ter za uresničitev ostalih načrtov, ki so širšega mestnega pomena. V mislih imam zlasti gradnjo telovadnice pri tretji osemletki, novega vodnega črpališča, razširitev čistilne naprave in severnega zbiralnika.

To so osnovni problemi, ki jih moramo uresničiti v naslednjem srednjeročnem obdobju, če želimo, da se bo mesto Murska Sobotica — in s tem tudi naša krajevna skupnost — hitreje razvijala,« je ob koncu povedal dokaj aktiven predsednik sveta KS Turopolje Tibor Bagari.

Milan Jerše

Nov vrtec v Rakičanu

Sredi rakičanskega parka, ki so ga krajani pod strokovnim nadzorom varnostnikov narave z mariborskega Zavoda za spomeniško varstvo in domačih strokovnjakov primerno ocedili, bodo kmalu pričeli z gradnjo novega vrtca. Iz srednjeročnega načrta gradnje je namreč izpadla predvidena gradnja vzgojovarsvene enote v Černelavcih, ker v krajevni skupnosti niso zbrali potrebnih sredstev in pridobili ustrezne dokumentacije. Prav tako se v naslednje srednjeročno obdobje prenaša tudi gradnja vrtca na Cankovi, ki je povezana z dograditvijo kuhinje pri osnovni šoli tega goriškega središča. Naložba je skupna. Rakičanci pa bodo svoj vrtec sofinancirali iz referendumskih sredstev.

bb

lip bled
lesna industrija
64260 bled
ljubljska c.32

NOVI IZDELKI LIPA BLED

Delovna organizacija LIP Bled je lesna industrija z dolgoletno tradicijo in bogatimi izkušnjami v primarni in finalni predelavi lesa. Moderna tehnologija, sodobni obdelovalni stroji, kakovostna surovina in sposobni kadri so dvignili raven lesnih izdelkov v sam vrh evropske kakovosti. V tekočem proizvodnem programu LIP Bled izdeluje vhodna in garažna vrata, notranja suhomontažna furnirana vrata, vrata iz vezane plošče za mokro vgraditev, opazne plošče, obloge in notranje pohištvo iz masivnega lesa.

In kaj je novega pri LIPU Bled? Nov je opazni sistem LG, ki ga je LIP Bled razvil skupaj z Gradisom. Opažni sistem LG — 100 je stenski opaž, ki je sestavljen iz elementov: opažnih plošč, lesenih nosilcev LI — 20 in horizontalnih kovinskih nosilcev. Opažni sistem z plošče (strop) LG — 200 je sestavljen iz elementov: opažnih plošč, lesenih nosilcev LI — 20 in kovinskih podpornikov s specialnimi glavami.

Nov je tudi sistem zidarskih odrov, ki se lahko prilagodi vsem dosežnim cevničnim konstrukcijam. Sestavljen je iz cevni nosilcev, posebnega kovinskega ležišča in

trosojnih pohodnih plošč. Prednosti tega sistema zidarskih odrov so v enostavnosti in hitri sestavi, varnosti in v mnogokratni uporabi.

Nov izdelek LIP Bled so zvočno izolacijska vrata, ki so že dolgo iskana na domačem tržišču. Preiskave o zvočni izolativnosti so pokazale ugodne rezultate. Izolativnost vrat je od 34 dB do 39 dB. S tem je tudi zadoščeno predpisom JUS U. J6201 po Ur. l. SFRJ, št. 14/82, ki predpisuje zvočno izoliranost stanovanj in ostalih bivalnih prostorov. Zvočno izolacijska vrata se po dimenzijah in videzu ne ločijo od ostalih furniranih suhomontažnih vrat in so skladna z okoljem.

Po združitvi DO FILBO in LIP Bled je bil ustanovljen nov tozd FILBO, ki v svojem proizvodnem programu zajema: projektiranje, izdelavo in montažo strojev in naprav za lesno in ostalo industrijo. Vendar bomo o tem pisali ob drugi priložnosti. Kakor vidite je pri LIPU Bled kar precej novega. Za podrobne informacije so vam na voljo strokovne službe. Obiščite jih in zadovoljni boste.

Obiščite
poslovalnice
LIP Bled
in zadovoljni
boste!

Poslovalnica na Rečici pri Bledu je odprta:

- vsak dan od 7. do 18. ure
- v soboto od 7. do 12. ure

Poslovalnica v Murski Soboti je odprta:

- vsak dan od 7.30 do 15.30
- v soboto od 7.30 do 12. ure

Poslovalnica v Zagrebu je odprta:

- vsak dan od 7.30 do 15. ure
- v soboto od 7.30 do 12. ure

RAZGOVOR Z MOJSTROM
FIDE ŠTEFANOM CIGANOM

Parma bo trener Cigana

Končan je bil šesti Vidmarjev memorial in Portorožu in v Ljubljani. Na turnirju je sodelovalo 12 šahistov z Madžarske, iz Anglije, s Švedske, iz ZDA, SZ in Jugoslavije. Med njimi je bilo 10 velemojstrov, eden mednarodni mojster in kot najmlajši udeleženec — mojster Fide Štefan Cigan iz Murske Sobotice. Po končanem turnirju smo se pogovarjali z

najboljšim pomurskim šahistom.

— Vidmarjev memorial je letos najmočnejši šahovski turnir pri nas. Kako si lahko na njem sodeloval?

»Na letošnjem turnirju v Mariboru sem osvojil naslov mojstra Fide in prvi bal za mednarodnega mojstra. Kot najmlajši mojster v Sloveniji in perspektivni šahist sem bil poklican, da sodelujem na tem velemojstrskem turnirju.«

— Kako pa si se pripravil na Vidmarjev memorial?

»Na turnir sem se pripravil sam, ob knjigah, kar pa je bilo žal premalo za tako močan tur-

nir. Na turnirju so namreč razen Barleta nastopili sami profesionalci.«

— Na turnirju si osvojil 3,5 točke. Ali si s to bero zadovoljen?

»Če realno ocenjujem moram biti z osvojitvijo točk zadovoljen, kajti, kar mi je v posameznih partijah ušlo, sem nadoknadil pri drugih partijah. Nisem pa zadovoljen z uvrstitvijo.«

— Za osvojitve drugega bala za mednarodnega mojstra ti je manjkala točka. Poznavalci šaha so menili, da si zamudil lepo priložnost za zmago proti bivšemu svetovnemu prvaku Smislovu in Milesu. Ali je to res?

»Res je, v obeh partijah sem bil boljši. V prvem kolu s Smislovom je bila zraven trema, zato sem rentiziral, v tretjem kolu pa nisem našel poti za zmago proti Milesu. Po drugi strani pa sem bil v izgubljenem položaju proti Barletu in Gligoriču, a sem obe partiji uspel remizirati.«

— Turnir je bil prav gotovo zelo naporen. Kako si ga doživljal?

»Na srečo so mi šli organizatorji na roko, tako da sem imel poseben položaj. Imel sem dvojni prehrano, tako da ni bilo tako strašno. Nekaj časa sem imel krizo, vendar sem po treh porazih to prebrodil in potem je bilo zopet dobro.«

— Končan si šolo srednjega usmerjenega izobraževanja v Murski Soboti in, kot si dejal, nameravaš nadaljevati študij na Vekšu v Mariboru. Kakšni pa so sicer tvoji načrti?

»Avgusta odhajam k vojakom. Po tem naj bi postal moj trener Bruno Parma. Za naprej še ne vem. Vsekakor je prva šola.« Feri Maučec

NOGOMET

Mura prvič osvojila pokal NZS

Nogometaši Mure iz Murske Sobotice so dosegli lep uspeh v letošnjem, 18. letnem tekmovanju za pokal Nogometne zveze Slovenije. Najprej so osvojili prvo mesto v vzhodni skupini, potem ko so presunili Rudarja iz Slovenskega Yelenja, Rudarja iz Zebovca in Zeleničarje iz Maribora. V finalni tekmi pa so se v Murski Soboti pomerili s zmagovalcem zahodne skupine in novim članom druge zveze ligo Mogram ter zmagali z 1:0. Zmagoviti zadetki je dosegel Šuštar. Tekma so nogometaši Mure prvič postali zmagovalec tekmovanja za pokal NZS ter prejeli prehodni pokal in pokal v trajno last. Vsi igralci pa so dobili tudi zlato kolajno.

Bendavaška Matič, ki je dosegla lep uspeh z uvrstitvijo v polfinalne pokale maršala Tita na območju Slovenije, pa je za vstop v finale v Mariboru izgubila z istoimenskim klubom z 1:13.

STRELSTVO

Prehodni pokal Muri

V okviru krajevnega praznika je SD Bakovci pripravila tekmovanje v streljanju z zračno puško. Udeležilo se ga je osem ekip ali 41 strelcev. V članski konkurenci je zmagala ekipa Mure s 532 krogi pred Panonijo 531 in Noršinci 530 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Madjar (Nor.) s 180 krogi pred Krom (Pan.) 180 in M. Horvatom (Mura) 179 krogov. Med mladinci je bila najboljša ekipa Tišina s 506 krogi, med posamezniki pa Pertoci 178 pred Giderjem 174 in Flegarjem 154 krogov, vsi Tišina. V tekmovanju pionirjev je ekipno zmagala Tišina s 336 krogi pred Noršinci 311 in Bakovci 276 krogov. Posamezno pa so bili najboljši: Števanec 131, Pertoci 125 (oba Tišina) in Kranjec (Bakovci) 125 krogov. Prehodni pokal je osvojila SD Mura.

— KOŠARKA —

Tabora v Rogaški Slatini in Postojni

Tudi letos bosta v Sloveniji košarkarska tabora za perspektivne igralce in igralke. Oba bosta od 22. do 26. junija 1985. Zenskega košarkarskega tabora, ki bo v Rogaški Slatini, se bodo udeležile tudi igralke Pomurja iz Murske Sobotice: Drožina, Kolar,

Gerič, Kuharič, Korošec, Hari, Lihteneger, Trajbarič. Strokovni vodja Tabora bo trener KK Pomurje iz Murske Sobotice Jože Šeruga, moškega košarkarskega tabora, ki bo v Postojni, pa se bodo udeležili igralci Pomurja: Feher, Banič in Tušar. J. S.

TRETJE MESTO LJUTOMERU

V Ljubljani je bilo republiško tekmovanje pionirjev in pionirk z malokalibrsko puško. Tekmovanja se je udeležila tudi ekipa pionirk Ljutomer in dosegla lep uspeh, saj je osvojila tretje mesto: leže 631 in v trojnem položaju 581 krogov. Med posameznicami se je najbolje izkazala Manuela Rudolf, ki je leže z 230 krogi zasedla šesto, v trojnem položaju pa z 221 krogi drugo mesto.

S. Kapun

HOKEJ NA TRAVI

V Lipovcih zmagalo Pomurje

V Lipovcih je bil tretji turnir v hokeju na travi za memorial Milana Forjana. Največ uspeha so imeli hokejisti Pomurja, ki so postali zmagovalec.

Rezultati: Pomurje : Lipovci 2:1, Svoboda : Lipovci (V) 4:3, Pomurje : Čepinci 2:0, Lipovci : Čepinci 1:0, Lipovci (V) 1:0 in Pomurje : Svoboda 2:0. Vrtni red: 1. Pomurje, 2. Svoboda, 3. Lipovci, 4. Lipovci — veterani in 5. Čepinci.

— SAH —

ZMAGAL IGOR KOS

Šahovsko društvo Radenska—Pomurje je pripravilo hitropotezni turnir za mesec junij, na katerem je sodelovalo 14 šahistov. Zmagal je Igor Kos z 11 točkami pred Danilom Harijem 9,5, Borisem Kovačem 9, Alojzjem Kosom 8,5, Gaberjem 8, Lukičem in Benkom po 7,5, Režonjo 7, Kelemenom in Radosavljevičem po 5 točk.

HORVAT IN KOČMUT PETA

V drugi dirki za državno prvenstvo v speedwayu, ki je bila v Ljubljani je zmagal Omerzel iz Krškega. Horvat iz Lendave in Kočmut iz Gornje Radgone sta osvojila po 10 točk in zasedla peto mesto.

KOŠARKA

SKL A VZHOD — MLADINCI				
Jeklotehna	5	5	0	555:293 10
Comet	5	3	2	441:377 6
Maribor	5	3	2	434:404 6
POMURJE	2	3	350:406 4	
Ptuj	5	2	3	358:423 4
Ruše	5	0	5	299:514 0

SKL VZHOD — MLADINKE				
Marles	4	4	0	262:152 8
Metka	4	3	1	262:193 6
Comet	4	2	2	191:240 4
POMURJE	4	1	3	181:233 2
Ptuj	4	0	4	184:263 0

SKL VZHOD — KADETI				
POMURJE	5	5	0	446:260 10
Jeklotehna	5	4	1	466:243 8
Ptuj	5	3	2	291:295 6
Slivnica	5	2	3	344:359 4
RADGONA	5	1	4	279:432 2
Bistrica	5	0	5	187:427 0

SKL VZHOD — KADETINJE				
Marles	4	4	0	280:160 8
Rogaška	4	3	1	283:207 6
POMURJE	4	2	2	235:225 4
Maribor	4	1	3	217:239 2
Šmarje	4	0	4	118:312 0

POMURSKA LIGA — PIONIRJI				
Mladost	4	3	1	237:173 6
Sloga	4	3	1	194:175 6
Radenci	4	3	1	227:212 6
Polet	4	1	3	209:205 2
Lendava	4	0	4	126:228 0

NAMIZNI TENIS

Slovenija nepričakovano zmagovalec

Četrta tradicionalni turnir republiških in pokrajinskih reprezentanc BRATSTVO-ENOT-NOST 85, ki je bil v Šibeniku, je letos zbral vse reprezentance. V slovenski ekipi je nastopil tudi Sobočan Mirko Unger, Žitek pa je zaradi šolskih obveznosti nastop odpovedal. Slovenska reprezentanca je nepričakovano postala zmagovalec, ko je v polfinalni skupini premagala Srbijo s 5:0, Makedonijo prav tako s 5:0 in v borbi za prvo mesto v skupini favorizirano BiH presejteljivo kar s 5:0. V borbi za kon-

čnega zmagovalca je po odlični igri nepričakovano premagala ekipo Vojvodine s 5:0. Unger je zaigral izvrstno in ni ponovil slabega nastopa izpred tedna dni v Vinkovcih, saj sta bila s soigralcem v ekipi Smrekarjem najboljša in edina neporažena igralca ekipnega dela tekmovanja. Ekipni del je oba izčrpala, kljub temu pa je v polfinalu izgubil z zmagovalcem Karkovičem (Hrvaška) z 0:2, v četrtfinalu pa premagal zmagovalca nedavnega odprtega prvenstva Murske Sobotice Atkoviča (Hrvaška) z 2:0. M. U.

ŠPORT V JLA

Murska Sobotica zmagovalec obmejnih enot LAO

V Dravogradu je bilo končano prvenstvo obmejnih enot ljubljanskega armadnega območja. Na tekmovanju je sodelovalo več kot 250 vojakov in njihovih starešin iz osmih obmejnih enot. Med njimi je nastopila tudi ekipa Murske Sobotice, ki je bila daleč najboljša med osmimi ekipami, saj je zmagala v v vojaškem mnogoboju, atletiki, plavanju, in patroljno-orientacijskem teku. Le v streljanju so bili četrta. Najboljši posamezniki iz obmejne enote Murska Sobotica pa so bili: Kranjc, Njiri, Janjič, Matič, Imamović in Janković. V skupni uvrstitvi je zmagala Murska Sobotica s 66 točkami pred Mariborom 46, Radovljico in Dravogradom po 44, Tolminom 41,5, Novo Gorico 38, Sežano 31,5 in Kozino 13 točk.

ŠSD SŠDU Ljutomer se uveljavlja

Šolsko športno društvo na SŠDU v Ljutomeru je z nekaterimi novostmi pri svojem delu pridobilo na aktivnosti in množičnosti. To so ugotovili na letni konferenci mladinske organizacije, ko so govorili tudi o delu šolskega športnega društva. Na srednješolskem prvenstvu Pomurja so ekipe dosegle različne uspehe. Najuspešnejši so bili odbojkarji — tej panogi namenjajo tudi največ pozornosti, najslabši pa v košarki, kjer so zasedli zadnje mesto. Izredno veliko zanimanje med učenci vlada za tekmovanje med razrednimi skupnostmi, ki poteka vse leto. Z minimalno prednostjo je zmagala razredna skupnost 2. a razreda z 2027 točkami.

Ob koncu šolskega leta so člani šolskega športnega društva izvedli anketo za izbor najboljšega športnika in športnice. Naziv najboljšega športnika na šoli si je pridobil Mitja Krajncan s 428 točkami pred Primožem Starčičem 308 in Andijem Šumakom 258 točk. Med dekletje je zmagala Irena Kos z 209 pred Matejo Hozjan 181 in Barbiko Žunič 178 točk. Najboljšim športnikom in športnicam je podelil priznanja ravnatelj šole Boris Zrelec. Tone Ficko

Ob 30-letnici TVD Partizan Puconci

Srečanja v nogometu, košarki, odbojki in šahu

Ob praznovanju 30-letnice TVD Partizan Puconci, ki so ga povežali s praznovanjem 40. obletnice zmage nad fašizmom, so na slavnostni skupni seji skupščine KS in IO TVD Partizan Puconci 19 posameznikom in organizacijam podelili priznanja. Obenem so izvedli tudi tekmovanje v nogometu, košarki, odbojki in šahu. V malem nogometu je zmagala ekipa Komočniki iz Košarovec, ki je v finalu premagala Puconce z 2:1. Tretja je bila ekipa Divje svinje, četrta pa Pečarovec. V odbojki sta nastopili po dve moški in ženski ekipi. V košarki so zmagali Puconci pred Sokerom iz Beltincev, Gornjimi Petrovci in Tešanovci. V šahu pa je prvo mesto osvojil Cigan — šele po dodatnem dvoboju z Alojzjem Kosom. Oba sta namreč zbrala po 5,5 točke. Tretji je bil Lukič, četrta Igor Kos in peti Kovač, vsi so zbrali po 5 točk. Med nekategorijami pa je bil najboljši domačin Požarnik.

Kvalifikacije za območno slovensko ligo — vzhod

Gol v zadnji minuti izločil Turnišče

Nogometaši Turnišča, letošnji pomurski prvak, so v drugem krogu kvalifikacij za vstop v območno slovensko ligo vzhod doma premagali Papirničarja iz Radeč z 2:0. Oba gola je dosegel Mlinarič. V povratni tekmi pa je z istim izidom 2:0 zmagal Papirničar. Nogometaši Turnišča so

uspešno branili prednost dveh zadetkov v Turnišču, saj se je prvi polčas končal brez zadetkov.

Žal pa so v zadnji minuti prejeli drugi zadetek. Po izvajanju enajstmetrovk pa so bili uspešnejši igralci Papirničarja, ki so zmagali s 4:3 in se tako uvrstili v

tretji krog kvalifikacij, medtem ko je Turnišče izpadlo. Gole iz enajstmetrovk za Turnišče so dosegli: Škaflič, Ternar in Koroša.

Najbolj razočarani so se vračali iz Radeč številni ljubitelji nogometa iz Turnišča, ki so množično spremljali svoje varovance.

TKS Murska Sobotica

Osnutek razvojnih možnosti v javni razpravi

Na zadnjem zasedanju skupščine Telesnokulturne skupnosti Murska Sobotica, ki je bilo tako kot prejšnje nesklepčno in bodo zato od manjkajočih delegatov zahtevali pisma soglasja, so razpravljali največ pozornosti namenili osnutku analize razvojnih možnosti telesnokulturne dejavnosti v občini Murska Sobotica do leta 1990. Ugotovili so, da je osnutek dobra osnova za javno razpravo in da so usmeritve optimistično zastavljene. Tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju bo osnovna usmeritev razvoja telesne kulture v soboški občini na množičnosti, to je športni re-

kreaciji, ob tem pa bodo dajali podporo tistim športnikom v tekmovalnem športu, ki imajo resnične možnosti za doseganje dobrih rezultatov. Poudarjeno pa je bilo, da je v prihodnje potrebno večjo skrb v telesnokulturnih organizacijah nameniti vzgojnemu smotrom, svobodni menjavni dela, SLO in DS ter podružljanju telesne kulture in nadaljnjemu razvijanju samoupravnih odnosov. V osnutku analize razvojnih možnosti telesnokulturne dejavnosti soboške občine do leta 1990 so opredeljene tudi osrednje in že tradicionalne športne prireditve, vzdrževanje in gradnja no-

vih športnih objektov, med katerimi je treba omeniti gradnjo večnamenske dvorane pri OŠ Edvarda Kardelja v Murski Soboti, ki se bo gradila v sodelovanju z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi. Mednarodna dejavnost naj bi tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju tekla po že ustaljenih oblikah sodelovanja, to je s sosednjo Madžarsko in Avstrijo ter z zamejskimi Slovenci in slovenskimi društvi v Avstriji in ZR Nemčiji. Posebno skrb pa bodo namenili tudi izobraževanju strokovnih kadrov in zdravstvenemu varstvu športnikov. F. Maučec

OTROŠKA MODROST

— Mati pošle svojo malo deklico v hišo, naj pogledno, če ide vžra na stojni. Mala nazaj pride i pravi:
— Mama, nejde, mer-nostoji, samo z repom miga sepeša.
(ASQ)

Pa se vendarle zgodi...

Po šestih letih je neko Cathleen Webb iz Chicaga zapakla vest. Odšla je na sodišče, kjer je izjavila, da tisto o posilstvu ni nič res in da obtoženi Gary Dotson že nekaj let po krivici sedi v zaporu.

XXX

Belgijci sicer ne živijo slabo, toda krađejo kot nikjer na svetu. To namreč sami priznavaajo. V enem samem letu iz samopostrežnih zgine kakšnih pet milijonov predmetov, vrednih preko 21 milijonov dinarjev.

XXX

Podobne težave imajo Italijani v svojem parlamentu, od koder izgine vse, kar ni pribito, včasih pa še to. Zmanjkajo papir, pisala, mikrofoni, šahovske garniture, avtomati za sušenje rok, ogledala itd. Policija ne ve ali pa noče povedati, kajti že od nekdaj je znano, da so najpogostejši obiskovalci parlamenta — poslanci.

XXX

Župan v ameriški Atlantici, nekdanji predstavnik ZDA v OZN, Andrew Young, ni verjel svojim svetovalcem, ko so se pričali o mestnih smetarjih, zato se je odločil, da si nabere nekaj lastnih izkušenj. Oddelal je poln delavnik s smetarji in potem komentiral: »V sedmih urah naredijo veliko koristnega!«

XXX

Če smo s posilstvom začeli, pa še končajmo z njim. Kitajska tiskovna agencija je objavila pripoved nekega tibetanskega kmeta. Zgodba pa je takšna: Kmeta je ugrabila jetijeva samica (jetiji so tista skrivnostna bitja, na pol človek na pol opica), ga odvela v brolg in ga posilila. Zaljubljena jetijevka je držala kmeta v hišnem zaporu, ga pridno krmila, napajala, občasno pa tudi stisnila v ljubezenski objem. Čez dve leti sta dobila otroka, ki pa je bil bolj podoben mami kot očetu. Čez tri leta se je velika ljubezen končala, ker se je kmetiču posrečilo uiti. Iz brloga se je vrnil zelo postaran, trdi časopisna agencija.

S soncem in vodikom v bodočnost

Več kot polovico vseh energetskih potreb pokrivamo danes z nafto in zemeljskim plinom. Ker noben ni obnovljiv, bodo zaloge počasi pošle. Strokovnjaki trdijo, da bo svetovna proizvodnja nafte in plina začela upadati že v nekaj letih, kajti zaloge so preveč načete. Doslej je bilo vse premalo storjenega, da bi utemeljili bodočo energetiko. Če v slabih sto letih to ne bo uspelo, bo človeštvo doživelo popoln energetski mrk.

Najprej bo zmanjkala nafta. Optimisti sicer trdijo, da je premoga desetkrat več kot nafte in plina. Toda premog je sprt z okoljem. Že zdaj smo z njim preveč zastupili ozračje.

Luther W. Skelton, ameriški univerzitetni profesor

predlaga uvajanje alternativne energije, ki ne temelji na ogljiku kot nafta, premog in plin. Rešitev vidi v sklopu jedrske, sončne in hidrogenske energije. Še boljša in trajnejša rešitev pa bi bila, če bi človeštvo začelo izkoriščati neizmerne zaloge vodika. Vodik je primeren kot pogonsko gorivo in kot kurivo v posebnih izgovalnih celicah za proizvodnjo elektrike in ogrevanje. Shranjevali in prevažali bi ga utekočinjenega, lahko pa tudi v mešanici kovin in vodika, tako imenovanem vodikovem prahu.

Lepo in enostavno je to slišati, toda ni tako. Najprej je seveda vprašanje, kje dobiti energijo za pridobivanje ozioroma izkoriščanje vodika iz vode. Skelton predlaga elek-

triko, ki bi jo dobili na čist način; z uporabo obnovljivih energetskih virov, kot so sonce, veter, voda, morski tokovi, plimovanje. Še posebej slednje je videti obetavno. Morske elektrarne, ki spreminjajo moč valov in plimovanja v elektriko, so ekološko čiste in so hkrati ob samem viru vodika, se pravi vode. Toda izpopolnitev tehnologije in gradnje teh naprav bi bila po sedanjih računih predraga. Samo če bi se pocenila, bi svetovni razvoj lahko šel v to smer, ki jo že imenujemo kot vodikova doba, kot poznamo kameno, bakreno, železno in atomsko dobo.

Nekaj bo potrebno storiti, kajti po tej poti ne bo šlo na pred: svet je iz dneva v dan bolj zasmrjen in zastrupljen.

Delfska meka prerokovanja

Mnogi grški zgodovinarji, med njimi Diodor Sicilski, Pavzanij in Plutarh, nam pripovedujejo, kako so okoli sedmega stoletja pred našim štetjem v Delfih pod goro Parnas po Pythovih načrtih zgradili tempelj, posvečen Apolonu. Iz tega divjega kraja, kjer je bil po čudoviti legendi rojen Orakel, so svečeniki Apolonovega kulta naredili Meko prerokovanja.

V tej dobi še neustaljenega kulta se je slava Delfov, kakor pripovedujejo stari teksti, širila z ustnim izročilom. Lahko rečemo, da so Delfe »vrgli na tržišče«, kot to store dandanašnji industrialci, kadar imajo kak nov proizvod.

Ko se je preročišče ustalilo, si lahko predstavljamo, kakšen silen vpliv so dobili svečeniki na »kralje in tirane, ki so pošiljali po božje nasvete« (Kse-nofon).

Vemo, da je prerokbe dajala Pitija. To uradno božanstvo je posebej mlada devica, izbrana iz kake družine v mestu. Morala se je zaobljubiti v čistost, kakor rimske vestalke, s to razliko, da je v

primeru »padca« niso žive zakopali; poslali so jo nazaj k staršem.

Ker je v začetku prihajalo do neljubih dogodkov, so svečeniki začeli preizkušati različne tipe žensk: stare, vdove, bogate, lepe, učene, mlade, nevedne. Končno so se zedinili za mlada neizobražena dekleta, ki so bila skromna in zato dovzetna za nasvete svojih duhovnih voditeljev.

Potem ko se je svečenica tri dni strogo postila, smela je zvečiti le lovorovo listje, je stopila na sveti trinožnik, ki je stal ob breznu, iz katerega se je dvigal močan vonj. Potem je iz ust samega Apolona dobila tolikanj zaželeno prerokbe...

Kapitelj delfskega templja so po Plutarhu sestavljali dva velika svečenika, intendant, zakladnik, pet svečnikov, ki so asistirali Pitiji in svečniki-preroki, katerih naloga je bila interpretirati prerokbe in jih kovati v verzje.

Zakaj besede, ki jih je Sibila izgovarjala v transu na svojem trinožniku so bile le nerazumljivo momljanje. Torej jih je bilo treba »zbrati« in jih prevesti v apolonični jezik, to je poezija. Zato je bil položaj prerokov-svečnikov daleč najpomembnejši, zakaj oni so dajali prerokbi vsebino, kot se je njim zdelo.

V resnici je bila Pitija simbolična pojava v mojstrsko postavljeni komediji.

Prerokovanje je bila stvar svečnikov, ki so se znali izogibati zadregam in se skrivati za dvoumne besede.

Menda ni treba posebej pripovedovati, da prerokbe delfske Pitije niso bile zastojni. Vsak prosilec je moral prinesiti darila, kar najobilnejša je mogel. Na ta način je postalo preročišče tako bogato, da si je to že težko predstavljati.

Krščanstvo je v četrtem stoletju našega štetja, pod vladno Teodozija Velikega, pometlo s poganskimi navadami in tudi slava delfske Pitije se je izgubila.

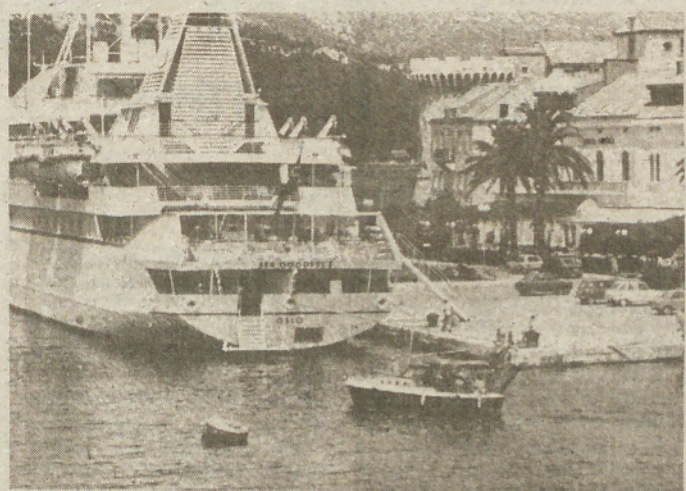
Mesto, kjer je stal Pitijin sveti trinožnik, in odprtine, od koder je prihajal nenavaden vonj.

V GOSTILNI

— Gospod, vu stož župi nega kšreče drobovine.
— Moj gospod, vij ste samo pou porcije župe zapevedali, mogoče je drobovine vu onoј drugoj polojni ostala!
(Amerikanski Slovencov Glas)

IZ MOJEGA DNEVNIKA

Pravijo, ka do o starovavjkon bloki v Vitnu ulici s voh loboti naj delali veliko adaptacijo. Konej do delali dvigalo za oebne uotoge, pa hodnike v bloki do razširili tak, ka de pred cakinu starovavjkon leško parkirani avto. Zaj se vi nabifejo na zelenice pred vhod v blok, ciglij ka majo na drujgon kraj bloka velki parkiplac. Najbole potrebni do leško meli parkiplani avto v starovavjki čista pri poteli. Žroui

Pred dnevi je v Jadransko morje priplula najbolj luksuzna in najbolj draga ladja na svetu — norveška potniška ladja »Sea Goddess I«. Ladja je dolga 90, široka pa 15 metrov. Na njej ima 120 gostov vse, od kazalna, zelenih vrtov, knjižnice, frizerja, manjše bolnice, telovadne dvorane, salona za masažo, odprtega bazena do vodometov in vsak dan sveže cvetje. Ves ta luksuz stane »samo« 10 tisoč dolarjev na teden — za eno osebo seveda. Na sliki: »Sea Goddess I« v pristanišču Korčula.

drugje smo prebrali

Če mislite, da je glavno mesto Kitajske Peking tudi največje mesto te države, se motite; največji je pristaniški Šanghaj z 12 milijoni prebivalcev.

Da stara ljubezen ne zarjavi, sta dokazala Walter in Dolly Mayers iz ameriškega Charlestona. Vsak ima po 82 let, poročena sta bila štirideset let — vse do leta 1960. Sedaj sta se ponovno vzela.

Neko indijsko plemo v Braziliji pozna samo številke od ena do pet. Tako na primer za številko 18 rečejo: »Vzemi obe roki in eno nogo ter dodaj tri!«

V zahodnonemškem Wagenfeldu so ustanovili šofersko šolo za pse. Od treh do šestih tednov inštruktorji psa naučijo, kako se mora obnašati v avtomobilu. Ugotovili so namreč, da nemirni psi v avtomobilu povzročijo veliko prometnih nesreč.

Žrebe iz epruvete

Iz Cambridgea poročajo o velikem uspehu poljsko-britanskega poskusa na področju genetike: na svet je prišlo prvo žrebe iz epruvete. Zarodek so vzeli kobili poljskega rodu sedem dni po ovulaciji, ga tri dni hranili v zaboju s tekočim dušikom pri temperaturi —196 stopinj Celzija in ga

prepeljali v Anglijo, kjer so opravili transplantacijo. Vstavili so ga kobili valedžanske ponija in ta je po 11 mesecih povrgla žrebe čiste poljske rase. Pri poskusu so sodelovali en britanski in dva poljska inštituta. Novorojenčku so dali ime Winston in pravijo, da se dobro počuti in se pravilno razvija.

Takšne preste — velikanke peče zagrebški pek Miroslav Trakjković.

Očitna izdajalska znamenja

Psiholog Paul Ekman si je vedno znova vrtel dokumentarni posnetek nekega srečanja psihiatra s pacientko. Film je spuščal skozi projektor z upočasnjeno hitrostjo, ga zaustavljal v določeni prizori, dokler mu niso filmski zapisi pokazali, da ima prav. V drobnem trenutku se je pacientka z obrazno mimiko izdala, da laže.

Bil je to skoraj klasičen primer samomorilke. Pacientka Mary je trikrat poskušala narediti samomor, ko so jo sorodniki zaupali v zdravljenje psihiatrični ustanovi. Tu se je še kar dobro ujela, potem pa je nekega dne zaprosila službujočega psihiatra, če bi jo spustil domov. Zunanji videz je bil prepričljiv: Mary je bila videti zadovoljna, umirjena, vesela. Toda to je bila le spretno naučena vloga, površina. V resnici je lagala. Ko so jo namreč odpustili, je poskusila še četrtič in tokrat je uspešno sama sebi prestrigla nit življenja.

Paul Ekman pa je z natančnim pregledovanjem posnetega srečanja odkril, da je nesrečna Mary v drobnih desetinkah sekunde izdala svoje pravo razpoloženje. Posamezni posnetki so namreč pokazali nesrečen izraz lica, kot da se je prebila resnica za hip preko maske. To odkritje ga je spodbudilo, da je še naprej raziskoval podobne primere in na koncu napisal knjigo »Laganje«, v kateri je razgrnil svoja zanimiva spoznanja. Prepričan je na-

mreč, da je mogoče prav vsakega človeka, ki se laže, ujeti na laži, če se seveda opazovalec primer-no izuri. Še tako spretnemu lažnivcu se za droben delček sekunde sprosti narejen izraz na licu, prelomi se mu glas, izda ga kakšen gib. »Lažnivci ne morejo obvladovati prav vseh svojih obnašanj,« zatrjuje profesor psihologije na Kalifornijski univerzi Ekman. Govori o tako imenovanih mikro izrazih, ki so kratkotrajni, nezavedni, a običajno najbližje resničnemu počutju posameznika.

Vsi resnični izrazi nenadnega veselja, začudenja, strahu, prese-nedenja so namreč kratkotrajni, od 4 do 5 sekund. Prijazen nasmešek pa seveda ni znamenje laži, če je avtentičen. Avtentični nasmeški niso nerazpoznavni. Običajno so simetrični, se pravi, da če človek pri smehljanju zavije eno ali drugo stran ustnic bolj kot drugo, lahko pričakujemo, da njegov nasmešek ne izvira iz srca, marveč da se hlina. Seveda pa so tudi ljudje, ki imajo že po naravi obrazne miši-

ce tako ustrojene, da ne zmorejo »teoretičnega« pristnega smehljanja. Nasploh je vsako izražanje, ki ni usklajeno, sumljivo. Mimika obraza, ostali gibi in zven glasu, vse to je pri pristnih občutjih usklajeno, glas se nekoliko dvigne, gibi so nekontrolirani, izraz obraza simetričen, vendar ne dolgo trajen.

Tudi govorne napake dostikrat opozarjajo na lažnivca, saj se jezik rad zatakne, ko posameznik pove kakšno prav debelo, seveda če ni laganja že zelo vaje. Toda takrat ga izdajo druge drobnarije. Menda je eno takšnih znamenj, ki se jih niti tisti, ki laže, niti tisti, ki ga poslušajo, ne zavedata, sklepanje kazalca in palca v nekakšen krožec. Če to znamenje posameznik tvori više od pasu, potem najbrž govori resnico, a če laže, potem naredi krožec nižje od pasu.

Se bolj nepodkupljive priče laži ali resnice so obrvne mišice. Nekaterih gibov mišic, ki dvigajo in spuščajo obrvi, ni mogoče ponarediti. Eman je delal poskuse s študenti, vajenimi igranja, a vendar niso mogli spraviti obrvi v tak položaj, kot jih človek spravi, kadar resnično kaj občuti. Denimo: nemogoče je oponašati žalost, saj človek menda zavedno ne more dvigniti obrvi pri koren nosa in jih hkrati na robovih spustiti. To mu uspe le, če je zares žalosten.

In čemu se je univerzitetni profesor lotil takšnih poskusov? Prepričan je, da odkrivanje lažnivcev lahko pomaga psihiatrom pri zdravljenju bolnikov. Dostikrat namreč bolniki zlonamerno poskušajo lagati svojim zdravnikom, ti pa njihovim lažem ne smejo nasesti.

SODOBNA OTROŠKA IGRA

Deca veliko larmo napravijo vu prejdnoj hiži, na štore mati notri pride i pita čemerno:
— Ka delate to s takšno larmov?
— Pajo i mamo se špilamo.
— Ka pa té mali Drašek dela pod stolom?
— Čaka, ka gda lejko na svoji pride.
(ASQ)

RADIO MURSKA SOBOTA

Vsako sredo v oddaji 21 232

1. We are the world — United Support of Artists for Africa
2. Navalni narod na gostilne — Janez Bončina Benč
3. One more night — Phill Collins
4. Paradni tango — Agropop
5. Lipe cvatu — Bijelo dugme

Predloge za lestvico pošljite na naslov Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Dekoratívna kozmetika

Danes imamo veliko možnosti, da svoj obraz s pravilno izbiro ličil naredimo mikavnejši in privlačnejši. Nikoli ne smemo pozabiti, da je pogoj za lepo naličen obraz negovana koža. Zaposlimo si, da je šminka samo dopolnilo in sredstvo za prekrivanje nečiste kože.

Vsak kozmetični salon ima svoj mali »Slikarski atelje«. Tu je veliko tekočih pudrov v različnih odtenkih, pudrov v prahu, korektorjev za prekrivanje podočnjakov, pegic, brazgotin ali gub, senčil za lica, svinčnikov za usta, šminke za čista, senc za veke, tušev, maskar za trepalnice, umetnih trepalnic in drugega.

RADE BI BILE LEPE

Kozmetičarka bo proučila obliko vašega obraza. Lahko je pravokoten, četverkoten, okrogel, trikoten, srčast ali ovalen. Koža obraza je zanjo slikarsko platno, ki ima svoje zahteve. Barva kože določa barvo tekočega pudra. Barva in velikost oči ter njihov položaj, oblika obrvi, barva las, življenjska doba in priložnost, za katero se šminamo, so pomembne pri senčenju oči.

Dnevna šminka naj bo naravna, večerna močnejša. Ličenje ni škodljivo, kot mnogokrat slišimo med nepoučenimi. Dosti bolje je, da na očisto kožo nanesete dober tekoči puder, kot da na »golo« kožo pada vsa nečistoča iz ozračja. Obvezno pa je, da ste dosledni in šminke vsak večer odstranite. S tem omogočite koži, da ponoči diha.

Ličila naj se sklada z vašo osebnostjo. Način oblačenja, pričeska, vaše obnašanje in šminka — to ste vi! Bodite celovita osebnost, zato natančno proučite svoj obraz in poiščite strokoven nasvet v kozmetičnem salonu, preden se odločite za izbiro dekorativne kozmetike.

RECEPT ZA VAS

Pojedina s klobasicami

Potrebujemo: 8 pečenic (lahko tudi 4 pečenice in 4 hrenovke), kranjske klobase in safalade (na osebo računamo polovico vsake klobase), po želji tudi male koktejlske klobasice — na osebo računamo po štiri klobasice, 8 umitih in neolupljenih krompirjev, 8 paradižnikov, narezano papriko in drugo zelenjavo v naoljeni foliji, olje, mešanico začimb, gorčico, omako k jedem z žara.

Priprava: Klobase in klobasice na hitro prevremo, s papirnatim prtičem jih obrišemo do suhega in naoljimo. Na žaru jih pečemo približno 6 minut. Kranjske klobase lahko po dolgem razpolovimo in nekajkrat zarežemo. Lahko pečemo samo eno vrsto klobasic, lahko pa pripravimo bolj pisan izbor. Najprej spečemo kranjske klobase in debelejšje safalade, nato hrenovke in manjše koktejlske klobasice. Puste klobasice med peko premažemo z oljem. V folijo zavijemo na pol prerezane krompirje in cele paradižnike ter drugo zelenjavo. Pečemo hkrati s klobasicami. Krompir bo hitreje pečen, če ga najprej skuhamo, nato pa na žaru le še popečemo.

Pojedino s klobasicami pripravljamo na žaru.

NAŠ VRT

Na gredo, s katere smo pobrali solato ali grah, sejemo različne vrtnine, ki jih bomo pobirali jeseni. To so korenček, peteršilj, podzemna koleraba, strožji fižol, endivija, kumare, solata, radič, rdeča pesa.

Presajamo por, zeleno, cvetačo, zelje, brstični ohrovt, solato, pozno kolerabico.

Pobiramo solato, redkvico, peteršilj, korenček, rdečo pesa, grah, kolerabico, zgodnje zelje, beluše, mlado čebulo, rabarbaro in grobnjak.

Če smo vzgajali krompir, paradižnik, kumare ali bučke v tunelih, potem konec junija že lahko pobiramo prve plodove.

Ob suhi redno zalivamo, okopavamo po potrebi in plevemo.

Če rastline slabše rastejo, jih dognojimo predvsem z dručnimi gnojili, lahko pa tudi s folifertilom, ki ga primešamo sredstvom za varstvo rastlin.

DELO V JUNIJU

Paradižnik, čebulo in fižol moramo vsak drugi teden škropiti s sredstvi za uničevanje škodljivcev in bolezní. Predvsem v vlažni pomladi se na čebuli pojavi pleš, fižol pa zelo rade napadejo listne uši.

S tunelov odstranimo folijo, jo posušimo in shranimo v temen ter suh in hladen prostor. Če folija leži poleti na soncu, je do jeseni pod vplivom sončnih žarkov že tako razgrajena, da se strga, ko jo hočemo spet razpeti čez ogrodje.

Če pa folijo uporabljamo samo zgodaj spomladi, jeseni in pozimi, potem vzdrži najmanj trikratno pokrivanje.

Če bo toplo, bo paradižnik razvil številne zalistnike, ki jih je treba čimprej odstraniti, saj so v njih hranila, ki bi jih rastlina lahko porabila za rast stebila in razvoj plodov. Če se do konca junija razvije pet socvetij, potem paradižnike vršičkamo ali jim odre-

žemo glavno steblo, kar pospešuje razvoj plodov. Nad zadnjim socvetjem pustimo še dva lista, da bi rastlina razvila dovolj hranil za razvoj plodov. Steblo dobro privežemo na oporo.

Plevel, ki se v toplem in vlažnem vremenu bujno razvija, takoj poplevemo, še preden začne cveteti, ker le take rastline lahko damo na kompostni kup.

Če je suša, je treba predvsem solatnice in kapusnice zalivati. Zalivamo običajno pozno zvečer, da voda pronicava v spodnje plasti in se izgubi čim manj v ozračje. Tudi v zgodnjih jutranjih urah lahko zalivamo. Paradižnika ne zalivamo po listih, ampak samo v zemljo ob sadiki, ker se na mokrih listih lahko širijo bolezni.

OBLEKA IN OBUTEV

Naši zdravniki pravijo, da so ozke (pretesne) hlače, na primer kavbojke, neprimerne. Ko fant ali dekle v takem oblačilu sedita, je telo stisnjeno in kri ne more svobodno krožiti po telesu ter zastaja. Zato se predvsem pri dekletih pri dolgotrajnem nošenju zares pretesnih hlač pojavijo krčne žile, pa tudi vnetja na koži in sluznici med nogami so pogosta. Torej ne kaže nositi pretesnih kavbojk, ampak nekoliko »ohlajnejše«, saj ste tudi v takih lahko »moderno oblačeni«.

Dober biznis

Čičeri so sreča z enim svojim prijateljem, šteroga je že dolgo neje vido. — Kak se maš, pajdaš? — Pita ga. — Že par leti san te neje vido. S kakšnim delom si zaposleni zdaj?

— Oudpro san edno ofico (pisarna) za ženitvene tanačdvarje. — Te pa ti k tomi tudi razmiš? Vej sam pa tak oho, ka ne šiveš vkuper s svojev ženov. Kak pa te znaš drujgin tanače daveti.

— Ah, samo ne guči, ka tbej razmiš k tomi? Vsakomi samo tó tanač dam, ka naj se ne ženi. (ASQ)

Ni moč verjeti

- Čujte, mr. Zvonček, od vás preveč božno gučijo va cejlon varali.
- Vej tou pravijo, ka ste vi eden velki norc.
- Ne vrte lústvi, mr. Požak. Glejte, lúdje vsefelé gučijo, to tudi pravijo, ka ste vi eden čuden človek. Te pa je mogoče vrvati takim lažljivim kalftam? (ASQ)

ZAVAROVALSTVO

Za vaš avto, traktor...

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti. Sklenitev tega zavarovanja je po zakonu obvezna. S tem se kot voznik v prometu zavarujete za materialno in nematerialno škodo, ki jo vi povzročite drugim ali jo oškodovanci terjajo od vas.

Avtomobilska odgovornost — plus. To zavarovanje je prostovoljno in ga lahko sklenete poleg odgovornostnega zavarovanja. Z njim ste upravičeni do odškodnine zaradi telesnih poškodb kot voznik; upravičenci so prav tako vaši ožji sorodniki in vsi, ki se z vozilom prevažajo ob prometni nesreči, katero ste kot voznik povzročili.

Nezgodno zavarovanje voznika in potnikov. S tem zavarovanjem so krite škode iz nezgod pri upravljanju in vožnji z motornim vozilom, ko se poškodujete vi kot voznik ali se poškodujejo vaši sopotniki. To zavarovanje daje dodatno zaščito k avtomobilski odgovornosti — plus.

Zavarovanje proti nevarnosti razbitja stekla. S tem zavarovanjem so krite škode na osebnem vozilu, ki jih utrpíte ob razbitju stekla, razen stekla svetlobnih teles in ogledal.

Za zavarovanje motornih vozil obstaja še avtomobilsko kasko zavarovanje, s katerim lahko v celoti ali delno zagotovite zavarovalno zaščito pred uničenjem, poškodovanjem, krajo, in to proti nevarnostim: prometna nesreča, udarec in padec kakšnega predmeta, požar, strela, vihar, toča, tatvina, zlonamerna in objestna dejanja... Sklenitev tega zavarovanja je možna z odbitno franšizo, ki se odšteva le v primeru prometne nesreče, udarca in padca kakšnega predmeta.

Nič nas ne sme presenetiti

Ob dnevu civilne zaščite skupna vaja v Varaždinu

Civilna zaščita, ki je del splošne ljudske obrambe in družbene samozastite, je najširša oblika organiziranja, pripravljanja ter sodelovanja delovnih ljudi in občanov, krajevnih in drugih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih pri varstvu in reševanju prebivalstva, materialnih in drugih dobrin ob naravnih ali drugih nesrečah v miru in vojni. Civilna zaščita je najmočnejša oblika vključevanja največjega števila delovnih ljudi in občanov pri zagotavljanju prvega posega pri reševanju ljudi in premoženja.

V vseh štirih pomurskih občinah smo v zadnjih letih dosegli pomembne uspehe pri vključevanju kadrov, usposabljanju in opremljanju enot civilne zaščite. Ti uspehi so bili doseženi kljub pomanjkanju potrebnih finančnih sredstev, kar vpliva predvsem na počasnejše opremljanje enot. V soboški občini so v letošnjem letu dosegli uspehe predvsem pri usposabljanju gasilsko-tehničnih enot, ekipo za reševanje iz vode, enote prve medicinske pomoči in tako imenovane splošne enote v posameznih krajih. Prav tako jim je uspelo opremiti predvsem posebne enote civilne zaščite, to je odred občinskega štaba civilne zaščite, ki je mobilni in pripravljivi za hitro in učinkovito posredovanje ob nesreči. Prav tako je steklo opremljanje za

osebno in kolektivno zaščito, čeprav še ne povsod, tako kot bi želeli. Obnovljene je bilo tudi nekaj opreme za reševanje iz gorečih stavb in pa kupljena oprema za desetčlansko potapljaško ekipo. Poleg tega pa je bilo kupljenih tudi precej učil za usposabljanje pripadnikov civilne zaščite. Tudi v ostalih pomurskih občinah oziroma občinskih štabih za civilno zaščito so uspeli izboljšati opremo enot civilne zaščite, seveda različno glede na finančna sredstva. Seveda pa se z doseženim ne smemo zadovoljiti. Še naprej si bomo morali prizadevati za izboljševanje kadrovske zasedbe v enotah civilne zaščite, pri usposabljanju in opremljanju. V soboški občini že načrtujejo nakup posebne opreme za reševanje ljudi iz karamboliranih avtomobilov in nekatere opreme za reševanje ob poplavih.

Ob letošnjem dnevu civilne zaščite je bila že osma skupna vaja enot civilne zaščite Bratstva, enotnost, solidarnost v Varaždinu. Na tej vaji sodelujejo enote civilne zaščite iz 14 občin severovzhodne Slovenije in Hrvaške, njen namen pa je preskusiti znanje in opremo ter obenem izmenjati izkušnje. Letos je bila vaja ob zračnem napadu in reševanje ljudi ter premoženja iz ruševin. Tako kot prejšnje je tudi letošnja skupna vaja dosegla svoj namen. Feri Maučec

Bogatašem je lahko

- Bogatašon dobro lúe, Olohary ma dva aeroplana, neje samo ednoga.
- Zakej pa njejni tbej dva?
- Zato, ka či bi z ednim doll spadno l bi se bujo, ta njemi ešče ostane drujgi aeroplan, šteroga leško núca. (ASQ)

Pri odvetniku

- Prosim vas gospon fíkállá, toužite vu mojem imeni Binkovoga Petra, ár mi je pred ednimni leti pravu, ka sem ja edna velka opica.
- Zakej ste ga pa neje tódnal toužili?
- Zato, ár sam vbera vide oprvin opico.

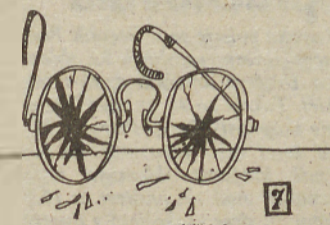
sestavil	hudodelnost	telesna poškodba	vojak v izvidnici	škodljiva padavina	ameriški jazz kitarist Farlow	agitacijska igra	indijski magnat
fino brušeno steklo							
toimacernje							
za delo nezmožen človek							
pritok Rena v ZRN					Tom Jones nigerijski denar		
Italijo		pripadnica evropskega naroda glina					
srbski tednik				germanski mit orel vrsta kovine			
dokaz od-sotnosti s kraja zločina						genovski admiral (Andrea)	država v Indijski uniji
okusna majska riba							
Nazar Vladimir				zmešnjava vosema tvorba v panju			
departma in reka v severni Franciji						Risto Savin platina	
moška vloga v operi Tosca							
zmikavt						maribarska tovarna kamfonov	

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE — Vodoravno: ploskev, lekarna, atentat, Naš, Ike, il, Nol, modrasl, E, LO, TN, Trakl, ribolog, IV, karo, Japonec, slt, Oie.

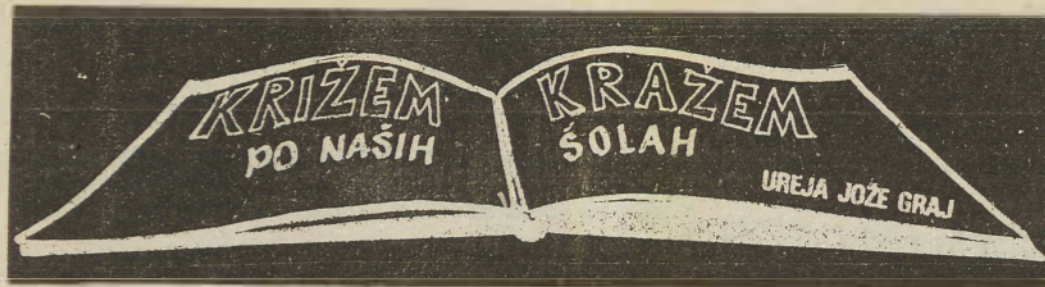
NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do 4. julija na naslov Vestnik, Murska Sobota, Titova 29/1. Objavljene pripise honoriramo.

- To je bila res najboljša rešitev, vsaj časopisov ne bom mogel brati. (S. Horvat)
- Tovarišica Planinc, ali vidite, da bo le bolje znižati cene. Temu nesrečniku so popokala očala, ko je hotel kupiti stoenko. (Janez Horvat)
- Da ne bom vsega preveč čmo gledal! (Franc Potočnik)
- Kakršen sodnik — takšna očala. (Ž. B. Zamarkova)

BUČKOVCI — Pred kratkim nas je obiskala pisateljica in novinarka Katja Špurova. Podelila nam je priznanje in bralne značke. Pogovarjali smo se tudi o njenem življenju in delu. Med drugim nam je povedala, da se je rodila v Krapju pri Ljutomeru, sedaj pa živi v Ljubljani. Napisala je tudi knjigi Vrtec v Jeruzalemu in Slepa v pregnanstvu.

Med nas je nedavno prišel tudi akademski slikar France Slana, ki se je rodil v Bodislavcih in zdaj prav tako živi v Ljubljani. Svoja dela je razstavljal v mnogih krajih v domovini in tujini ter zanj prejel številna priznanja.

— Ste že bili kdaj med učenci? smo ga povprašali.

»Ne, tako kot danes nisem bil med šolarji še nikjer. K vam sem

MOJI SOŠOLCI

Moji sošolci so pridni, veseli, včasih pa razigrani in nagajivi. Ko se tovarišica razjezi, se nobeden več ne smeji.

Ko tovarišica šolske spise deli, se vsak učenec veselo smeji, le ko cvek dobi, se v trenutku zresni.

Zato sošolci se pridno učite, da cvekov več ne dobite.

Marjetka, Škaper. 5. r.
OS Grad

NAVIHANI TONČEK

Pozvonilo je. Učenci so stekli na svoja mesta. V razred je stopila tovarišica Melanija. Reditelj Tonček poroča:

»Danes smo 12. aprila 1985 v dvajsetem stoletju. Zunaj dežuje in zato sem v šolo tako hitel, da bliski niso švigali izpod neba, ampak izpod mojih nog!« Učenci so se pridruženoma nasmihali.

»Tihoo!« ukaže tovarišica. »Toni, imaš še kaj povedati?«

»Seveda, seveda, tovarišica. Pa še koliko! Lahko začnem? No, tako je bilo. Tekel sem mimo neke starke, ki je nosila črni dežnik. Prav tisti blisk, ki se mi je utrnil izpod palca na desni nogi, je zadel ta dežnik. Iz njega se je pokadilo kot iz starega dimnika. Starica se je tako razjezila, da je vrgla za mano ta dežnik in je na mojih hlačah nastala luknja. Tako je starica ukrotila moje bliske in sem ji bil za to zelo hvaležen. Po tem dogodku sem se znašel v tem razredu, kjer v tej klopi, sedel natanko na ta stol in gledal točno v vaše oči, tovarišica.«

»Dovolj bo, Tonček. Začeti moramo. Danes je 12. april. Bomo videli, kdo je na vrsti.«

Tonček zardi in osupne. Tovaršica odpre redovalnico in glasno pove:

»Miletič Tonček! Tako, jaz ti bom zastavila nekaj vprašanj, ti pa skušaj odgovoriti. Kaj boš postal, ko boš velik?«

»Tone!« hitro odgovori Tonček.

»Zakaj je Islandija tako mrzla?«

»Ker so jo Wikingi odkrili in so jo pozabili pokriti.«

Tovarišica je kaj hitro odkrila, zakaj je Tonček toliko govoril v uvodu — ni bil pripravljen za uro. Ko mu je postavila še nekaj vprašanj, je to svoje odkritje utrdila še z veliko enico. Tonček je potrto odkorakal v klop. Če bi ga zdaj vprašali, kje se je najbolj bliskalo, bi to spet znale povedati njegove hlače, ki so veliko pretreple, saj je Tončkov oče zvedel za njegove lepe ocene.

Stanka Vuk, 6. b
OŠ Turnišče

Nisi več sam...

Prijatelje imaš, ki jim zaupaš. Prijatelje imaš, si jim vdan, a vseeno včasih ostaneš sam.

Spoznala sem, da ni vsak prijatelj, ki ti stisne roko, nasmehne se v obraz in ostane s teboj.

Zaupati je lahko, skrivnost obržati je težje, a ko ti je zelo hudo, čutiš, da si sam.

Upati je treba, čakati na lepši dan in naenkrat občutiš, da nisi več sam...
Tatjana Sabo, 8. e
OŠ Drago Lugarič Lendava

MOJ MEDVEDEK

Vsak otrok ima svojo najljubšo igračo. Nekomu je to punčka, medvedek, drugemu spet avtomobilček ali žoga. Tudi jaz sem jo imela. To je bil velik, plišast medvedek.

Stara sem bila pet let. Z mamo sva šli po nekaterih nakupih. Tihoo sem capljala za njo in si ogledovala izložbe. Naenkrat pa sem obstala. Mama me je poklicala, toda nisem je slišala. Strmela sem v velikega, črnega medveda. Sedel je na izložbeni polici in tudi on je gledal vame. Vsaj zdelo se mi je tako.

Kako sva prišli domov, ne vem. Mislija sem le na tistega velikega medveda. Mama me je položila v posteljo, dala poljubček za lahko noč in zaprla vrata.

Mene pa so misli odvlekle v sanjski svet. Spet sem videla medvedka. Tako žalostno me je gledal.

»Pridi k meni, punčka, tako sem sam!« je zabrundal. Stopila sem k njemu in ga objela.

»Greš z menoj?« sem ga vprašala.

»Če me hočeš. Veš, bil bi zelo vesel. Tukaj sedim že tako dolgo, vsi hodijo mimo mene in nihče me ne opazi.«

»Kako da ne? Ali me nisi videl danes, kako sem te gledala?«

O, medvedek, kako rada bi te imela! Pojdi z mano!«

»Če je tako, pa grem!« je rekel in mi podal šapo. Hodila sva po cesti in vsi so naju gledali. Vsa srečna sem ga držala za tačko.

Tedaj pa plane k meni deček in mi hoče vzeti medveda. Medo se brani, jaz pa ga držim z vso močjo, a deček je bil močnejši.

»Punčka, ne spusti me! Ne daj me temu grdemu dečku! Prosim, drži me! Punčka!...«

»Medvedek, počakaj! Pusti ga, on je moj! Medvedek!...«

Jokala sem in gledala, kako letita z dečkom v oblake. »Medvedek!«

Tedaj pa vstopi v sobo mama in me objame: »Beba, kaj ti je? Pomiri se! Kakšen medvedek?«

»Mami, medvedka mi je vzela, sem jokala in ji povedala o sanjah.«

Objubila mi je medvedka. Vsa srečna sem jo objela in dobila sem ga, potem sem mu zašepetala v uho: »Vidiš, pa si le moj!«

To je bila moja najljubša igrača. Še danes sedi na polici in kadar mi je hudo, ga vzamem v naročje in se mu potožim ali pa delim veselje z njim.

Vrhovšek Franja, 8. razr.
OŠ 25. maj Kapela

BESEDA DVE O...

prišel, ker sem vaš rojak.« (NOVINARSKI KROŽEK OŠ Franc Bejšak, Bučkovci).

MURSKA SOBOTA — Sredi aprila smo pripravili proslavo ob podelitvi bralnih značk. Zbrali smo se v kino dvorani Park. Nastopil je pevski zbor, zatem pa so se predstavili člani literarno-dopisniškega krožka. Med nas je prišla tudi pesnica Neža Maurerjeva. Po proslavi smo jo povabili na šolo in se z njo pogovarjali o njenem življenju in delu. To je bilo za nas posebno doživetje. (KLAUDIJA VUČKO, 7. c, OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota).

PA ŠE TO: V prihodnji številki Vestnika se bomo za dva meseca poslovili. Tudi vaša in naša rubrika bo torej do novega šolskega leta na počitnicah. Če mi boste še kaj pisali, bo to moralo čakati na jesen. Kaj več pa vam nameravam napisati prihodnjič.

Dopisniki so zabeležili

LJUTOMER

Poskušajo omiliti škodo

Lovska družina Ljutomer si prizadeva omiliti škodo na posevkih, ki jo povzročajo ptice. Tudi letos bodo lovci zatirali vrane in srake z nastavljanjem zastrupljenih kokošjih jajc. Vabe so postavili sredi maja ter obvestili krajevne skupnosti in osnovne šole, naj se šolarji in občani najdenih jajc ne dotikajo. Še posebej je to pomembno med nabiranjem polžev. Lovci tudi pozivajo, naj občani ne razdirajo račjih, fazanjih in drugih gnezd.

Vse ptice so del narave in zaščitene. Enako velja za navidezno osamljene srmine mladiče. Srna je vedno v bližini in skrbi za mladiče bolje, kot to lahko stori človek.

STRU

Tudi v občini Gornja Radgona aktivni rezervni oficirji

Na zadnji redni letni konferenci OK ZRVS Gornja Radgona so delegati po izčrpnih poročilih članov predsedstva opozorili še na vrsto nerešenih vprašanj, ki zadevajo rezervne vojaške starešine. V zelo živahni in konstruktivni razpravi so sodelovali skorajda vsi delegati, ki so na podlagi svojih bogatih izkušenj dali mnogo spodbudnih in koristnih predlogov za delo v prihodnjem planskem obdobju.

Zato ni zgolj naključje, da je bilo na konferenci govora ne samo o idejnopolitičnem izobraževanju, splošnovojaškem usposabljanju, temveč tudi o gospodarskih težavah, ki so jim priča v tem trenutku našega razvoja. Kritične ocene dosedanjega dela RVS bodo mnogo pripomogle h končnemu oblikovanju novega programa dela.

Nekatere KO RVS imajo težave za še boljše delo predvsem za

radi premajhnega priliva novega članstva, s katerimi bi lahko pomladili tudi kadrovske sestave svojih organizacij. Ta problem je najbolj viden v KO RVS v Vidmu ob Ščavnici in Apačah. Rečeno je bilo, naj bi v ZRVS vključili tudi vse tiste, ki se aktivno ukvarjajo z mladimi na področju SLO in DS, in tiste, ki delajo ne le v obrambnih krožkih, temveč tudi tovarišice in tovariše, ki mnogo svojega časa namenijo kakovosti obrambnih dni.

S takim načinom vključevanja v RVS bi tudi lažje prišli do novih oblik dela, do ustanavljanja aktivov, predvsem v šolah. O aktivih ZRVS je govora že nekaj let, vendar se delo od zamisli do realizacije skorajda ni premaknilo nikamor.

Na konferenci je bilo tudi opozorjeno, da bi se člani ZRVS morali še bolj truditi pri vključevanju mladih v šole rezervnih vo-

jaških starešin. To delo je seveda tesno povezano z oddelkom za SLO pri SO, zato bi bilo prav, da bi rezervni starešine pomagali pri izbiri najboljših v KO RVS oziroma v krajevni skupnosti.

Pohvale vredno pa je dejstvo, da je radgonska občina že doslej skoraj na vrhu lestvice v SR Sloveniji po prijavih v šole rezervnih oficirjev, po sprejemu kandidatov v šole pa zavzema tako imenovano »zlato sredino«.

Sprejeti program dela ZRVS Gornja Radgona bo gotovo prispeval k boljšemu delovanju članstva na vseh področjih.

R. Jaušovec

GORNJI PETROVCI

BRIGADIRSKI VRTEC TUDI LETOS

Da bi popestrili otrokov vsakdan, bo tudi letos v okviru MDA GORIČKO 85 s sedežem v Gornjih Petrovcih organiziran tako imenovani BRIGADIRSKI VRTEC, in sicer v Šulincih in Križevcih v Prekmurju. Prvi bo v nekdanji šoli, in to za šulinske, neradnovske, lucovske in ženaveljske malčke, v drugem pa se bodo novih igrice, pesmic in pravljic učili otroci iz Križevcev, Kušanovec in Košarovec.

GORNJA RADGONA

ŠEST STANOVANJ ZA DELAVCE MODE

V delovni organizaciji Mura, TOZD Moda v Gornji Radgoni, ki zaposluje že več kot štiristo delavcev, je za stanovanj veliko povpraševanje. Ker v gornjeradgonski občini tačas ne gradijo nobenega družbenega stanovanja, bo kmalu končana adaptacija starih delovnih prostorov Mode v središču Gornje Radgone velika pridobitev. Iz teh prostorov delavci Konstruktorja iz Murske Sobote urejajo šest stanovanj.

Kot so nam povedali, bodo delavci dobili ključke prvega julija. Za omenjena stanovanja imajo že dvajset prošenj.

L. K.

Tudi letos bo za otroke iz oddaljenih vasi organiziran prevoz z avtom.

Vrtec bo predvidoma sprejel malčke že 2. julija.

Milan Gašpar

Člani folklorne upine KUD Beltinci so konec maja nastopili v Ingolstadt na velikem zabodnonemškem športnem slavlju. Kot poroča Walter Schneeweis, je bilo prisotnih okrog 7000 športnikov, kar 3000 obiskovalcev večernega praznovanja pa si je ogledalo slovenske plesne, ki so jih zaplesali beltinski folkloristi ob spremljavi bande Kociper-Barauja. (Donau Kurir za Vestnik)

ZLATOPOROČENCA KOSEDNAR — Julijana in Rudolf Kosednar, oba stara 75 let, upokojenca iz Murske Sobote, sta pred kratkim proslavila pomemben življenjski jubilej — 50. obletnico poroke. Poročila sta se pred pol stoletja v Franciji, kjer sta bila na začasnem delu. Večino skupnega življenja sta prebila v Vadarcih, odkoder je doma Rudolf, žena Julijana pa je iz Izakovec. Imata tri vnuke in se med domačimi kar dobro počutita. Še na mnoga srečna leta!

-še

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo občine
Murska Sobota
Številka 8
Leto V
27. junija 1985

VSEBINA

- PREDSEDNIKI ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA SKLICUJEJO SEJE ZBOROV, DNE 8. JULIJA 1985
- OCENA GOSPODARSKIH GIBANJ, SKUPNE IN SPLOŠNE PORABE TER URESNIČEVANJE RESOLUCIJE OBČINE MURSKA SOBOTA V I. POLLETJU 1985

PREDSEDNIKI ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA

SKLICUJEJO

- 41. sejo Zbora združenega dela
- 41. sejo Zbora krajevnih skupnosti
- 41. sejo Družbenopolitičnega zbora

Seje bodo

v ponedeljek, dne 8. julija 1985, ob 8. uri v veliki sejni dvorani Skupščine občine Murska Sobota.

Predsedniki zborov predlagajo naslednji

dnevni red:

1. Izvolitev in poročila verifikacijskih komisij,
2. Ocena gospodarskih gibanj, skupne in splošne porabe ter uresničevanje resolucije občine M. Sobota v I. polletju 1985,
3. Spremembe in dopolnitve družbenega plana občine M. Sobota za obdobje 1981—1985,
4. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih,
5. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev,

6. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preživinskem varstvu kmetov,
7. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o združevanju kmetov,
8. Poročilo izvršnega sveta skupščine občine M. Sobota o odmiku zazidalnega načrta za naselje ob Ledavi,
9. Delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja,
10. Predlogi, sklepi, mnenja in obvestila.

Gradivo za obravnavo 2. točke dnevnega reda je objavljeno v tej številki Delegatskega vestnika.

Gradivo za obravnavo 4., 5., 6. in 7. točke dnevnega reda je objavljeno v Poročevalcu št. 19, z dne 4. junija 1985.

Gradivo za obravnavo 3. točke dnevnega reda ter Poročilo izvršnega sveta in drugo gradivo, ki se nanaša na 8. točko dnevnega reda, bo posredovano vodjem delegacij, vodjem konferenc delegacij in delegatom Družbenopolitičnega zbora.

Informacija k 9. točki bo podana na seji.

OCENA GOSPODARSKIH GIBANJ, SKUPNE IN SPLOŠNE PORABE TER URESNIČEVANJE RESOLUCIJE OBČINE MURSKA SOBOTA V I. POLLETJU 1985

UVOD

Pri pripravi ocene gospodarskih gibanj smo upoštevali rezultate ankete, ki smo jo izvedli med OZD gospodarstva o pričakovanih rezultatih poslovanja v I. polletju 1985. Gibanje skupne in splošne porabe sloni na obdelavi petmesečnih podatkov.

Za izdelavo ocene smo uporabili tudi podatke Zavoda SR Slovenije za statistiko in Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Zaradi sprememb v delitvi celotnega prihodka se gibanja močno razlikujejo od gibanj v preteklih letih. Izredno nizka gospodarska gibanja v I. trimesečju letos in nadaljnje poslabšanje rezultatov poslovanja v nekaterih organizacijah združenega dela dodatno otežuje pripravo ocene za I. polletje tako, da bo najverjetneje prišlo, pri podatkih periodičnega obračuna za prvo polletje 1985, do določenih odstopanj od ocene.

I. OCENA GOSPODARSKIH GIBANJ

Glede na predvidevanja organizacij združenega dela ocenjujemo, da bo v gospodarstvu v I. polletju porasel celotni prihodek za

52 %, porabljena sredstva 54 %, dohodek 43 % in čisti dohodek za 54 %.

Vrednostno bodo predvidoma doseženi naslednji poslovni rezultati:

— v 000 din
— v tekočih cenah

	Realizacija I—VI 1984	Ocena I—VI 1985	Indeks
Celotni prihodek	34.221.683	52.016.958	152
Porabljena sredstva	28.110.124	43.289.590	154
Amortizacija	609.903	1.067.330	175
Dohodek	6.115.698	8.727.367	143
Čisti dohodek	3.850.800	5.930.232	154
Sredstva za bruto OD	2.496.025	4.243.242	170
Poslovni sklad	990.494	1.535.265	155
Izgube	131.681	235.137	178

Do visoke rasti amortizacije prihaja zaradi neprimerljivosti podatkov, saj smo v letu 1984 prikazovali le minimalno amortizacijo, v letu 1985 pa zaradi zakonskih sprememb prištevamo še pospešeno amortizacijo.

Ob upoštevanju zakonskih sprememb, s korekcijo podatkov na primerljivo osnovo, ocenjujemo, da se bo bruto dohodek v polletju povečal za okoli 70 %.

Visoka rast osebnih dohodkov iz I. četrtletja se nadaljuje tudi v naslednjih mesecih, saj ob koncu polletja pričakujemo že 70 % povečanje sredstev za bruto osebne dohodke. Taka gibanja so povsem v nasprotju z doseženo rastjo dohodka in izkazanimi kvalitetskimi kazalci gospodarjenja.

Boljše poslovne rezultate pričakujemo v organizacijah s področja industrije, gozdarstva, vodnega gospodarstva, prometa in zvez, gostinstva, komunalni dejavnosti ter poslovnih storitvah medtem, ko so gibanja v kmetijstvu in trgovini še naprej zelo nizka. Dohodkovni položaj gradbeništva se nekoliko izboljšuje in največja tovrstna organizacija Gradbeništvo Pomurje predvideva, da bo I. polletje zaključilo s pozitivnimi finančnimi rezultati.

Šest temeljnih organizacij združenega dela in temeljne zadržne organizacije KZ Panonka ocenjujejo, da bodo I. polletje predvidoma zaključile z izgubo, v skupni višini okoli 235 milijonov din. Glede na I. polletje leta 1984 bo po oceni izguba višja za 78 %, v primerjavi z izkazano izgubo I. trimesečja 1985 pa bo njen obseg nižji za 4 %. Negativne poslovne rezultate ob polletju pričakujejo v Mesni industriji TOZD Klavnica in TOZD Predelava mesa, KG TOZD Prašičereja, Agromerkur TOZD Proizvodnja perutninskega mesa, Panoniji TOZD Kmetijska mehanizacija, LIV TOZD Oprema in orodja ter v nekaterih temeljnih zadržnih organizacijah KZ Panonke. V Mesni industriji bo izguba predvidoma za 30 % manjša kot v I. polletju lanskega leta. Organizacije bodo najverjetneje izgubo pokrile že do predložitve periodičnih obračunov.

Izgubo so izkazale v I. polletju 1984 le štiri temeljne organizacije združenega dela, v I. trimesečju 1985. leta 22 organizacij in po oceni bo v I. polletju 1985 z izgubo še vedno 11 organizacij.

V ostalih OZD, ki so po prvem periodičnem obračunu imele izgubo, so se pogoji poslovanja nekoliko izboljšali in izgub ne pričakujejo.

Med OZD negospodarstva bo izguba še nadalje v Radenski TOZD Moravske toplice in sicer okoli 7.910.000 din, kar je glede na I. polletje 1984 za 54 % manj.

V prvih štirih mesecih je industrijska proizvodnja v občini za 1 % pod obsegom proizvodnje v obdobju januar—april 1984. Močno se je povečala proizvodnja v industriji gradbenega materiala, za 6 % je višja proizvodnja v tekstilni in nekovinski industriji medtem, ko je v vseh ostalih panogah industrijska proizvodnja upadla. Največji padec je prisoten v kovinsko-predelovalni industriji, kjer je proizvodnja v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, že od januarja naprej nižja za povprečno 20 %. Zaskrbljujoča so zlasti gibanja fizičnega obsega proizvodnje v mesecu aprilu, ko se je proizvodnja glede na mesec marec, znižala v vseh panogah razen v tekstilni industriji in industriji gradbenega materiala.

Opravila na poljih so se zaradi dolgotrajne zime pričela nekoliko kasneje, spomladansko setev pa je oviralo tudi slabo vreme. Oskrbljenost z umetnimi gnojili, zaščitnimi sredstvi in semeni je bilo zadovoljivo.

Skupno je bilo v občini zasejano 9.005 ha površin s koruzo za zrnje, 1.028 ha s sladkorno peso in 1.851 ha s krompirjem. Na zasebne kmetijske proizvajalce odpade 85 % površin pod koruzo, 65 % sladkorno peso in celotne površine s krompirjem. Glede na leto 1984 je letos na poljih za okoli 10 % manj pšenice ter za 3 % več koruze, 4 % več krompirja in za 21 % več sladkorne pese.

Podatki o odkupu kmetijskih pridelkov v 4 mesecih letos kažejo na nekoliko manjši odkup žitaric, medtem ko je bilo krompirja odkupljeno 7 krat več kot v prvih štirih mesecih lanskega leta.

V živinoreji je bil odkup v globalu za 4,5 % večji, močno se je povečal zlasti odkup klavne govede, za 37,7 %, telet za pitanje 54,7 % in prašičev za pitanje za 22,3 %, višji za 15,6 % pa je tudi odkup mleka. Zaradi dolgotrajne in ostre zime, ki je ovirala spravilo lesa sta bila posek in odkup lesa za 50 % manjša kot leto poprej.

Po podatkih Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino so v prvih štirih mesecih letos OZD izvozile blago v skupni vrednosti 1.164.114.000 din, od tega 77 % na konvertibilno tržišče. Skupni izvoz se v občini razmeroma hitro povečuje, predvsem na račun izredno hitre rasti izvoza storitev, med tem, ko izvoz blaga narašča počasneje. V posameznih večjih organizacijah je izvoz blaga dosegel naslednje rasti: MURA 10 %, Mesna industrija 1,2 %, Panonija 145 %, Zunanja trgovina 4,1 %, in Tovarna mlečnega prahu 47,8 %. Padec izvoza je bil prisoten v ZGEP Pomurskem tisku in v Agromerkurju, kjer pa se izvoz mesa v mesecu maju in juniju ponovno povečuje.

Z upoštevanjem dinamike rasti izvoza blaga v prvih mesecih letos in izvoza storitev, ki v DO Mura še vedno močno narašča in zavzema vidni delež izvoza občine ocenjujemo, da se bo celotni izvoz v občini povečal v I. polletju predvidoma za okoli 30 %, v tem izvoz na

konvertibilna tržišča za 25 %. V letošnjem letu ponovno beležimo intenzivnejši izvoz na klirinško področje.

Organizacije združenega dela so v prvih štirih mesecih letos uvozile blaga v vrednosti 702.102.000 din ali za 19 % manj kot v enakem obdobju lanskega leta. V strukturi uvoza odpade 93,7 % na uvoz repromateriala, 6 % na uvoz opreme in 0,3 % na blago široke potrošnje.

Priliv deviz je v štirih mesecih letos v globalu za 10,7 % višji kot v enakem obdobju lani, v tem je priliv s konvertibilnega področja manjši za 4 %, priliv iz klirinškega področja pa je porasel za 36,3 %. Odliv deviz iz občine je upadel za 1,1 %.

Po podatkih statistike je bilo v združenem delu občine v prvih treh mesecih 1985 zaposleno skupno 18.972 delavcev, od tega 15.609 v gospodarstvu in 3.363 v negospodarstvu. Zaposlenost se je povečala v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povprečno za 1,6 % (v SRS 1,5 %) glede na december 1984 pa je v gospodarstvu višja za 0,4 % in v negospodarstvu nižja za 0,1 %.

Organizacije združenega dela gospodarstva ocenjujejo, da bo število zaposlenih ob polletju višje za okoli 2 %.

Povprečni mesečni čisti osebni dohodek delavcev je v obdobju januar—marec 1985 znašal 33.851 din (SRS 39.055 din) in je bil za 61,5 % (SRS 74,8 %), višji, v gospodarstvu 32.886 din (SRS 38.310 din (SRS 41.392 din) oz. za 65,3 % (SRS 77,1 %) več kot v I. trimesečju leta 1984. Nekoliko hitrejša rast osebnih dohodkov v negospodarstvu je bila zaradi opravljenih poračunov osebnih dohodkov za leto 1984.

Pri poslovanju se organizacije združenega dela srečujejo s številnimi problemi in težavami. Neugodni pogoji poslovanja zaostrejuje njihov finančni položaj. V vseh organizacijah je prisotna visoka rast cen surovin, repromaterialov in energije. Hitro naraščajo tudi stroški vzdrževanja transportnih vozil, zaradi dragih rezervnih delov, nadpovprečno pa naraščajo tudi nabavne vrednosti nove opreme.

Velika dispariteta pri surovinah in prodajnih cenah znižuje dohodek zlasti v Agromerkurju, Mesni industriji, Kmetijskem gospodarstvu ter Lesni predelavi in Panoniji.

Zaradi visokih obrestnih mer in velike obremenjenosti gospodarstva so nekatere organizacije v likvidnostnih težavah. Manjka predvsem kvalitetnih obratnih sredstev. V TOZD vzdrževanje cest so moralno redno vzdrževanje cest omejiti zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Zaradi padca kupne moči prebivalstva je slabša prodaja proizvodov v Muri, Beltinki, TOZD Tapetništvu in Urarstvu, pa tudi prodaja kmetijske mehanizacije močno upada. Z manjšim obsegom naročil se srečujejo v ZGEP Pomurskem tisku.

Zaloge bremenijo že sleherno organizacijo. Poleg manjše prodaje na domačem trgu se izvoznikom zapirajo tudi tuji trgi.

V gradbeništvu in vodnem gospodarstvu je prišlo do zastoja pri izvajanju del zaradi dolgotrajne zime in neugodnih vremenskih razmer. Gradbeništvo Pomurje primanjkuje dela v domači regiji.

V Gozdnem in lesnem gospodarstvu ne dobijo zadostnega števila vagonov za nemoteno odpremo lesa.

Zaradi pomanjkanja gostinskih delavcev imajo probleme pri organizaciji dela v Zvezdi in Moravskih toplicah.

Ob naštetem so prisotne še druge težave kot so dotrajanost strojne opreme, slaba kvaliteta domačih surovin, ter slaba ponudba surovin in repromaterialov.

Po oceni bodo organizacije združenega dela v šestih mesecih letos namenile za investicijo okoli 1.750 milijonov din, kar je dvakrat več kot v lanskem prvem polletju. Na močno rasti so vplivale predvsem pričete nove investicije v industriji in gostinstvu.

V občini so v teku naslednje investicije

- MURA TOZD Oblačila dokončuje gradnjo prikojevalnice in skladišča surovin;
  - Mesna industrija izvaja sanacijo kafilerije, v TOZD Klavnica so rekonstruirali del linije za klanje prašičev in govejo linijo;
  - ZGEP Pomurski tisk v TOZD Kartonaža posodablja strojno opremo, gradnja skladišč v TOZD Tiskarna pa se bo pričela predvidoma v mesecu juniju;
  - Agromerkur je dokončal in aktiviral novo klavnico ter nadaljuje z naložbami v brojlarske objekte pri kooperantih;
  - TOZD Proizvodnja kremenčevih peskov posodablja strojno opremo za mešalnico mas in ureja cestno povezavo do novega odkopa rudnin v Kuštanovcih;
  - Gradbeništvo Pomurje investira v razvoj gramozničarstva;
  - TOZD Beltinka je vložila precej sredstev v nabavo novih sodobnih strojev;
  - Gozdno in lesno gospodarstvo pripravlja projektno dokumentacijo za adaptacijo žage v Mačkovcih;
  - KG Rakičan izvaja melioracije in ureja namakanje kmetijskih površin;
  - TOZD Zvezda adaptira prostore v soboškem gradu za gostinski lokal in z manjšimi vlaganji razširja gostinsko ponudbo v obstoječih lokalih;
  - TOZD Moravske toplice gradi športno-rekreacijski bazen.
- Poleg omenjenih investicij so OZD investirale tudi v posodobitev in povečanje kapacitet transportnih vozil in drugega voznega parka.

Z resolucijo načrtovane investicije v gospodarstvu se v glavnem izvajajo, k nekaterim pa bodo organizacije pristopile v drugem polletju. Večina investicij je usmerjena v posodobitev strojne opreme in izgradnjo skladiščnih prostorov, kar ponovno ne prispeva k odpiranju novih delovnih mest, ki bi bila v občini, zaradi velikega števila brezposelnih, nujno potrebna.

Zaradi manjšega obsega razpoložljivih finančnih sredstev je zmanjšana investicijska aktivnost na področju gospodarske infrastrukture.

V cestni dejavnosti se je pričela modernizacija cestišča na relaciji Šalovci—Čepinci v dolžini 2 km in Moravci—Gornji Moravci v dolžini 2,66 km.

V komunalni dejavnosti se nadaljuje izgradnja severnega kanalskega kolektorja od Pomurskega tiska do Černelavec skozi Fazanarijo in vrtnarijo v dolžini okrog 2300 m. Pristopilo se je h gradnji raziskovalnega vodnjaka v Krogu pri Muri za zajetje soboškega vodovoda in komunalni opremi stanovanjskih objektih ob Ledavi.

Na področju stanovanjske gradnje se je pričela izgradnja poslovno stanovanjskih prostorov v Rogašovcih, kjer bodo pridobljeni prostori za PTT in 9 stanovanj. Pričela so se tudi zemeljska dela za gradnjo poslovno stanovanjskega objekta na Lendavski cesti ob Ledavi.

Na področju priprave in opreme stávnih zemljišč je pripravljena tehnična dokumentacija za ureditev zemljišč za gradnjo na Lendavski — jug (zemljišče Švarc in Goldinski).

Območna vodna skupnost Mura je nadaljevala z regulacijo Kužnice v odseku Kramarovci—Fikšinci, Ledave v odseku Pertoča, Velike Krke s pritoki na območju Markovci—Čepinci—Adrijanci—Šalovci—Peskovci—Dolenci—Hodoš ter sofinancirala regulacijo Črnčiča v Domajincih, Titanovega potoka in mosta v Moravcih. V teku je rekonstrukcija Radmožanskega kanala.

Na področju PTT dejavnosti se opravljajo zaključna dela na razširitvi GATC v M. Soboti in polaganju koaksialnega kabla na relaciji M. Sobota—Radenci. V teku so priprave za razširitev VATC Mačkovi—Ljutomer ter postavitve treh končnih avtomatskih telefonskih central.

V družbeni infrastrukturi se nadaljuje izgradnja kirurškega bloka bolnišnice v Rakičanu z nadaljevanjem obrtniških in inštalacijskih del, v teku pa so tudi dogovarjanja za uvoz opreme. Končuje se za gradnjo 4-razredne osnovne šole v Mačkovičih z dvema oddelkoma za vzgojo in varstvo predšolskih otrok. Občinska izobraževalna skupnost je financirala pripravo lokacijsko-tehnične dokumentacije za gradnjo osnovne šole Prekmurskih brigad.

2. SKUPNA PORABA SIS družbenih dejavnosti

Celotni prihodki vseh samoupravnih interesnih skupnosti v občini so v prvih petih mesecih znašali 1.231.887.000 din in so porasli za 77 %.

V okviru celotnih prihodkov so znašala sredstva za dejavnost 1.154.734.000 din in so se povečala za 76 %, vzajemnost 22.006.000 din oz. za 325 % več ter za investicije 55.147.000 din, kar je za okrog 66 % več kot v lanskem enakem obdobju.

Iz naslova solidarnosti se je zbralo 90 % več in iz ostalih virov 69 % več sredstev kot v petih mesecih leta 1984.

Na rast sredstev samoupravnih interesnih skupnosti vpliva precej višje dovoljena poraba sredstev letos glede na predhodno leto in višje prispevne stopnje.

Prikaz prihodkov po posameznih SIS je viden iz naslednje tabele:

PRIHODKI	— v 000 din		
	I—V 1984	I—V 1985	Indeks
1. Skup. otroškega varstva	104.870	177.472	169
2. Izobraževalna skupnost	184.846	301.662	163
3. Kulturna skupnost	10.396	18.476	178
4. Telesnokulturna skupnost	7.525	13.352	177
5. Skup. social. skrbstva	33.361	59.589	179
6. Zdravstvena skupnost	341.555	631.872	185
7. Skupnost za zaposlovanje	10.138	26.731	264
8. Raziskovalna skupnost	1.719	2.733	159
SKUPAJ PRIHODKI	694.410	1.231.887	177

Celotni odhodki SIS v občini so znašali 1.265.701.000 din in so za 72 % večji od odhodkov v lanskem enakem obdobju oz. za 33.814.000 din več kot znašajo skupni prihodki. Razlika med prihodki in odhodki se pojavlja zato, ker je v zdravstveni skupnosti zajeta fakturirana realizacija za to obdobje. Ob primerjavi realiziranih odhodkov s planiranimi po korigirani bilanci za leto 1985 so skupni dohodki realizirani 36,8 %, sredstva za dejavnost 36,6 %, za vzajemnost 40,7 % in za investicije 31,3 %.

Odhodki v skupnosti otroškega varstva so glede na prvih pet mesecev lani večji za 65 %, izobraževalni skupnosti 63 %, kulturni 84 %, telesnokulturni 77 %, skupnosti socialnega skrbstva 65 %, zdravstveni 76 %, skupnosti za zaposlovanje 155 % in raziskovalni skupnosti za 58 %.

Sredstva za dejavnost znašajo 1.265.701.000 din in so večja za 71 %, za vzajemnost 22.006.000 din in so porasla 341 % in za investicije 47.181.000 din, kar je 42 % več kot v lanskem enakem obdobju. Glede na lanske povprečna sredstva so se letošnji skupni odhodki povečali za 45 % v okviru teh za dejavnost 44,7 %, vzajemnost 192 % in investicije 32,8 %. Močna rast sredstev za vzajemnost je prisotna zaradi novih obveznosti, ki so bile s 1. 5. 1984 sprejete v skupnosti socialnega skrbstva za financiranje varstva duševno in telesno prizadetih oseb.

Gibanje odhodkov po posameznih SIS je bilo naslednje:

ODHODKI	— v 000 din		
	I—V 1984	I—V 1985	Indeks
1. Skupnost otr. varstva	104.870	173.072	165
2. Izobraževalna skupnost	184.846	301.662	163
3. Kulturna skupnost	10.051	18.476	184
4. Telesnokulturna skupnost	7.525	13.352	177
5. Skupnost social. skrbstva	33.361	55.081	165
6. Zdravstvena skupnost	385.264	676.815	176
7. Skupnost za zaposlovanje	9.609	24.533	255
8. Raziskovalna skupnost	1.719	2.710	158

SKUPAJ ODHODKI 737.245 1.265.701 172

SIS Materialne proizvodnje

V skupnosti s področja gospodarstva v občini so znašali celotni prihodki v petih mesecih letos 608.336.000 din in so za 56 % višji od prihodkov v lanskem enakem obdobju. Prihodki v skupnosti za pospeševanje kmetijstva so večji za 113 %, na kar najbolj vplivajo prihodki od posebnega davka iz OD. V skupnosti za PTT promet so prihodki višji za 106 % v okviru katerih se je največ sredstev zbralo od prispevka novih naročnikov in povečanega števila impulzov. V območni vodni skupnosti vplivajo na 102 %-no rast sredstev prihodki od drugih SIS, prispevek iz dohodka OZD in prenešana sredstva iz preteklega leta, v cestni skupnosti na 100 %-no rast pa sredstva zbrana s prispevno stopnjo in takse od prodanega goriva. Sredstva za komunalno dejavnost se od aprila zbirajo s povečano prispevno stopnjo in so zato višja za 73 % glede na enako obdobje lani. Za 75 % so večji prihodki v požarni skupnosti in za 45 % v kmetijski zemljiški skupnosti. Nižji so prihodki v stanovanjski skupnosti za 1 % in gozdarstvu 51 %.

V posameznih SIS gospodarstva je bila višina prihodkov naslednja:

PRIHODKI	— v 000 din		
	I—V 1984	I—V 1985	Indeks
1. SIS za cestno dejav.	38.520	76.261	200
2. SIS za komunal. dejav.	39.882	68.867	173
3. Samoupr. stanov. skupnost	156.507	154.672	99
4. Območna SIS za PTT prom.	7.973	16.458	206
5. Skupn. za pospeš. kmet.	29.739	63.385	213
6. Kmet. zemljiška skup.	3.639	5.292	145
7. Območ. vodna skup. MURA	102.713	207.550	202
8. SIS za var. pred požar.	8.081	14.112	175
9. SIS za gozdarstvo	3.514	1.739	49

SKUPAJ PRIHODKI 390.568 608.336 156

Interesne skupnosti s področja gospodarstva so imele v prvih petih mesecih letošnjega leta 459.275.000 din odhodkov, kar je 70 % več kot v enakem obdobju lani. Močan porast odhodkov je v vodni skupnosti 157 %, kjer je bilo precej sredstev namenjeno vzdrževanju in regulaciji vodotokov, v cestni dejavnosti je porast 204 % zaradi vzdrževanja cest in v komunalni dejavnosti 143 % za odplačilo kreditov in vzdrževanje javne snage ter razsvetljave. V stanovanjski skupnosti so odhodki višji za 10 %, skupnosti za pospeševanje kmetijstva 47 %, za varstvo pred požarom 77 %, zemljiški skupnosti 7 % in SIS za gozdarstvo 262 %. Nižji so odhodki le v skupnosti za PTT promet za 8 %, ker skupnost načrtuje realizacijo planiranih investicij šele v drugem polletju tekočega leta.

Odhodki po posameznih SIS so se gibali takole:

ODHODKI	— v 000 din				
	I—V 84	Struk. v %	I—V 85	Struk. v %	Indeks
1. SIS za cestno dej.	21.560	8	65.475	14	304
2. SIS za komunal. dejav.	25.583	9,2	62.102	13	243
3. Samoupr. stanov. skupnost	140.971	52	154.672	34	110
4. Območna SIS za PTT prom.	6.713	2,5	6.150	1	92
5. Skupn. za pospeš. kmetij.	10.966	4	16.122	3	147
6. Kmet. zemlj. skupnost	2.810	1	3.006	1	107
7. Območna vodna skup. MURA	53.232	20	136.636	30	257
8. SIS za var. pred požar.	7.109	3	12.575	3	177
9. SIS za gozdarstvo	701	0,3	21.537	1	362
SKUPAJ ODHODKI	269.645	100	459.275	100	170

DELEGATSKI VESTNIK

SPLOŠNA PORABA

Na področju splošne porabe so znašali prihodki v prvih petih mesecih letos 194.631.000 din, kar je za 95 % več kot v enakem obdobju lani. Prihodki od davkov iz osebnega dohodka in na dohodek so višji za 100 % na račun porasta prihodkov iz kmetijske dejavnosti kot tudi višjega katastrskega dohodka. Prihodki od prometnega davka, davka na premoženje in na dohodek od premoženja so višji za 117 % od leta 1984, katerih je največji dotok sredstev od davka od alkoholnih pijač zaradi močnega povišanja cen teh proizvodov. V proračun občine se vključujejo tudi sredstva od posebnega republiškega davka od dela na proizvodov, ki se v lanskem letu niso. Sredstva od davka na dohodek od premoženja in premoženjskih pravic so porasla 24 %, davki 33 % in prihodki po posebnih predpisih 88 %.

Delitev sredstev po posameznih virih je naslednji:

— v 000 din

PRIHODKI	I—V 84	I—V 85	Indeks
1. Davki iz OD in na doh.	36.000	71.942	200
2. Promet. dav., davek na premož. in na doh. od pr.	33.353	72.384	217
3. Davak na prihod. od premož. in premož. pravic	2.650	3.297	124
4. Dohod. davke	14.189	18.893	133
5. Davki po poseb. predpis.	5.311	9.967	188
6. Drugi prihodki spl. porabe	91.512	176.483	193
7. Drugi preš. prih. iz poseb. računa	8.330	18.148	219
SKUPAJ PRIHODKI:	99.842	194.631	195

V prvih petih mesecih letos je bilo za namene splošne porabe v občini porabljeno 184.004.000 din ali 95 % več sredstev kot lani v obdobju januar—maj.

Na takšno rast odhodkov vpliva predvsem povečanje sredstev za delo občinskih in medobčinskih upravnih organov za katere je namenjeno 3 % od vseh sredstev in so se povečala za 89 %. Odhodki za delovne obrambe in družbene samozaščite so večji za 143 % in predstavljajo 8 % sredstev, za druge splošne družbene potrebe pa so večji 15 % in predstavljajo 13 % sredstev. Preostalih 6 % sredstev je namenjenih za negospodarske investicije, za posebne namene, družbene dejavnosti, intervencije v gospodarstvu in rezerve.

Poraba sredstev za posamezne namene je bila naslednja:

— v 000 din

	I—V 84	Struk. v %	I—V 85	Struk. v %	Indeks
1. Delo upr. organov	48.542	52	86.470	47	178
2. Za posebne namene	823	1	1.447	1	176
3. Negospodarske invest.	2.875	3	3.875	2	135
4. IZ in DS	6.040	6	14.716	8	243
5. Investic. v gospodar.	76	0	10	0	13
6. Delo skup. upr. organov	22.595	24	47.699	26	211
7. Družbene dejavnosti	784	1	1.258	1	160
8. Druge spl. družb. potrebe	12.376	13	24.172	13	195
9. Rezerve	132	0	4.275	2	—
10. Drugi odhodki	51	0	82	0	161
1. Skupaj odhodki	94.294	100	184.004	100	195
11. Prenešana sredstva	1.615		6.108		378
12. Skupaj odhodki	95.909		190.112		198

OCENJEVANJE RESOLUCIJE O POLITIKI IZVAJANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE V LETU 1985

Za resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1985 je načrtovana rast družbenega proizvoda 3 %, industrijske proizvodnje 3 %, kmetijske proizvodnje 3 %, izvoza 14 %, zaposlovanja 2 %, produktivnosti 14 %. Sredstva skupne in splošne porabe ter osebnih dohodkov bi naj naraščala 10 % počasneje od rasti dohodka.

Podatki Zavoda SR Slovenije za statistiko so v prvih štirih mesecih letos porasle cene na drobno za 75,6 % in življenjski stroški za 40 % v primerjavi z enakim obdobjem lani. Ocenjujemo, da bodo cene na drobno v 1. polletju letos višje za okoli 80 % v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Na osnovi pričakovanih polletnih nominalnih gibanj in prisotne inflacije ocenjujemo, da bodo v letošnjem prvem polletju dosežena naslednja gibanja: družbeni proizvod bo nižji za okoli 6 %, industrijska proizvodnja za 1 %, produktivnost za 7 % in realni osebni dohodek za okoli 6 %. Povečal pa se bo izvoz za 25 % in zaposlenost za

Odhodki skupne porabe SIS družbenih dejavnosti so v petih mesecih letos višji za 72 % v primerjavi s povprečjem leta 1984 pa so porasli za 45 %. Na področju splošne porabe je bilo v petih mesecih letos porabljeno 95 % več sredstev kot v enakem obdobju lani.

Prisotna gibanja močno zaostajajo za resolucijsko načrtovanimi zlasti pri rasti družbenega proizvoda, produktivnosti, realnih osebnih dohodkov na delavca in rasti industrijske proizvodnje.

Vse oblike porabe — osebna, skupna in splošna, naraščajo enako ali hitreje od rasti dohodka kar ni v skladu z usmeritvami resolucije. Vse te porabe sledijo pritisku naraščanja cen in življenjskih stroškov.

Ne uresničujejo se tudi resolucijske usmeritve zmanjšanja stroškov poslovanja in hitrejša kvalitete rasti dohodka, izboljšanje akumulativne in reproductivne sposobnosti gospodarstva ter krepitev obsega obratnih sredstev in odpravljanja likvidnostnih težav zlasti v kovinski in lesni industriji ter v nekaterih organizacijah v ostalih dejavnostih.

UGOTOVITVE IN STALIŠČA

O OCENI GOSPODARSKIH GIBANJ, SKUPNE IN SPLOŠNE PORABE TER URESNIČEVANJU RESOLUCIJE OBČINE MURSKA SOBOTA V I. POLLETJU 1985

Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota je na seji dne 18. junija 1985 obravnaval Oceno gospodarskih gibanj, skupne in splošne porabe ter uresničevanje resolucije občine Murska Sobota v I. polletju 1985 in

ugotovil:

Ocenjena gospodarska gibanja v občini Murska Sobota v I. polletju 1985 so glede na dosežena nominalna gibanja v prvem trimesečju nekoliko ugodnejša, vendar so močno pod povprečjem v SR Sloveniji, realna gibanja pa so celo slabša kot v prvih mesecih letos, kar kaže na poslabšanje situacije in nazadovanje občine v razvoju.

Prisotna gibanja močno zaostajajo za resolucijsko načrtovanimi, predvsem pri rasti družbenega proizvoda, produktivnosti dela, industrijske proizvodnje in realne rasti osebnih dohodkov.

Poslabšanje kvalitativnih kazalcev gospodarjenja, zlasti produktivnosti dela ter močno naraščanje stroškov poslovanja in obresti za kredite vplivajo med drugim na povečevanje izgub, ki so včasih tudi posledica neustreznih in pre malo učinkovitih sanacijskih programov.

Finančni položaj organizacij združenega dela poslabšuje tudi naraščanje zalog gotovih izdelkov zaradi upadanja kupne moči. Vслед močne zadolženosti in hitro naraščajočih obrestnih mer so v nekaterih organizacijah prisotne večje likvidnostne težave.

Zaskrbljujoč je zlasti slab dohodkovni in finančni položaj kmetijstva, kjer je prisotna nizka rast dohodka, občutno upadanje sredstev akumulacije in celo izgube v živinorejski proizvodnji.

V I. polletju je bilo vloženo razmeroma precej sredstev v investicije, predvsem v modernizacijo in posodobitev opreme, gradnjo skladišč in nabavo transportnih sredstev, ob tem pa ni ustreznih vlaganj v nove proizvodne programe in odpiranje novih delovnih mest.

Na podlagi ugotovitev iz ocene in razprave je Izvršni svet SO sprejel naslednja

stališča:

V OZD kjer poslujejo z izgubo, so na meji rentabilnosti in dosegaajo slabše poslovne rezultate, je potrebno temeljito analizirati vzroke za neugodna gibanja, izpostaviti odgovornost vodilnih in vodstvenih delavcev ter sprejeti ustrezne ukrepe in podvzeti aktivnosti za izboljšanje poslovnih rezultatov. Istočasno je treba z ustreznimi organizacijskimi prijemi in nagrajevanjem dela povečati motiviranost delavcev za učinkovitejšo in kvalitetnejše delo ter za izboljšanje kvalitativnih kazalcev gospodarjenja.

Podvzeti je treba vse ukrepe za ožvitev industrijske proizvodnje ter z agresivnejšo prodajo doma in na tujem doseči večjo realizacijo gotovih izdelkov in zmanjšanje zalog.

V razreševanje neugodnega dohodkovnega položaja kmetijstva se mora v večji meri in učinkoviteje vključiti tudi širša družbenopolitična skupnost ter zagotoviti boljše pogoje poslovanja, sicer obstoja nevarnost, da bo prišlo do močnega zaostajanja za načrtovanim obsegom proizvodnje oz. celo do zmanjšanja proizvodnje.

V vseh sredinah je potrebno poskrbeti najmanj za realizacijo planiranega obsega izvoza blaga, zlasti na konvertibilno tržišče.

Glede na hitrejšo rast skupne in splošne porabe od rasti dohodka gospodarstva bo Izvršni svet sproti spremljal te oblike porabe ter v primeru večjih odstopanj od resolucijskih usmeritev predlagal ustrezne ukrepe.

V OZD in delovnih skupnostih, kjer je ob slabih finančnih rezultatih in upadanju kvalitativnih kazalcev gospodarjenja prisotna visoka rast osebnih dohodkov, morajo to uskladiti z usmeritvami iz resolucije in Dogovora o nalogah pri uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka in čistega dohodka v letu 1985. Pri tem naj sproti spremljajo gibanje primerljivega dohodka tako, da podatke iz leta 1984 preračunajo na sistem delitve celotnega prihodka od dohodka po novem zakonu.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Leto XX

Murska Sobota, dne 27. junija 1985

Št.: 16

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

152. Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda v občini Murska Sobota
153. Odlok o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov občine Murska Sobota za leto 1984
154. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskih upravnih taksah v občini Murska Sobota
155. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda v občini Lendava
156. Sklep o povišanju stanarin in cene vode v občini Gornja

- Radgona
157. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo dodatnega krajevnega samoprispevka za območje krajevne skupnosti Odranci
158. Sklep o uvedbi samoprispevka za območje krajevne skupnosti Mostje—Banuta
159. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja KS Krog, za naselje KROG
160. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja KS Krog, za naselje SATAHOVCI.

152

Na podlagi 5. odstavka 14. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79 in 11/81), 1. člena Odloka o valorizaciji najmanjšega zneska odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda ter dela odškodnine, ki se odvaja Zvezi vodnih skupnosti Slovenije (Ur. list SRS, št. 27/84) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 12/80, 36/81 in 11/84), je Skupščina občine Murska Sobota na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 20. 6. 1985, sprejela

ODLOK

o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda v občini Murska Sobota

1. člen

S tem odlokom se predpisuje odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega in gozdnega zemljišča, s katero se zagotavlja sredstva za izvajanje nalog Kmetijske zemljiške skupnosti občine Murska Sobota in Zveze vodnih skupnosti Slovenije, v skladu z določili 17. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79 in 11/81).

2. člen

Za kmetijska zemljišča se štejejo po tem odloku vsa obdelovalna in neobdelovalna zemljišča v smislu 2. in 3. člena zakona o kmetijskih zemljiščih.

3. člen

Kdor spremeni namembnost kmetijskega zemljišča ali gozda na podlagi lokacijskega dovoljenja ali drugega upravnega akta ali spremeni namembnost zemljišča brez takega akta zato, ker ta ni predpisan ali v nasprotju s predpisi tako, da se zemljišče ne uporablja za kmetijsko ali gozdno proizvodnjo, plača odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča.

Gradnja objektov za rejo govedi, konj, prašičev in drobnic s pripadajočimi objekti, gozdnih prometnic in dovoznih poti do hribovitih predelov ter rastlinjakov, se ne šteje za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda.

4. člen

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča se plača od površine zemljišča, ki je po zazidalnem načrtu ali lokacijskem dovoljenju določena za redno rabo objekta, pri čemer se šteje, da je za redno rabo objekta določeno zemljišče, ki po zazidalnem načrtu pripada objektu.

V naseljih in območjih, kjer ni sprejet zazidalni načrt, se določi površina zemljišča za redno rabo objekta v lokacijskem dovoljenju.

Odškodnina se ne plačuje, kadar gre za spremembo kmetijskega zemljišča ali gozda zaradi gradnje objektov iz 4. odstavka 41. člena zakona o kmetijskih zemljiščih.

5. člen

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda se plača v enkratnem znesku, določenem na podlagi površine in kvalitete zemljišča.

Minimalno odškodnino zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda, predpisuje za kvadratni meter zemljišča IS SR Slovenije z odlokom o valorizaciji najmanjšega zemljišča ali gozda ter dela odškodnine, ki se odvaja Zvezi vodnih skupnosti Slovenije.

Odškodnina za spremembo namembnosti se določi od kvadratnega metra zemljišča in za posamezne katastrske razrede znaša:

- minimalna odškodnina + 40 % za m² kmetijskega obdeloval. zemljišča VII. in VIII. katastrskega razreda, gozda, pašnika, močvirja, trstičja in neobdelovalnega zemljišča;
- minimalna odškodnina + 40 % za m² kmetijskega obdeloval. zemljišča V. in VI. katastrskega razreda;
- minimalna odškodnina + 160 % za m² kmetijskega obdeloval. zemljišča IV. katastrskega razreda;
- minimalna odškodnina + 560 % za m² kmetijskega obdeloval. zemljišča III. katastrskega razreda;
- minimalna odškodnina + 640 % za m² kmetijskega obdeloval. zemljišča II. katastrskega razreda in
- minimalna odškodnina + 720 % za m² kmetijskega obdeloval. zemljišča I. katastrskega razreda.

6. člen

Za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda zaradi izkoriščanja gromaža, peska, mivke, opekarske gline in kamna, se poleg odškodnine po prejšnjem členu plača še posebna odškodnina v višini 5 % prodajne cene za kubični meter izkopanih rudnin.

7. člen

Odškodnino zaradi spremembe namembnosti zemljišča odmeri v upravnem postopku občinski upravni organ, pristojen za lokacijske zadeve, razen posebne odškodnine v višini 5 % prodajne cene za m² izkopanih rudnin.

To odškodnino odmeri upravni organ, pristojen za rudarstvo, na podlagi prijave, ki jo mora v roku 15 dni po preteku vsakega polletja dati fizična ali pravna oseba, ki izkorišča rudnine.

8. člen

Brez potrdila o plačani odškodnini ni mogoče izdati gradbenega dovoljenja ali dovoljenja za izkoriščanje rudnin, prav tako pa ne začeti gradnje na podlagi priglasitve.

9. člen

Odškodnina po 6. členu tega odloka se plačuje Kmetijski zemljiški skupnosti občine Murska Sobota.

10. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega in gozdnega zemljišča v občini Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 8/82).

11. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 420—2/85—4
M. Sobota, dne 20. 6. 1985

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Martin Horvat

Na osnovi določil 2. odst. 219. člena Zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 44/82) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 20. 6. 1985. sprejela

ODLOK

o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov občine Murska Sobota za leto 1984

1. člen

Potrjuje se zaključni račun davkov in prispevkov občanov občine Murska Sobota za leto 1984.

2. člen

Zaključni račun davkov in prispevkov občanov za leto 1984 izkazuje:

1. obremenitve zavezancev	714,110.006,35 din
2. razbremenitve zavezancev	651,299.130,20 din
3. znesek dolgov zavezancev	89,721.278,45 din
4. znesek preplačil zavezancev	26,910.402,30 din
5. računski saldo — dolg zavezancev	62,810.876,15 din

3. člen

Zaključni račun obsega bilanco saldov računov glavne knjige na obr. ZR-1, pregled skupno doseženega prometa davkov in prispevkov na obr. ZR-2, pregled dolgov in preplačil zavezancev na davkih in prispevkih na obrazcu ZR-3 in kontobilanco o stanju vknjiženih davkov in prispevkov na računih glavne knjige na obrazcu KD-6, ki so sestavni del tega odloka.

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 400-4/85-9

Datum: 21. 6. 1985

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Martin HORVAT l. r.

154

Na podlagi 4. člena zakona o upravnih taksah (Uradni list SRS, št. 7/72, 23/77, 11/79, 23/82 in 18/85) ter 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80 in 36/81) je Skupščina občine Murska Sobota na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 20. 6. 1985 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskih upravnih taksah v občini Murska Sobota

1. člen

V prvem členu odloka o občinskih upravnih taksah v občini Murska Sobota (Uradne objave, št. 5/72, 26/77 in 24/82) se na koncu prvega in drugega odstavka črta besedilo v oklepaju.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 423-2/85-9

Datum: 21. 6. 1985

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Martin HORVAT l. r.

155

Skupščina občine Lendava je na podlagi 14. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 1/79 in 11/81) in 265. člena statuta Občine Lendava (Ur. objave, št. 37/81) na seji zbora združenega dela in seji zbora krajevnih skupnosti dne 4. 6. 1985 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda v občini Lendava

1. člen

V odloku o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda v občini Lendava (Uradne objave, št. 13/79 in 5/82) se 5. člen spremeni in se glasi:

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda se odloči tako, da se pri kmetijskem obdelovalnem zemljišču VII. in VIII. katasterskega razreda upošteva najnižja odškodnina, ki jo določi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, pri ostalih katasterskih razredih pa se upoštevajo vrednostna razmerja v primerjavi z najnižjo odškodnino, in sicer:

1. kmetijsko obdelovalno zemljišče VII. in VIII. katasterskega razreda, neobdelano kmetijsko zemljišče	
2. kmetijsko obdelovalno zemljišče V. in VI. katasterskega razreda, pašniki in gozd	50 %
3. kmetijsko obdelovalno zemljišče IV. katasterskega razreda	160 %
4. kmetijsko obdelovalno zemljišče III. katasterskega razreda	560 %
5. kmetijsko obdelovalno zemljišče II. katasterskega razreda	640 %
6. kmetijsko obdelovalno zemljišče I. katasterskega razreda	1080 %

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah Pomurskih občin.

Številka: 320-6/79-7

Datum: 4. 6. 1985

Predsednik
SO Lendava
HAJDINJAK Mirko, l. r.

156

Na podlagi 1. člena dogovora o skupnih izhodiščih za določanje stanarin, cen komunalnih storitev ter mestnega in primestnega prometa v letu 1985 in aneksa št. 1 (Uradni list SRS, št. 3/85) ter 270. člena statuta občine G. Radgona je izvršni svet SO G. Radgona na seji, dne 24. 6. 1985, sprejel

SKLEP

o povišanju stanarin in cene vode v občini Goruja Radgona

1. Stanarine se povišajo za 35%. Nove stanarine veljajo od 1/7-1985 dalje.

2. Cena vode za gospodinjstva znaša 22,35 din/m³, za druge uporabnike pa 47,05 din/m³. Nova cena vode velja od 1/7-1985 dalje.

3. Cene ostalih komunalnih storitev ostanejo nespremenjene.

4. Ta sklep se objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 38-2/85-11

Datum: 20/6-1985

Predsednica
izvršnega sveta SO G. Radgona
Dana Sukič

157

Na podlagi 2. člena Zakona o samopriskupku (Uradni list SRS, št. 3/73 in 17/83) in 30. člena Statuta krajevnih skupnosti Odranci je skupščina krajevnih skupnosti Odranci na svoji seji dne 10. 6. 1985 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo dodatnega krajevnega samopriskupka za območje krajevnih skupnosti Odranci

1. člen

Razpiše se referendum za uvedbo dodatnega krajevnega samopriskupka za območje krajevnih skupnosti Odranci.

Referendum bo 14/7-1985 v Vaškem domu v Odrancih v času od 7. do 19. ure.

2. člen

Zbrana sredstva (predvidoma 9.800.000,00 din) se bodo uporabila za sofinanciranje gradnje telesnokulturnega objekta pri osnovni šoli »Vinko Megle« v Odrancih.

3. člen

Dodatni samopriskupki bo uveden v denarju in v delu za leta 1985, 1986, 1987 in 1988.

4. člen

Zavezanci za plačevanje dodatnega samopriskupka so občani s stalnim bivališčem na območju krajevnih skupnosti Odranci. Višina dodatnega samopriskupka znaša:

a) v denarju pavšalni znesek in sicer

— za leto 1985 2.000,00 din

— za leto 1986 3.000,00 din

— za leto 1987 3.000,00 din

— za leto 1988 2.000,00 din

b) v delu

— za leta 1985, 1986, 1987 iz vsakega gospodinjstva 2 delavca

— za leto 1988 iz vsakega gospodinjstva 1 delavec

V kolikor gospodinjstvo ne bi prispevalo samopriskupka v delu, se delo po delavcu ovrednoti v zneskih:

- za leto 1985 — 1.500.— din
- za leto 1986 — 2.500.— din
- za leto 1987 — 3.000.— din
- za leto 1988 — 3.500.— din

5. člen

Glede oprostitve plačevanja dodatnega samopriskpevka se uporabljajo določila 8. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o samopriskpevku (Uradni lista SRS, št. 17/83).

6. člen

Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik Krajevne skupnosti Odranci in občani, ki še niso vpisani v splošni volilni imenik, imajo pa lastnost delavca v združenem delu.

7. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:

KRAJEVNA SKUPNOST ODRANCI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 14/7—1985 o uvedbi dodatnega krajevnega samopriskpevka za območje krajevne skupnosti Odranci za leta 1985, 1986, 1987 in 1988 za sofinanciranje telesnokulturnega objekta pri Osnovni šoli »Vinko Megla« v Odrancih.

Dodatni krajevni samopriskpevek bo znašal:

a) v denarju v pavšalnem znesku:

- za leto 1985 — 2.000,00 din
- za leto 1986 — 3.000,00 din
- za leto 1987 — 3.000,00 din
- za leto 1988 — 2.000,00 din

b) v delu:

- za leta 1985, 1986, 1987 iz vsakega gospodinjstva dva delavca
- za leto 1988 iz vsakega gospodinjstva enega delavca.

V kolikor gospodinjstvo ne bi prispevalo samopriskpevek v delu se delo po delavcu ovrednoti v zneskih:

- za leto 1985 — 1.500,00 din
- za leto 1986 — 2.500,00 din
- za leto 1987 — 3.000,00 din
- za leto 1988 — 3.500,00 din

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo dodatnega samopriskpevka, besedo »PROTI«, če se z uvedbo dodatnega samopriskpevka ne strinja.

8. člen

Sredstva dodatnega samopriskpevka se bodo zbirala na posebnem zbirnem računu Krajevne skupnosti Odranci.

9. člen

Nadzor nad zbiranjem in porabo sredstev iz dodatnega samopriskpevka bo opravljal Svet krajevne skupnosti Odranci, ki o tem vsako leto poroča skupščini Krajevne skupnosti Odranci.

10. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 027/85

Datum: 10. 06. 1985

Predsednik Skupščine
krajevne skupnosti
Odranci
Štefan Smej

158

Na osnovi 2. člena Zakona o samopriskpevku (Uradni list SRS, št. 3/73 in 17/83) in 30. člena Statuta krajevne skupnosti Mostje—Banuta je skupščina krajevne skupnosti Mostje—Banuta na svoji seji z dne 19. 6. 1985 sprejela

SKLEP

o uvedbi samopriskpevka za območje krajevne skupnosti Mostje—Banuta

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 16/6—1985 se uvede krajevni samopriskpevek za območje krajevne skupnosti Mostje—Banuta za adaptacijo stare šole, za popravilo poljskih poti, za sofinanciranje za izgradnjo mreže šol v občini, za ulično razsvetljavo ter za funkcionalne stroške za izvajanje referendumskega programa.

Skupna predračunska vrednost del za katera se uvede samopriskpevek znaša 7.630.000,00 din. S samopriskpevkom se bo predvidoma zbralo 7.630.000,00 din.

2. člen

Krajevni samopriskpevek se uvede za dobo petih let od 1/7—1985 do 30/6—1990.

3. člen

Zavezanci samopriskpevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v krajevni skupnosti Mostje—Banuta. Višina samopriskpevka znaša:

a) v denarju:

- 2 % od neto OD zaposlenih ljudi in občanov
- 4 % od katastrskega dohodka
- 2 % od OD obrtnikov

— 2 % letno od povprečnega OD SRS v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini

b) v delu:

- vsak gospodar gospodarstva, kot lastnik kmetijskih zemljišč na leto navozi na vaške poti po »ha« zemljišča 2 m³ gramoza
- vsako gospodarstvo preskrbi dva delavca letno za vzdrževanje komunalnih objektov.

Krajevni samopriskpevka so oproščeni upravičenci, ki so naštetih v 8. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o samopriskpevku (Uradni list SRS, št. 17/83).

4. člen

Krajevni samopriskpevek, ki se plačuje od osebnih dohodkov iz delovnega razmerja in pokojnin obračunava in odteguje izplačevalec dohodka. Kmetijski proizvajalci in obrtniki morajo svoje obveznosti izpolniti vsako leto najkasneje do 15. decembra. Krajevni samopriskpevek, ki ga plačujejo občani, ki se z osebnim delom ukvarjajo s kmetijsko, obrtno ali drugo gospodarsko dejavnostjo in intelektualnimi storitvami obračunava in posreduje Uprava za družbene prihodke Občine Lendava. Od zavezancev, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz krajevnega samopriskpevka v določenem roku, se obveznost izterja po predpisih, ki veljajo za izterjavo prispevkov in davkov.

5. člen

Sredstva, ki se zbirajo od samopriskpevka se nakazujejo na zbirni račun: 51920-842-021-8766 pri SDK Lendava z označbo Krajevna skupnost Mostje—Banuta.

Nadzor nad izvajanjem in uporabo zbranih sredstev krajevnega samopriskpevka bo opravljal Svet krajevne skupnosti Mostje—Banuta, ki o tem poroča vsako leto skupščini.

6. člen

O uporabi in zbiranju sredstev krajevnega samopriskpevka se po izteku obdobja za katerega se uvaja samopriskpevek sestavi zaključni račun, ki ga obravnava Zbor občanov, potrdi pa skupščina Krajevne skupnosti.

7. člen

Ta sklep začne veljati 8 dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 2/85

Datum: 16/6—1985

Predsednik skupščine
krajevne skupnosti
Mostje—Banuta
Janez ŽIŽEK

159

Na podlagi 2. čl. zakona o samopriskpevku (Ur. l. SRS št. 3/73 in 17/83) ter 40. čl. statuta Krajevne skupnosti KROG je skupščina delegatov KS KROG na seji dne 17. 6. 1985 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samopriskpevka za del območja KS Krog, za naselje KROG.

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 2. 6. 1985 se za del območja KS KROG, za naselje KROG uvede samopriskpevek v denarju.

2. člen

Krajevni samopriskpevek je uveden za obdobje 5 (pet) let in sicer od 16. 6. 1985 do 15. 6. 1990.

3. člen

Sredstva, zbrana s krajevnim samopriskpevkom, bodo uporabljena za:

- razširitev vodovodnega omrežja,
- asfaltiranje vaških cest,
- zgraditev večnamenske dvorane pri osnovni šoli,
- vzdrževanje vaških cest,
- dotacije društvom za izgradnjo objektov,
- vzdrževanje poljskih poti.

4. člen

Krajevni samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju naselja KROG v naslednji višini:

- 2 % od osebnega dohodka oz. nadomestila osebnega dohodka iz delovnega razmerja,
- 3 % od čistega dohodka oseb, ki opravljajo samostojne dejavnosti ali samostojni poklic,
- 4 % od katastrskega dohodka od kmetijske dejavnosti,
- 13 od pokojnin, višjih od 10.000.— din,
- 2 % od povprečnega OD v SRS delavci, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno prebivališče v naselju Krog,
- 500.— din letno od 1 ha obdelovalne površine za vzdrževanje poljskih poti.

5. člen

Plačevanja krajevnega samoprispevka so oproščeni občani, ki izpolnjujejo pogoje iz 10. čl. zakona o samoprispevku.

6. člen

Sredstva krajevnega samoprispevka se bodo zbirala na žiro računu Krajevne skupnosti Krog št. 51900-842-035-8098 in razporejala po referendumskem programu.

Samoprispevek od osebnih dohodkov oz. nadomestila osebnega dohodka bo obračunan ob vsakem izplačilu osebnih dohodkov, samoprispevek od čistega dohodka od opravljanja samostojne dejavnosti ali samostojnega poklica ter od katastrskega dohodka obračunava uprava za družbene prihodke občine M. Sobota, samoprispevek od delavcev, ki so na začasnem delu v tujini, pa obračunava krajevna skupnost, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o obveznosti plačila 500.— din letno od 1 ha tudi lastnike obdelovalnih površin.

7. člen

Nadzorstvo nad uporabo sredstev krajevnega samoprispevka bo opravljal svet krajevne skupnosti Krog ter o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov naselja Krog.

8. člen

Za zbiranje sredstev in za izvajanje del bo odgovoren svet krajevne skupnosti Krog.

9. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v uradnih objavah občinskih skupščin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota.
V Krogu, dne 17. 6. 1985

Predsednik
skupščine delegatov v KS Krog
Janez HUSAR, l. r.

160

Na podlagi 2. čl. zakona o samoprispevku (Ur. l. SRS, št. 3/73 in 17/83) ter 40. čl. statuta Krajevne skupnosti KROG je skupščina delegatov KS KROG na seji dne 17. 6. 1985 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja KS Krog, za naselje SATAHOVCI.

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 2. 6. 1985 se za del območja KS KROG, za naselje SATAHOVCI uvede samoprispevek v denarju.

2. člen

Krajevni samoprispevek je uveden za obdobje 5 (pet) let in sicer od 1. 1. 1986 do 31. 12. 1990.

3. člen

Sredstva, zbrana s krajevnim samoprispevkom, bodo uporabljena za:

- dograditev mrliške veže,
- razširitev električnega omrežja,
- asfaltiranje cest,
- gradnjo doma gasilcev,
- obnovo vodovoda,
- vzdrževanje poljskih poti.

4. člen

Krajevni samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju naselja SATAHOVCI, v naslednji višini:

- 6 % od katastrskega dohodka od kmetijske dejavnosti,
- 2 % od osebnega dohodka oz. nadomestila osebnega dohodka iz delovnega razmerja,
- 3 % od čistega dohodka oseb, ki opravljajo samostojno dejavnost ali samostojni poklic,
- 1 % od pokojnin, višjih od 10.000.— din,
- 2 % od povprečnega OD v SR Sloveniji delavci, ki so na začasnem delu v tujini in imajo stalno prebivališče v naselju Satahovci,
- 500.— din letno od 1 ha obdelovalne površine za vzdrževanje poljskih poti.

5. člen

Plačevanja krajevnega samoprispevka so oproščeni občani, ki izpolnjujejo pogoje iz 10. čl. zakona o samoprispevku.

6. člen

Sredstva krajevnega samoprispevka se bodo zbirala na žiro računu KS Krog št. 51900-842-035-8098 in razporejala po referendumskem programu.

Samoprispevek od osebnih dohodkov oz. nadomestila osebnega dohodka bo obračunan ob vsakem izplačilu osebnih dohodkov, samoprispevek od čistega dohodka od opravljanja samostojne dejavnosti ali samostojnega poklica ter od katastrskega dohodka obračunava uprava za družbene prihodke občine M. Sobota, samoprispevek od delavcev, ki so na začasnem delu v tujini, pa obračunava krajevna skupnost, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti. Krajevna skupnost pisмено obvesti o obveznosti plačila 500.— din letno od 1 ha tudi lastnike obdelovalnih površin.

7. člen

Nadzorstvo nad uporabo sredstev krajevnega samoprispevka bo opravljal svet krajevne skupnosti Krog ter o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov naselja Satahovci.

8. člen

Za zbiranje sredstev in za izvajanje del bo odgovoren svet krajevne skupnosti Krog.

9. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v uradnih objavah občinskih skupščin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota.
V Krogu, dne 17. 6. 1985

Predsednik
skupščine delegatov v KS Krog
Janez HUSAR, l. r.

»Razvoj Programov bo usmerjen v izdelke večje zahtevnosti, v katere se bodo vnašale prvine zahtevnih tehnologij in bo dosežena kompleksnost ponudbe, povečevala se bo zanesljivost materialne in programske opreme.« Tako piše v orisih razvoja elektroindustrije Slovenije za obdobje 1986-90 in do leta 2000.

Delovna organizacija Gorenje Elrad je z enim delom svojega programa zajeta v teh orisih in ni ocenjena kot obetajoča. Tega v Elradu ne mislijo spreminjati. Pričakovati ni tudi nekih presenetljivih sprememb. Preustroju se sicer ne bodo izognili, vendar bo to potekalo počasi. Nosilni program prestrukturiranja bo še vedno program široke porabe. Še naprej bo težišče proizvodne usmeritve na vseh vrstah anten, kablov in elektromehanskega pribora. Odločili pa so se, da bodo na tem področju začeli uvajati nove tehnološke prijeme in racionalizirali proizvodnjo. Na tržišče, ki ga nameravajo razširiti, pa bodo ponudili nove, preoblikovane izdelke. Kot novost je vredno vse pozornosti proizvodnja koaksialnih kablov, ki jih bodo uporabljali v prvi vrsti za sisteme kableske televizije.

Njihova usmeritev še naprej ostajajo skupine izdelkov za potrebo izdelovalcev končnih izdelkov za široko potrebo (predvsem televizijskih sprejemnikov in bele tehnike). Še naprej bodo izdelovali kanalnice in kableske enote. To usmeritev močno podpirajo razvojno-proizvodne usmeritve v naslednjem srednjeročnem in dolgoročnem obdobju, ki so si jih postavili v okviru Iskre in Gorenja. Predvsem pa je cilj Elrada, da izkoristi zmogljivosti za izdelavo kanalnikov in kableskih enot, da razširi tržišče in da tudi tukaj vgrajuje najnovejša tehnološka dognanja.

Razvoj, ki so ga dosegli v Elradu pri antenskih sistemih, je bil bliskovit in rezultati so izredni. Pri tej usmeritvi bodo še naprej razvijali skupinske antenske naprave (SAN), sistem kableske televizije (CATV) in sistem satelitske televizije (SATV). Ta usmeritev bodo širili s popolno tehnološko osvo-

jitvijo kableske televizije. Veliko pozornost pa namenjajo satelitski televiziji, z osvojitvijo tega programa in prodorom na trg bi se v Elradu lahko tržno in proizvodno preusmerili.

Elrad išče svoj prostor tudi pri informatiki oziroma računalništvu. Začeli so z izdelavo delov za video in računalniško opremo. Sedaj izdelujejo impulzno usmeritve in modulatorje. Ta skupina je šele v fazi uvajanja, kar pa bo od delovne organizacije zahtevalo še veliko razvojnih, proizvodnih in tržnih vlaganj v naslednjem srednjeročnem obdobju, če želijo s tem doseči postavljene cilje.

Razvoj, v katerem je veliko lastnega znanja v proizvodni usmeritvi delovne organizacije, je dal veliko pozitivnih izkušenj in vzporedno s tem usposabljal delovno organizacijo tudi tehnološko in konstrukcijsko. Ker imajo dobro opremljeno orodjarno in izkušnje pri izdelavi orodij in opreme za la-

Znanje jih bo vodilo v prihodnost

TEMELJNI CILJI NAČRTA DELOVNE ORGANIZACIJE GORENJE ELRAD V LETU 1985:

- nadaljnje povečevanje izvoza
- Boljša izraba zmogljivosti, racionalizacija proizvodnega procesa in doseganje višje tehnološke ravni in kakovosti izdelkov,
- uvajanje računalnika v proizvodni proces
- boljše gospodarjenje z denarjem
- uvedba spodbudnejšega nagrajevanja
- krepitev inovacijske dejavnosti, razvojno-raziskovalnega in visoko strokovnega dela
- priprava programskih usmeritev delovne organizacije za obdobje 1986-90 in do leta 2000

Da bi svoje izdelke približali tudi domačemu kupcu, so v Elradu letos odprli svojo trgovino, v kateri ponujajo vse svoje izdelke za široko porabo.

stne potrebe, so se odločili, da iščejo usmeritev za izdelavo orodij in opreme za elektronsko in njej sorodno industrijo.

To so torej proizvodne usmeritve tega radgonskega kolektiva. Rečemo lahko, da pomenijo zagotovilo uspeha, predvsem, če bodo začeli opuščati fizično širitev, kateri so dosedaj dajali dokajšen poudarek, in graditi razvoj na znanju in tehnologiji, kar bo nedvomno pomenilo kakovosten premik. Ni moč trditi, da tega do sedaj ni bilo, kajti kolektivu je treba priznati, da so bili dosežki, s katerimi se hvali ob svojem jubileju, doseženi pretežno z lastnimi kadri. Torej z lastno pametjo, delom in razvojem. Žal pa danes živimo v takem času, ko je celoten razvoj grajen samo na znanju, zato bodo tudi v Elradu morali iti v korak s časom, če hočejo, da jih čas ne povozí. To pa se verjetno ne bo zgodilo, kot se ni zgodilo do sedaj. Kajti tu je še ena prednost, ki jo ima Elrad, v kolektivu se namreč zavedajo, v kakšni panogi so vključeni. Gre za panogo, ki je nosilka znanstveno-tehnične revolucije, kot je bil tekstil industrijske. Tu pa so pravila igre jasna, če nisi vzporedno z nami, si za nami, to pa pomeni tvoj propad. Namreč, če ne drug, tržišče bo tisto, ki te bo izbrisalo. Elradu se ob taki naravnosti in doslednosti to ne bo zgodilo, pa čeprav razmere pri nas niso rožnate, zlasti, kar se vhodnih materialov za proizvodnjo tiče ne.

Posamezne antenske naprave

Temu programu bi lahko rekli temeljni program, pa ne zaradi tega, da bi prevladoval v proizvodni usmeritvi, ampak zato, ker so bile prav posamezne antenske naprave (antene) tiste, iz katerih (in na osnovi katerih) se je razvil današnji Elrad v sodobno tehnološko prodorno delovno organizacijo. Poleg tega so z razvojem in dolgoletnimi izkušnjami ob spremljanju gradnje radijskega in televizijskega omrežja prišli do izredno kakovostnih izdelkov. Tako je moč s pomočjo teh anten v slabih razmerah doseči dober sprejem, v dobrih razmerah pa je to moč doseči že s sobnimi antenami. V Elradu izdelujejo še dva sistema: za posamičen sprejem, in sicer tv klasik, ki je cenejša inačica s standardnimi antenami ter s filtri in ojačevalniki starejše generacije. Novejši in modernejši sistem je to plus, ki se ga da po potrebi dograjevati, na njega pa je moč priključiti najmanj dva sprejemnika.

Kableska televizija

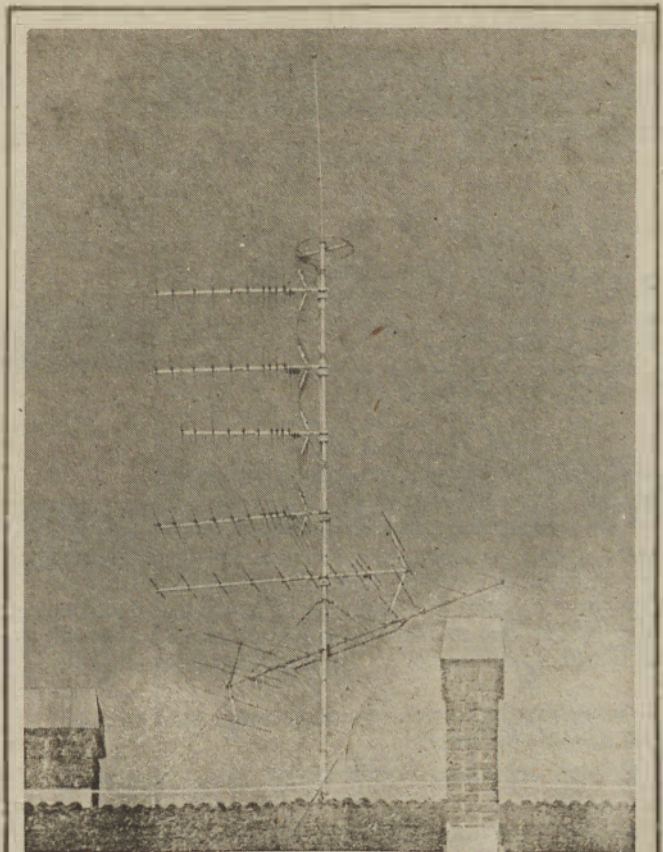
V svetu je postala že stalna praksa, da vse uporabnike televizijskega signala povezujejo s kablesko mrežo. Kableska televizija omogoča namesto brezžičnega prenosa prenos velikega števila televizijskih programov.

Poleg tega pomeni v vse večjem uveljavljanju informacije veliko pridobitev. Namreč kableska televizija nam omogoča dvosmerno komuniciranje.

Vključiti je možno interni program, teletext ali pa satelitski sprejem. Kabelski sistem ima veliko prednosti; odpadejo sprejemni antenski sistemi na stanovanjskih objektih in s tem številne okvare in lomi na zunanjih antenah, odpadejo neprimerna vzdrževalna dela, omogoča vsem objektom ne glede na višino ali položaj ena-

LISTA CATV SISTEMOV GORENJA ELRAD V JUGOSLAVIJI IN V TUJINI

- MIS - SPLIT: razvod tv signalov za komentatorje na stadionu, ob bazenih in v veliki dvorani Gripe
- hotel Inter-continental v Beogradu; razvod tv signalov za 500 priključkov
- naselje ravne njive II - Split, razvod tv signalov za 450 priklj.
- naselje Dugave - Zagreb, razvod tv signalov za 6.000 priklj.
- naselje Babina Rijeka - Zenica, razvod tv signalov za 1.900 priklj. vtičnic, do sedaj zmontiranih 1.600.
- naselje blok 5 - Titograd, razvod tv signalov za 1.000 priklj. v drugi fazi 820 priklj.
- Sarajevo, razvod tv signalov za 2.000 priklj.
- naselje Špansko - Zagreb, razvod tv signalov za 5.500 priklj. - v montaži
- naselje Jarun Staglišče, Vrbanj - Zagreb, razvod tv signalov za 7.500 priklj. - v montaži
- naselje Slobostine - Zagreb, razvod tv signalov za 2.500 priključkov
- naselje Mojmiš - Sarajevo - Olimpijska vas, razvod tv signalov za 1.500 priključkov
- naselje Dobrnja - Sarajevo, novinarsko naselje ZOI razvod tv signalov za 2.500 priklj.
- naselje Nova vas II - Maribor, razvod tv signalov za 2.000 priklj.
- naselje Sjenjak I. Tuzla, razvod tv signalov za 100 individualnih objektov
- naselje Hiseta, starčevica - Banja Luka, razvod tv signalov za 2.500 priklj. - v montaži
- naselje Radiša Varaždin, razvod tv signalov za 1.200 priklj. v montaži
- naselje Kalvarija - Maribor, razvod tv signalov za 1.200 individualnih hiš - v montaži
- naselje Metojak - Split, razvod tv signalov za 3000 priklj.
- naselje Pujanke - Split, razvod tv signalov za 3000 priklj. - v fazi montaže
- naselje Selnica - Ruše - Maribor, razvod tv signalov za 3 mestne, skupaj 2.000 priklj. - v projektiranju
- hotel SOJUZ - Moskva 80, razvod tv signalov za 800 priklj.
- naselje AL KHulafa - Irak, razvod tv signalov za 1.200 priklj.
- naselje - Titovo Velenje - Šoštanj, razvod tv signalov za dve mesti, 15.000 priklj. - v projektiranju
- celoten Maribor - razvod tv signalov po celem mestu, 30.000 priklj. V projektiranju
- Kare 8 - Nova Gorica 400 priklj. - v projektiranju
- Radakovo - Zenica 2000 priklj. v projektiranju

Skupinska antenska naprava, ki omogoča kakovosten sprejem televizijskih in radijskih signalov v večjih in velikih zgradbah.

ko kakovostne signale in gospodaren prenos satelitskih televizijskih programov. Morda ob tem še omenimo iz česa sestoji sistem kableske televizije: iz spremnega antenskega sistema, glavne postaje, zunanega razvoda in napeljave v objektih.

Skupinske naprave omogočajo kakovosten sprejem televi-

zijskih in radijskih signalov v večjih in velikih zgradbah, pri čemer se uporablja en sam antenski sistem. S pomočjo širokopasovnega ojačevalnika je možno sprejem razširiti v več zgradb brez dodatnih antenskih sistemov. Skupinsko napravo sestavljata: antenski sistem, ojačevalni in razdelilni sistem. Če se sprejem širi, je potrebno postaviti nov ojačevalni sistem z razdelilnim sistemom.

Za televizijski program preko sovjetskega satelita Horizont 2 so v Elradu razvili sprejemni sistem, ki ga sestavlja zunanja antenska in notranja pretvorniška enota. Antensko enoto sestavlja parabolična antena premera 1,8 metra in mehanski sistem za nastavitve antene točno proti geostacionarnemu satelitu. Drugi sestavni del te antenske naprave pa predstavlja elektronska naprava, frekvenčni pretvornik, ki signal, sprejet v zelo visokih frekvencah, pretvori na nižjo standardno frekvenco. Takšna frekvenca se potem z manjšimi izgubami prenaša po kablu od antenskega sistema do notranje pretvorniške enote. Notranja

V NASLEDNJEM SREDNJEROČNEM OBDOBJU BODO GRADILI RAZVOJ DELOVNE ORGANIZACIJE NA KAKOVOSTNIH DEJAVNOSTI. POD TEM RAZUMEJO:

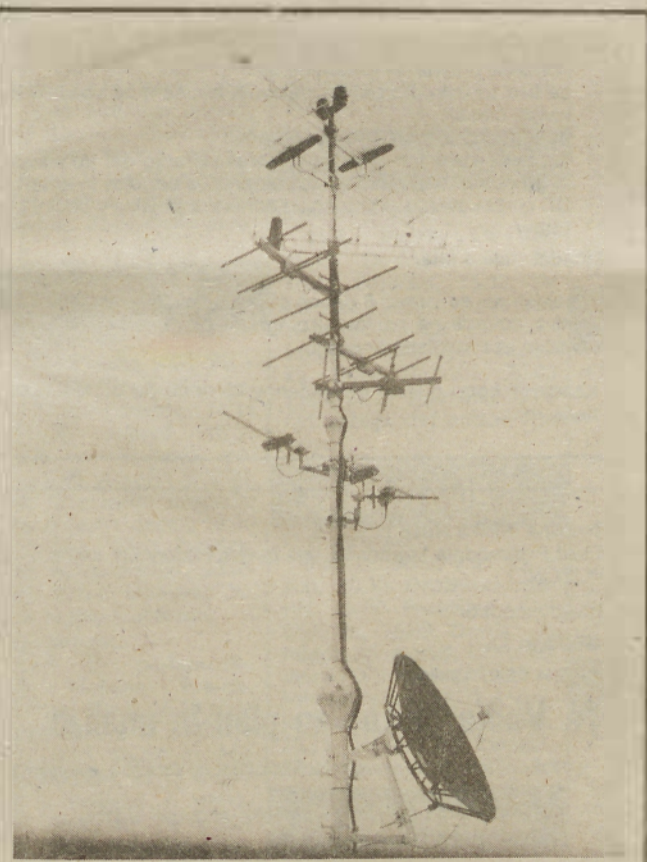
- vgrajevanje vse več znanja in dela v izdelke
- nadaljnja rast izvoza
- 100-odstotna izkoriščenost zmogljivosti (ljudje, oprema, zgradbe)
- višja kakovost dela (razglasitev srednjeročnega obdobja za obdobje kakovosti)
- nadaljnje izboljševanje kadrovske sestave
- računalniško podprt sistem

enota vsebuje vso ostalo elektronsko, ki sprejeti signal pretvarja na takšnega, ki ga lahko sprejema navaden televizijski sprejemnik. V notranji enoti je dekodir, ki pretvarja barvne signale secam na pal. Za ta sistem je pokazalo zanimanje tudi več domačih in tujih kupcev. V razvojnih načrtih pa imajo že sprejemni sistem evropskega satelita 12 GRZ.

Profesionalne naprave

Profesionalne antenske naprave so namenjene preskrbovanju malih in srednjih naselij, ki leže v senci gora in hribov ter z drugimi ovirami ne dobijo tv in ukv signala. Ti sistemi so sestavljeni iz sprejemne antene, pretvornika in sistema oddajnih anten. Vsi ti deli so polvodniški, uporabljena je tehnika dvojnega mešanja. Značilnost pa je, da ga je pri manjših močeh mogoče napajati s sončnimi celicami.

Tako daleč so prišli - in tako naprej so se odločili iti v Gorenju Elrad; zaželimo jim lahko samo srečo.

Sistem kableske televizije z parabolično anteno za prenos satelitskega programa. Ta sistem uspešno deluje v Mariboru.

PROIZVODNI PROGRAM:

- Individualne antenske naprave**
Tv anten, radijske antene, sobne pasivne in aktivne antene, avtomobilske pasivne in aktivne antene, električni pribor za antenske sisteme.
- Skupinske antenske naprave SAN - MULTI**
elementi antenskega sistema SAN, elementi ojačevalno-pretvorniškega sistema SAN, elementi razdelilnega sistema SAN
- Sistemi kableske televizije - CATV**
elementi sprjemnega antenskega sistema, elementi glavne postaje z ojačevalno pretvorniškim sistemom, elementi zunanega razvoda, elementi notranjega razvoda CATV.
- Sistemi televizijsko zaprtega kroga - CCTV in alarmnavorovalni sistemi**
- Sistemi satelitske televizije - SATV**
sprejemni sistemi za SATV in CATV, sistemi za individualni prejem SATV
- Pretvorniško oddajniške naprave za TV**
oddajne antene in sistemi, montažni pribor za profesionalne antenske sisteme, pretvorniki za TV, oddajniki za TV, elektronska oprema za pretvornike in oddajnike.
- Delci za elektroniko, belo tehniko, sisteme ogrevanja**
kanalniki za TV in radio, visokofrekvenčni kabli in vodniki, kableski seti, modulatorji, visokofrekvenčna vezja
- Elementi, sklopi in sistemi računalniških naprav**
usmeritve in napajalniki, modumi, zbiralniki, primopredajni sistemi za brezžične povezave
- Oprema za elektronsko in sorodno industrijo**
stroji za oblikovanje veznih žic, oprema za kablesko industrijo, rezalna in upogibna orodja, orodja za brizganje plastik, merilno-uglaševalne naprave.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE
ZADEVE V MURSKI SOBOTA

GROŽNJO URESNIČILA

Delavci organov za notranje zadeve so pripravili 42-letno Emalijo Perša iz Dolgovaških goric 203. Utemeljeno je osumljena storitev kaznivoga dejanja. Pred pričami je namreč grozila, da bo podtaknila ogenj, kar naj bi tudi

uresničila. 22. junija ob 22.15 je zagorelo gospodarsko poslopje 85-letne Ane Kocet v Dolgovaških goricah 167. Gmotna škoda znaša 100.000 dinarjev. Perševa je menda tokrat že drugič posegla po vžigalici. V marcu naj bi

podtaknila ogenj na gospodarskem posloju Marije Perša, prav tako v Dolgovaških goricah.

Pred dnevi se je vnel traktor tozda Elektromontaža v Ljutomeru, ki je bil parkiran v garaži. Kaže, da je ogenj nastal zaradi kratkega stika na električni inštalaciji. Gmotna škoda znaša 800.000 dinarjev. Še sreča, da ni večja, kajti lahko bi se vneli še drugi stroji, pa tudi bencin, ki je bil v enem izmed njih. Kaže, da je v garaži bolj tlelo, saj se je ogenj sam ugasnil, ko je zmanjkalo kisika.

Kar zadeva promet, je stanje ugodno. V prejšnjem tednu se je zgodila le ena hujša prometna nesreča. 21. junija se je Jože Horvat s Pušče peljal z osebnim avtom iz Murske Sobotice proti Tišini. Pri gostišču Gaj je naglo zavil na levo na parkirišče, kar pa je bilo usodno. Tedaj je namreč nasproti pripeljal, prav tako z osebnim avtom, Vinko Gomboc iz Maribora. Vozili sta trčili. Poškodovani sta se sopotnici v obeh avtih, gmotna škoda pa znaša 300.000 dinarjev.

Š. S.

Jutri je še en dan

Jutri je še en dan. Da, pa ne samo jutri, tudi pojutrišnjem... Česar ni bilo mogoče storiti danes, lahko opravimo jutri, pojutrišnjem. To velja tudi na naše srednješolce! Če je bil uspeh v tem letu slab, četudi je kdo prinesel domov »cvetke«, ni še nič izgubljen, saj je take ocene mogoče popraviti s poznejšim izpitom, s ponavljanjem letnika. Da, tudi če bo kdo moral še enkrat sestiti v isti razred, to ne sme biti huda obremenitev ne za učenca ne za starše, posebno ne, če smo za tako stanje tudi mi krivi.

Starši hočemo svojim otrokom dobro. Pehamo se za materialnimi dobrinami, ob tem pa skrb za otroka prepuščamo drugim. Mislimo si: hodi v šolo, naj šola poskrbi zanj. Tudi na roditeljske sestanke se težko podamo, kaj šele na govornice ure, še redkeje ali pa nikoli pa gremo v šolo ob »neuradnih dnevih, urah«. Pride konec šolskega leta, ocene so zaključene, pač take, kot je bilo učenčovo znanje, potem (če so ocene slabe) pa je ogenj v strehi.

Te dni je na eni izmed soboških srednjih šol visela črna zastava. 15-letni fant iz Ljutomera si je vzel življenje. Vzrok: učni uspeh v šoli. Resnično je moral priti v hude psihične težave. Pa mu je kdo pomagal? Mu je kdo dal pogum, da ni še nič izgubljen, da je jutri še en dan? Pravi, da ne! V šoli, namesto, da bi ga opogumljali, ni imel moralne podpore, da bo naredil popravni izpit oziroma da ne bo ne prvi ne zadnji, ki bo moral v najslabšem primeru, ki pa ni najhujši, še enkrat v isti razred. Tudi doma se menda niso preveč zanimali, kod hodi, kako je z ocenami. Dan, preden bi morali starši na šolo na pogovor, je mladoletnik posegel po puški.

Jutri je še en dan. Nič še ni izgubljen, vse se da popraviti nadoknaditi. Mladenič, ki je komaj začel živeti, tega ne bo mogel več storiti. Škoda! Njegova smrt opozarja: starše, vzgojitelje, sošolce... Vse nas!

Š. S.

GUSTAV ČIŽEK (1890-1985)

Smrt ne pomeni konca; mrtvi živijo, dokler živi mislijo na njih... (Henriot). — V začetku junija je mirno ugasnil, kakor luč, ki ji zmanjka goriva, eden izmed najstarejših Sobočanov — 95-letni upokojenec Gustav Čížek. Rodil se je 1. 1890 v Gomilici, občina Lendava, v učiteljski družini, ki je štela devet članov. Osnovno šolo je končal v domači vasi, potlej pa je bil gimnazijec, učiteljski in obiskoval je tudi trgovsko šolo. Leta 1910 se je zaposlil kot predavatelj na višji prometni železniški šoli v Zagrebu. V vojnem letu 1914 so ga kot rezervnega oficirja vpoklicali v vojsko. Vojaška pot ga je vodila na gališke krvave poljane, kjer so ga Rusi ujeli in odvedli v vojni ujetništvo, od koder se je vrnil po koncu prve svetovne vojne.

Med vojnama je učiteljeval v soboškem mestu. Izvolili so ga za tajnika srezkega odbora Rdečega križa. In leta 1936 je soboški tednik poročal: — Tukajšnji učitelj, g. Gustav Čížek, ki je bil dodeljen srezkemu načelstvu, je dobil odlikovanje Rdečega križa. Agilnemu javnemu delavcu iskreno čestita Murska Krajina!

Med zadnjo vojno je domoval na Madžarskem, po osvoboditvi pa ga zopet vidimo v Soboti. Od leta 1946 do 1957 je služboval v TMP kot šef računovodstva. Potem pa je bil do upokojitve 1960. leta soboški občinski finančni inšpektor. Od 1. 1. 1963 do 1975 je bil pokojni Gustav tajnik Društva upokojencev. Za svoje aktivno delovanje pri DU je prejel več priznanj.

Gustav Čížek se je s svojim prizadevnim dolgoletnim delom pri Rdečem križu soboškega okraja in občine zapisal v zgodovino te človekoljubne organizacije. Kot vodilni član Rdečega križa je pred vojno in po njej prejel številna priznanja te humane organizacije.

In če bo kdo pisal zgodovino Rdečega križa soboške občine, ne bo mogel mimo imena Gustav Čížek.

Š. S.

za gradnjo kirurgije

KO SZDL sekcija žena KS Park M. Sobotica — 10.000,00 din; Mladinska organizacija Ratkovci — Kančevci — 3.000,00 din; Ivanka Vučak, M. Sobotica, Vrtna 2 (namesto venca na grob pok. Gizele Karas) — 2.000,00 din; Delavci SPIZ ODE M. Sobotica (namesto venca na grob pok. Martinu Casaru) — 3.800,00 din; Anica Židanek, M. Sobotica, Arh. Novaka 15 (namesto cvetja na grob pok. Emilu Dora, M. Sobotica) — 1.000,00 din; Družina Stefana Šavela, M. Sobotica, Cvetkova 2 (namesto venca na grob pok. Emilu Dora, M. Sobotica) — 3.000,00 din; Družini Rogan in Škraban, Sodišinci (namesto venca na grob pok. prim. dr. Gabrielu Kastelicu, M. Sobotica) — 3.000,00 din; Jože Lesjak, Mota 49 — 1.000,00 din; Družini Vrtnjak in Mavrič, Križevci pri Ljutomeru (namesto venca na grob pok. očetu Ozvalta Tučiča) — 2.000,00 din; Skupnost stanovalcev Oktoberske revolucije 12, M. Sobotica (namesto venca na grob pok. Stefaniji Mihalič, Pertoča) — 3.000,00 din; Stanko Karlovšek, Ljubljana, Pavšičeva 35 (namesto venca na grob pok. prim. dr. Gabrielu Kastelicu, M. Sobotica) — 10.000,00 din; Družina Palancsai, M. Sobotica, Cvetkova 20 (namesto venca na grob pok. prim. dr. Gabriela Kastelica, M. Sobotica) — 4.000,00 din; Delavci Oddelka za transf. ostajo pri Splošni bolnišnici M. Sobotica (namesto cvetja na grob pok. Tereziji Koštrica — mami Marte Misleta, M. Sobotica) — 1.750,00 din; Vilma Žibrik, Polana 47 — 1.000,00 din; Marjeta Antolin, Izakovci 126 — 1.500,00 din; Delavci Kirurškega oddelka in Oddelka za anestezijsko in reanimacijsko Splošne bolnišnice Murska Sobotica (namesto cvetja na grob pok. možu sodelavke Jožefe Novak, M. Sobotica) — 3.000,00 din; DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO! PRISPEVEK NAKAZUJTE NA RAČUN: 51900-763-30297 DELOVNI LJUDJE IN OBČANI TER ORGANIZACIJE, KI BODO NAKAZOVALI PROSTOVOLJNE PRISPEVKE NAMESTO VENCEV MORAJO NA SPOROČILO O VPLAČILU POLEG NAMENA NAKAZILA NAVESTITI TUDI NASLOV ŽALUJOČE DRUŽINE, KI JI BODO POSLALI SOŽALNICE.

SGP KONSTRUKTOR MARIBOR n. sol. o., TOZD GRADBENIŠTVO POMURJE MURSKA SOBOTA, n. sol. o. ŠTEFANA KOVAČA 10

V skladu z določili letnega plana za leto 1985

RAZPISUJEMO ŠTIPENDIJE

za naslednje poklice:

- diplomirani inž. gradbeništva 3 štipendije
- inženir gradbeništva 2 štipendiji
- gradbincev (zidar, tesar, železokrivec) 20 štipendij

Štipendisti bodo prejeli štipendije v skladu z določili Samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov. Učencem za poklic gradbinca plačamo celotne stroške nastanitve v internatu.

Prošnje na obrazcu 8.40 pošljite v 15 dneh od objave na naslov: SGP Konstruktor Maribor, toz. Gradbeništvo Pomurje Murska Sobotica, Stefana Kovača 10.

Prošnji priložite zadnje šolsko spričevalo. Kandidate bomo obvestili o dodeljenih štipendijah v roku 30 dni od poteka objave.

Skupščina krajevne skupnosti Stara cesta je na predlog sveta krajevne skupnosti, na seji dne 2. 6. 1985 sprejela

Sklep

o ukinitvi krajevnega samoprispevka za območje krajevne skupnosti Stara cesta.

S 1. 7. 1985 se ukine obveznost plačevanja krajevnega samoprispevka, ki ga plačujejo zavezanci po sklepu o uvedbi krajevnega samoprispevka na območju krajevne skupnosti Stara cesta (Uradne objave Pomurskih občin št. 22/81)

Predsednik skupščine KS Miran Voršič, I. r.

Po določilih 106. člena statuta in sklepa delavskega sveta razpisna komisija pri Delovni organizaciji za komunalno in storitve »Komgrad« Ljutomer

RAZPISUJE

Prosta dela in naloge

DIREKTORJA

(ni relokolje)

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog morajo poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko VI. stopnjo ali višjo VI. stopnjo izobrazbe ekonomske, pravne ali gradbene smeri,
- da ima tri oziroma pet let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih
- da je moralno-politično neoporečen
- zaželeno delovne izkušnje pri organiziranju del komunalne in gradbene dejavnosti ter izpolnjevanje pogojev in kriterijev DD o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

Mandat traja 4 leta.

Kandidati naj se v roku 8 dni po objavi prijavijo s pismenimi vlozami z dokazili na naslov »Komgrad« Ljutomer in na kuverti označijo »za razpisno komisijo«.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po poteku razpisnega roka.

Tovarna dušika Ruše n. sol. o. Toz. Proizvodnja kremenčevega peska Puconci n. sol. o. PUCONCI

Poslovni odbor

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

A. Vodja službe za plan in analize

- dokončana II. stopnja visokošolske izobrazbe ekonomske smeri,
- 4 leta delovnih izkušenj v plansko-analitski službi,
- za nedoločen čas.

B. Finančni knjigovodja

- srednja izobrazba ekonomske smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj kot finančni knjigovodja,
- potreben izpit za operaterja strojnega knjigovanja (izpit je možno opraviti tudi v roku 3 mesecev),
- nedoločen čas,
- poskusno delo 3 mesece.

OD po Pravilniku o delitvi sredstev za OD. Prijave pošljite v roku 8 dni na gornji naslov. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni po opravljeni izbiri.

Komisija za delovna razmerja na osnovni šoli Štefan Kunar-Bojan Puconci

objavlja

naslednja prosta dela in delovne naloge:

- 1 vzgojiteljica v vrtcu Mačkovo NDČ; pogoj: vzgojiteljica
- 1 kuhar NDČ; pogoj: KV kuhar
- 1 enačilka NDČ; pogoj: NKV
- 1 hišnik NDČ s polovičnim delovnim časom; pogoj: KV
- 1 učitelj fizike-tehnične vzgoje NDČ; pogoj: PRU
- 1 učitelj tehnične vzgoje DC s skrajšanim delovnim časom; pogoj: PRU
- 1 učitelj gospodinjstva NDČ; pogoj: PRU s skrajšanim delovnim časom
- 1 učitelj telesne vzgoje DC s skrajšanim delovnim časom; pogoj: PRU

Nastop dela 1. 9. 1985.

Rok prijave: 8 dni po izidu objave.

— AKCIJE — TEDEN KOLESARJEV

Ekonomska nuja in zavest, da je kolesarjenje zdravo in koristno, usmerjata vse več ljudi, da se na delo, v šolo, po opravih vozijo s kolesi, čeprav so kolesarji poleg pešcev najbolj ogroženi udeleženci v prometu. Od leta 1980 do 1984 se je na slovenskih cestah smrtno ponesrečilo 476 kolesarjev, 8266 pa je bilo poškodovanih. Število narašča! Vzroki

za to so v pomanjkanju posebnih voznih površin za kolesarje, v ravnanju drugih udeležencev v prometu in nepravilnem ravnanju kolesarjev. Ugotavljajo, da so kolesarji najbolj nedisciplinirani udeleženci in pogosti povzročitelji nesreč. V prizadevanjih za izboljšanje varnosti in zmanjševanje števila poškodovanih in mrtvih kolesarjev je svet za pre-

ventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Murska Sobotica pripravil akcijo Teden kolesarjev. Leta poteka že od 24. junija in bo trajala do 30. junija. Vrh naj bi dosegla prav danes (v četrtek, 27. junija), ko naj bi se vsi, ki imajo kolesa, na delo, po opravkih, in tudi sicer, vozili s kolesom.

Š. S.

SOZD AGROS ZDRUŽENA INDUSTRIJA KMETIJSKIH STROJEV IN OPREME, DSSS Šempeter v Savinjski dolini

sprejema na delo

VEČ STROKOVNIH SODELAVCEV,

ki bodo izvajalci skupnih poslov SOZD za delovno organizacijo Tehnostroj Ljutomer.

Prosta dela in naloge so:

1. VODJA TEHNOLOGIJE
2. VODJA OPERATIVNE PRODAJE
3. PROJEKTANT IZDELKOV I
4. PROJEKTANT IZDELKOV II
5. PROJEKTANT TEHNOLOGIJE
6. TRŽNI ANIMATOR

Za razpisana dela in naloge pod 1 se zahteva visokošolska izobrazba strojne smeri z najmanj 5 let delovnih izkušenj; pod 2 visoka ali višješolska izobrazba ekonomske ali sorodne smeri z najmanj 3 odnosno 5 let delovnih izkušenj; za dela in naloge pod 3 in 4 se zahteva visoka oz. višja šola strojne smeri s 3,5 oz. 3 leti delovnih izkušenj; pod 5 visoka oz. višja šola strojne smeri s 3 oz. 5 leti delovnih izkušenj ter pod 6 višješolska ali srednješolska ekonomska ali sorodna strokovna izobrazba z 1 oziroma 3 leti delovnih izkušenj.

Dela in naloge se bo pretežno izvajalo na lokaciji Tehnostroja v Ljutomeru, zato so posebej zaželeni kandidati iz te okolice oziroma Pomurja.

Delo se bo združevalo in osebni dohodek oblikovalo v DSSS SOZD Agros, Šempeter v Savinjski dolini.

Strokovne kadre, ki želijo ustvarjalnega dela na področju strojništva, vladno vabimo, da nam sporočijo svoj interes, da bi jih obiskali in se dogovorili.

Vljudno vabljeni!

AGROS, DSSS

Radijski in televizijski spored od 28. junija do 4. julija

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	CETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena oddaja, 16.30 — Aktualno v petek, 28. junija (mladinska oddaja, Kam konec tedna, Najbolj iskane plošče tedna), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. TV LJUBLJANA 17.50 Poročila. 17.55 Naš prijatelj Tito, nadaljevanje TV Zagreb. 18.10 Grizli Adams, ameriška nanizanka. 18.40 Železi ste — poglejte, poučnozabavna oddaja. 20.05 Človekovi možgani: Strah, 6. del angleške dok. serije. 20.55 Ne prezrite. 21.10 R. A. Simmons: Gangsterska kronika, 1. del ameriške nadaljevanke. 22.45 TV Dnevnik II. 22.55 Zepar, ameriški film (čb) Oddajniki II. TV mreže: 16.25 TV dnevnik. 16.45 Tivat: Rokomet (m) — Jugoslavija: Švica, prenos, (slov. kom.), v odmoru ... 18.15 Otroška serija. 18.45 Zabavnoglasbena oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Oko glasbe. 20.45 Poročila. 20.40 Porota, dokumentarna oddaja. 21.55 Nočni kino: Ana in vampir, film (do 23.20)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena paleta po vašem izboru, 16.30 — Aktualno v soboto, 29. junija (sobotna reportaža, iz društvene dejavnosti, svet računalništva), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 14.10 Naša pesem — Maribor '84, 10. oddaja. 14.40 Človekovi možgani: Videnje, ponovitev 5. del angleške dokumentarne serije. 15.30 Retrospektiva filmov Franceta Štiglica: Praznovanje pomladi. 17.00 Tivat: Rokomet (m) za lovoriko Jugoslavije, Jugoslavija: Španija, prenos. 18.20 Miti in legende — Antični miti: OJDIP, nanizanka TV Beograd. 18.40 BOJ ZA OBSTANEK: Voda izpod zemlje. 20.00 Izkušnje zažele, toda niso pogoj, angleški film. 21.15 Zrcalo tedna. 21.40 Gostilna Košnica. 23.10 Poročila Oddajniki II. TV mreže: 19.00 Slovenska ljudska glasbila in godci: Beltinska banda. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Galerija opernih značajev: Muhaste neveste. 20.30 Dokumentarna oddaja. 21.15 Poročila. 21.25 Športna sobota. 21.50 Opernamnovi, 3. zadnji del zahodnonemški nad. 22.45 Poezija (do 23.15)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (Spomini živijo, Minuta za varstvo okolja, kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 8.50 Poročila — otroška matineja. 11.05 Srečanje s Tončko Maroltovo. 12.00 Ljudje in zemlja. 12.30 Poročila (do 12.35). 14.35 Prisluhni moji, oddaja za slušno prizadetce. 15.20 I. Štivilič: Kam gredo divje svinje. 16.20 Poročila. 16.25 Videogodba, ponovitev zabavnoglasbene oddaje. 17.25 Čudovita strast, ameriški film. 19.30 TV dnevnik. 20.00 G. Paskaljevič-F. David-D. Tana: Somrak, 2. del nadaljevanke TV Sarajevo. 21.00 Reportaža z nogometne tekme Sarajevo — CZ/Sarajevo. 21.30 Reportaža z nogometne tekme Hajduk: Dinamo/Zagreb. 22.00 Športni pregled. 22.35 Poročila. OD- ODAJNIKI II. TV MREŽE: 19.30 TV dnevnik. 20.00 Krožno potovanje do Pekinga in nazaj, kanadska dokumentarna serija. 21.00 Poročila. 21.05 Propagandna oddaja. 21.10 TV kinoteka: Ljubezen v puščavi, ameriški film. 22.25 Makdonija v zahodni Avstraliji, reportaža (do 22.55).	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 1. julija (šport, Priporočajo vam ...), 18.00 — Vključitev osrednjega sporeda. TV LJUBLJANA 17.55 Poročila. 18.00 Poletavček, nanizanka TV Beograd. 18.30 Ciciban plava, 1. del. 18.45 Vam, oddaja za mlade. 19.30 TV dnevnik I. 20.05 R. Connolly: Lyttovna kronika, 6. del angleške nanizanke. 21.00 Aktualno. 21.40 F. von Suppe: Vskok, baletna oddaja českoslovaške. 22.20 TV dnevnik II. ODAJNIKI II. TV MREŽE: 17.30 Beograjski TV program. 19.00 Telesport. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Raziskovanja. 20.50 Poročila. 20.55 Zabavnoglasbena oddaja. 21.35 Propagandna oddaja. 21.40 Dinastija, 53. del ameriške nadaljevanke. 22.35 Stereovizija, glasbena oddaja (do 23.35).	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Vrtljak popev-karskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 2. julija (gospodarska tema, Kramljamo ...), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.50 Poročila. 17.55 Primorska poje 85, 1. oddaja. 18.25 Miti in legende. 18.40 TV galerija: Dubrovnik, oddaja TV Zagreb. 19.30 TV dnevnik I. 20.05 V. Rančić T. Haverič: SLED, drama TV Sarajevo. 21.00 Integrali. 22.20 TV dnevnik II. ODAJNIKI II. TV MREŽE: 16.45 Tivat: Rokomet (M) — za lovoriko Jugoslavije — polfinale, prenos (slov. kom.). 18.15 Otroška dokumentarna oddaja. 18.45 Thommy's pop show extra. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Narodna glasba. 20.45 Žrebanje lota. 20.50 Poročila. 20.55 Po poteh svobode, dokumentarna oddaja. 21.40 Čas knjige. 22.10 Marin Držić in njegova doba, 4. zadnji del dokumentarne serije (do 22.40).	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 3. julija (pogovor v živo), 18.00 — »21-232« — propagandnoglasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.55 Poročila. 18.00 N. Simončič: Čmrilj iz Kolorada. 18.15 Reisner: Saj si vendar punca, SNG drama Maribor. 18.45 Železi ste — poglejte, poučnozabavna oddaja. 19.30 TV dnevnik I. 20.05 Časi kot so bili, dokumentarna oddaja o Franceu Štiglicu. 20.35 Film tedna: Balada o trobenti in oblaku, slovenski film (čb). 21.55 TV dnevnik II. 22.15 Split 85: Vstaja in morje, posnetek prireditve. ODAJNIKI II. TV MREŽE: 16.45 Tivat: Rokomet (M) — za lovoriko Jugoslavije — finale. 18.15 Legende sveta, otroška serija. 19.00 Mednarodni atletski miting za VN Beograda, prenos, (slov. kom.). 20.30 »Žestoke priče«, dokumentarna serija. 21.15 Split 85 — Vstaja in morje, festival rodoljubne pesmi. 22.15 Poročila (do 22.20).	RADIO MURSKA SOBOTA PRENOS OSREDNJEGA SLOVENSKEGA SPORODA TV LJUBLJANA 8.40 Poročila. 8.45 F. Bevk: Črni bratje, mladinska oddaja. 9.25 Republiška revija MPZ — Zagorje 84 — narodne pesmi. 9.55 Sedma vžgalica, avstralski risani film. 10.55 Igmam: XV. tradicionalno srečanje rezervnih vojaških starešin »Bratstvo i jedinstvo 85«, prenos. 13.00 Poročila (do 13.05). 15.20 Mladi-mladim — R. Strauss: Koncert za oboe in orkester. SPORED ZA OTROKE: 15.55 Prišel je pevec slovenske dežele — slovenske partizanske pesmi. 16.15 Tone Seliskar — portret pisatelja. 16.30 Poročila. 16.35 M. Vučetič: Rdeča baraka, dokumentarna drama. 18.00 Pot k svobodi, dokumentarna oddaja. 19.15 Risanka. 19.24 TV in radio nočjo. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 20.05 S. Lukič: Moša Pijade, dokumentarna drama TB Beograd. 21.15 Č. Amirežbi: Bregovi, 1. del gruzinske nadaljevanke. 22.30 Poročila.
TV ZAGREB Prvi program 15.00 Poletno popoldne, 17.05 Geniji in genialci, 17.55 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Otroška serija, 18.45 Zabavna oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mesto srečanja ostane isto (nadaljevanje), 21.00 Dober večer, 21.45 Dnevnik, 22.00 Gost urednik.	TV ZAGREB Prvi program 15.45 Sedem TV dni, 16.15 Domači ansambli, 16.45 Poročila, 16.50 TV koledar, 17.00 Rokomet: Jugoslavija — Španija, 18.30 Priručno vaši, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Film, 21.45 Dnevnik, 22.00 Od našega dopisnika: Havana.	TV ZAGREB Prvi program 10.50 Poročila, 11.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Otroški program, 13.35 Svilen pot, 16.25 Lepa Marija (ser. film), 17.05 Mali koncert, 17.25 Smešni ljudje (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Somrak, 21.00 Nogomet: Sarajevo — Crvena zvezda (reportaža), 22.00 Športni pregled, 22.30 Dnevnik.	TV ZAGREB Prvi program 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Pravljice, 18.45 Vam, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sybilla (drama), 21.45 Svet danes, 22.15 Izbrani trenutek, 22.20 Dnevnik, 22.40 En avtor, en film.	TV ZAGREB Prvi program 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Otroška oddaja, 18.45 Thommy's pop show, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme — notranjepolitična oddaja, 20.55 Tudi krvniki umirajo (film), 22.35 Dnevnik.	TV ZAGREB Prvi program 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Legende sveta, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Filmski večer, 22.30 Dnevnik.	TV ZAGREB Prvi program 9.55 Poročila, 10.00 TV koledar, 10.10 Domovini in svobodi, 10.55 Igmam: Srečanje rezervnih vojaških starešin, 13.00 Dnevnik, 13.15 Tito v Zagrebu 1941, 14.00 Pesmi o Titu, 14.30 Kako poročiti Američanko (film), 16.10 Zabavno popoldne, 17.45 Na Azurni obali (film), 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moša Pijade, 21.40 Dnevnik, 21.50 Večni klic (nadaljevanje).
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 14.45 Počitniški spored, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Veseli Jocker, 22.05 Šport, 23.20 Ameriška lestvica najpopularnejših. Drugi program 15.10 Iz parlamenta, 16.25 Monaco Franze, 17.15 Svet živali, 18.30 Hiša na trgu Eaton, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vojna in Mir (dok. oddaja), 21.15 Čas v sliki s Politiko v petek, 22.05 Sedmero za pekel (film), 23.35 Nagrada Ingeborga Bachmanna 1985.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 14.30 Opereta, 16.00 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenki TV spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nekdo bo zmagal, 22.05 Šport.	TV AVSTRIJA Prvi program 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Usmeritev, 14.45 Škandal dr. Vilmerna (film), 16.25 Otroški in mladinski spored, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Onstran jutranje zarje, 21.15 Nagrada Ingeborga Bachmanna 85, 22.15 Vas na meji (nadaljevanje).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 14.45 Počitniški spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vrnite se, mali (film), 22.00 Videoteka.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 14.45 Počitniški spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vrnite se, mali (film), 22.00 Videoteka.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 14.45 Počitniški spored za otroke in mladino, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vrnite se, mali (film), 22.00 Videoteka.	
TV MADŽARSKA 8.30 Počitniška matineja, filmi za otroke. 9.20 Ponočitve. 10.10 Maryla Radovich show. 16.25 Harmonija in disharmonija, nemški TV film. 17.25 TV spored za tri dni. 17.30 100 mojstrov. 17.50 Okno, reportaže. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 21.15 Narodne za zbere. 21.20 Ne zaklepati s ključem! Drama. 22.50 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.25 Ponočitve. 9.30 Pionirska olimpiada. 10.30 Ponočitve. 15.15 Za otroke. 15.45 Mafilm, magazin. 16.00 Madžarske pokrajine. 16.45 Marco Polo, pon. 17.55 Moda '85. 18.25 Turška Turčija. 19.30 TV dnevnik. 20.00 TV srečanje Vesprem, podelitev nagrad. 22.00 Blišč, strast in opojnost. 23.35 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.30 Spored za otroke. 9.25 Pionirska olimpiada. 10.35 Nagajeni film: Na visoki temperaturi. 14.20 Rojeva se glasba, japonski film. 15.20 Madžari na Himalaji. 15.35 Napoved sporeda. 16.05 Kapitan, pustolovski film. 17.40 Možgansko prvenstvo. 18.30 Delta. 19.30 Teden, aktualne reportaže. 20.35 Praznik madžarske pesmi. 21.40 Družabna igrca, TV film. 23.30 Poročila.	TV MADŽARSKA 1. julija — ponedeljek: Ni sporeda	TV MADŽARSKA 8.30 Počitniška matineja, filmi za otroke. 9.35 Ponočitve. 9.55 Preganjanje, romunski film. 17.05 Doba chip-čudežev, 2. del. 17.45 TV spored za tri dni. 17.50 Stari madžarski filmski šlagerji. 18.30 Diagnoza, reportaže. 18.50 Mini studio '85. 19.50 TV dnevnik. 20.00 Črna maska, nadaljevanje. 21.00 Studio '85. 22.00 Narodne. 22.05 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.30 Počitniška matineja, filmi za otroke. 9.35 Ponočitve. 11.15 Burleske. 16.40 Borili so se za domovino, 1. del sovjetskega filma. 18.05 Svet jezika. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Policistka, ameriški TV film. 21.35 Še vnuki bodo videli, oddaja o varstvu mest. 22.15 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.30 Počitniška matineja, filmi za otroke. 9.55 Dekle na konju, nemški film. 17.00 Perpetuum mobile, pon. 17.40 TV borza. 17.50 Borili so se za domovino, 2. del sovjetskega filma. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Kemer, madžarska nadaljevanje. 21.10 Ozadje-vesti: pogledi, mnenja o javnih zadevah. 22.00 Glas in nekaj mask. 22.30 TV dnevnik.
TV KOPER 14.15 Tv novice. 14.20 YU made music. 15.00 Mesto na koncu ulice, tv nadaljevanje. 16.00 Nepremagljivi Shogun, risanke. 16.30 Risanke, 17.00 Sava, reka, ki življenje daje, dok. oddaja. 17.30 Čudoviti ranč rumene žolne, tv film. 17.55 TV — Novice. 18.00 Sužnja Isaura, tv film. 18.30 Tretje stoletje. 19.00 Mogočno morje — dokumentarna oddaja. 19.30 TVD — Stičiče. 19.50 Helzacomic humoristična oddaja. 20.25 Devet mest za morilca. Režija: Giuseppe Bennati. Igrajo: Rossana Schiallino, Howard Ross, Lucretia Love. 22.20 TVD — Vse danes. 22.30 Življenje z računalnikom dokumentarna oddaja. 23.00 Taksist, TV film. 24.00 Odbojka: Medn. turnir, Tivat.	TV KOPER 12.15 Primo Mercato, tržnica, predstavitve in prodaja. 14.15 Videomix. 16.15 Fotografiska dediščina, dokumentarna oddaja. 17.00 Kralja Igrica, tv film. 18.00 Sužnja Isaura, tv film. 18.30 Tretje stoletje. 19.00 Atletika. 20.25 Koncert: Antonio Vivaldi. 22.00 Eskimi, dokumentarna oddaja. 23.00 Taksist, tv film. 24.00 Odbojka: Medn. turnir, Tivat.	TV KOPER 15.00 Bitka za Port Arthur, film. Režija: Saiji Marnjama. Igrajo: Toshiro Mifune, Yuzo Kajama. 17.00 Sužnja Isaura, tv film. 17.30 Čudoviti ranč rumene žolne, tv film. 18.00 Zdravnik in otrok, med. oddaja. 19.00 Odprta meja — informativna oddaja — Videotelex. 19.30 TVD — Stičiče. 19.50 Športni pregled. 20.25 Precastiti Colt, film. Igrajo: Guy Madison, Richard Harrison. Režija: Leon Klimovsky. 21.50 TVD — Vse danes. 22.00 Zgodilo se je dvakrat. Igra: Iona Staller. 23.00 Tibetanski zvon, tv film. 24.00 Bitka za Port Arthur film.	TV KOPER 15.00 Poslednji orlov let, film. Igrajo: Toshiro Mifune, Yuzo Kajama. Režija: Shuei Matsubajasai. 16.30 Sužnja Isaura, tv film. 17.00 Dokumentarna oddaja. 17.30 Smithovi, tv film. 18.00 Nepremagljivi Shogun, risanke. 18.30 Čudoviti ranč rumene žolne, tv film. 19.00 Odprta meja, informativna oddaja v slovenskem jeziku. Videotelex. 19.30 TVD — Stičiče. 19.50 Spoleto '85: Festival dveh svetov. 20.25 Vesolje, dokumentarna oddaja. 21.30 Možje Ra-fa, tv film. 22.20 TVD — Vse danes. 22.30 Zdravnik in pacient, medicinska oddaja. 23.30 Smithovi, tv film. 24.00 Poslednji orlov let, film.	TV KOPER 15.00 Dokler traja nevihta, film. Igrajo: James Mason, Lilli Palmer. Režija: Bruno Vialati. 16.45 Sužnja Isaura, tv film. 17.15 Dokumentarna oddaja. 17.30 Smithovi, tv film. 18.00 Nepremagljivi Shogun, risanke. 18.30 Čudoviti ranč rumene žolne, tv film. 19.00 Odprta meja, informativna oddaja v slovenskem jeziku. Videotelex. 19.30 TVD — Stičiče. 19.50 Odbojka: Finale med. turnirja. 20.25 Italija v žogi, športna oddaja. 22.00 TVD — vse danes. 22.10 Sherlock Holmes — Teror v noči, film. Igrajo: Richard Green, Basil Rathbone. 23.15 Smithovi, tv film. 23.45 Dokler traja nevihta, film.	TV KOPER 15.00 Most, film. Igrajo: Bata Ž. vojnovič, Slobodan Perović. Režija: H. Kravac. 16.40 Sužnja Isaura, tv film. 17.15 Morski psi, dokumentarna oddaja. 17.30 Smithovi, tv film. 18.00 Nepremagljivi Shogun, risanke. 18.30 Čudoviti ranč rumene žolne, tv film. 19.00 Atletika: Med. srečanje v Beogradu. Med odmorom TVD — Stičiče. 19.35 Atletika: Med. srečanje v Beogradu. 20.25 Hudičeve igre, tv nanizanka. 21.30 Dan Borca. 22.00 TVD — vse danes. 22.10 Kaj bomo pili nočjo, variete. 23.10 West side medical, tv film. 24.00 Most, film.	

Tedenski koledar

PETEK, 28. 6. — LEON SOBOTA, 29. 6. — PETER NEDELJA, 30. 6. — EMILJANA
PONEDELJEK, 1. 7. — JULIJA
TOREK, 2. 7. — OTON SREDA, 3. 7. — TOMAZ CETRTEK, 4. 7. — DAN BORCA

Prodaj

MEŠANI GOZD V OTOVCIH, 1,4 ha, prodajo. Informacije: Mikloša Kuzmiča 31, telefon 24-670. M-2783
ISO SPAN UGODNO PRODAM. Kavaš, Slebingerjev breg 2, p. G. Radgona. M-2821
PARCELE TRAVNIKOV V KUPŠINCIH PRODAM ali dam v najem. Gorica 57. M-2822
VW KARAVAN PRODAM. Matjaševci 11, mizar. M-2823
DVE GUMI (145 x 14), ugodno prodajo. Telefon 74-831, int. 230. M-2825
VOZNO KRAVO prodajo. Gruskovnjak, Beltinci, Štefana Kovača 20. M-2826
BREJO KRAVO, vozno, prodajo. Lipovci 190. M-2827
MLADO, BREJO KRAVO in 8 malih pujskov prodajo. Bakovci, Ob Muri 20. M-2828
GOLF JL, letnik 1979, prodajo. Blaževič, Borejci 50, p. Tišina. M-2830
KRAVO, staro štiri leta, brejo devet mesecev, prodajo. Petanjci 17. M-2831
ZETVENO NAPRAVO ZA KOSILNICO BCS prodajo. Kelenc, Kot 13, p. Lendava. M-2832
ORGLE ELKA X 55 P LESLI, 150 W, prodajo. Tominc, Lendava, Kolodvorska 40. M-2832
TRAKTORSKI NAKLADALEC ZNAMKE BELORUS PO DELIH IN DELE ZA NAKLADALEC ICEB (žlica), prodajo. Telefon 76-812. M-2834
RENAULT 4 SPECIAL, letnik 1976, prodajo. Jerebic, Gornja Bistrica 206, p. Črenšovci. M-2835
KRAVO, brejo devet mesecev, in telico, brejo šest mesecev, prodajo. Kebler, Stavešinci 15. GR-177
PUHALNIKE ZA SPRAVILO SENA IN SLAME, tip PIONIR, kompletno s 6 m cevi, dvema kolonoma in vsem pritrilnim materialom, prodajo. Julij Milfelner, 62000 Maribor, Maistrova ul. 24, telefon 062 26-611. M-OP
BALIRKO za seno in slamo prodajo. Črenšovci 202 a. M-2880
CITROEN GS CLUB, prenovljen, in HLADILNIK 36 L na elektriko in plin, primeren za v šotor, prodajo. Martinec, Mala Nova 24, pri židovskem pokopališču. M-2881
VW, starejši letnik, kesonar, registriran do novembra 1985, prodajo za 120.000 din. Informacije: telefon 78-234. M-2882
BALIRANO SLAMO IN JEČMEN PRODAM. Vanča vas 11, p. Tišina. Telefon 76-466. M-2883
KOMBAIN CLESON z 3-rednim adapterjem za koruzo prodajo. Telefon 70-391. M-2898
KUHINJSKO POHIŠTVO, ŠTEDILNIK GORENJE (4 elektrika + 2 plin) in emajlirano kopalno kad prodajo. Murska Sobota, Cankarjeva 78. M-2609
ŠTEDILNIK CALOREX NA TRDA GORIVA PRODAM. Naslov v upravi lista. M-2884
RENAULT 4, karamboliran, prevoženih 5.000 km, prodajo. Banko, Kopitarjeva 21, M. Sobota. M-2885
MALE PUJSKE PRODAM. Satohovci 17. M-2886
HARMONIKO ROYAL STANDART, 80-basno, in BAS KITARO ARIA prodajo. Telefon (069) 26-500. M-2887

ENOREDNI IZRUVAC KROMPIRJA PRODAM. Štefan Zver, Lipa 136. M-2888
TRAVNIK, 64 arov, in GOZD, 58 arov, v Kupšincih, prodajo. Informacije pri Svetec, Kupšinci 17, ali trgovina Hrana M. Sobota. M-2890
AVTO FORD TAUNUS M 12, v voznem stanju, registriran do leta 1986, tudi po delih, prodajo. Gančani 214. M-2892
DVE DRUŽINI KALIFORNIJSKIH ČRVOV PRODAM. Informacije po telefonu: 24-671. M-2893
OTROŠKO ŠPORTNO KOLO USA KIA SPECIAL, na tri prestage, do 12 let, prodajo. Balek, Murska Sobota, Trstenjakova 59. M-2894
MALE PUJSKE PRODAM. Skakovci 56. M-2895
POHIŠTVO ZA SPALNICO, kuhinjo, dnevno sobo in otroško sobo, pralni stroj, hladilnik, električni štedilnik in tri lestence, malo rabljeno, prodajo. Ogleđ vsak dan od 15. do 20. ure. Naslov v upravi lista. M-2896
EMAJLIRANO litoželezno kopalno kad, 170/75, prodajo. Skraban, Titova 1/c, stanovanje 10 ali telefon 24-776 od 16. ure naprej. M-2897
DRUŽINSKI ŠOTOR ZA 4 OSEBE, uvožen, prodajo. Informacije po telefonu 22-690 ali Prešernova 32. M-2899
POHIŠTVO ZA SAMSKO SOBORO PRODAM. Rajh, Bakovci. M-2900
KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (4 plin + 2 elektrika), prodajo. Skraban, Murska Sobota, Finžgarjeva 11 — popoldne. M-2901
MLADO KRAVO, staro šest let, brejo osem mesecev, prodajo. Šalamenci 63. M-2902
NIZKOPRITLIČNO HIŠO z DELAVNICO IN AVTO MERCEDES 206 — KOMBI, letnik 1974, prodajo. Branko Jazbec, Beltinci, Gregorčičeva 36. M-2903
KOMBAIN, v dobrem stanju, prodajo. Telefon: 71-110. M-2904
KORUZO, zrnje in ječmen prodajo. Vidonci 6. M-2906
126 p PRODAM. Bakovci, Stara 19. M-2907
TOVORNI AVTO FAP 2222, kesonar, 3-osi, letnik 1977, ugodno prodajo. Zdravko Vuri, Dolga vas 140, p. Lendava. M-2910
KRAVO, staro pet let, brejo osem mesecev, kontrola A, prodajo. Bogojina 122. M-2911
ZIDNO OPEKO, manjši format, in suba drva prodajo. Krplivnik 42. M-2912
ZIDNO OPEKO, večji format, prodajo. Rakičan, Panonska 32. M-2913
RENAULT 4 TLS, letnik 1979, ugodno prodajo. Informacije po 16. uri. Telefon 24-790. M-2914
KOPAČ ROVOV IN NAKLADALEC RIKO 3, skoraj nov, ugodno prodajo. Jože Celec, Vaneča 18, telefon (069) 72-577. M-2915
MANJŠO MLATILNICO, železni okvir, dobro ohranjen, prodajo. Pintarič, Krplivnik 81, 69264 Grad. M-2859
PLASTIČNI GLISER s prikolicom, nedograjen, nujno prodajo. Telefon popoldne: 26-062. M-2861
RENAULT 4 TLS, letnik 1978, prodajo. Jože Škof, Murska Sobota, Okt. revolucije 1. M-2864
VW 1300, malo karamboliran, prodajo za 70.000 din. Motovilci 39, p. Grad. M-2865

ROMANU GODVAJŠU iz Rakičana, ki je pri vojakih v Bjelini, ob praznovanju 20. rojstnega dne iskreno čestitajo, želijo vse najlepše v novem okolju in da bi se zdrav srečno vrnil v domači kraj — mama, oče, ter bratje Branko, Simon in Janko.

DOBIMO SE V CAFE BARU TRIJ Lendavska 19 b, Murska Sobota

MONTAŽNO GARAZO PRODAM. Murska Sobota, Kidričeva 4. M-2866
GARSONJERO V MURSKI SOBOTI, 30 m², in ZASTAVO 128, star pet mesecev prodajo. Telefon v večernih urah: 24-348. M-2868
STAREJŠO HIŠO V PERTOČI 67, njiivo in sadovnjak prodajo. Ogleđ v soboto po 13. uri. M-2836
HONDO, 400 ccm, novo, prodajo. Ferdo Gorjup, 62317 Oplotnica 54. M-2836
VOZ z gumijastimi kolesi prodajo. Lipa 4. M-2837
22 AROV ZEMLE NA SONČNI LEGI, primerno za sadovnjak in vinograd, ugodno prodajo. Telefon (069) 77-000. M-2840
LADO 1200 prodajo. Veščica 22. M-2841
ZASTAVO 101 C, letnik 1980, prodajo. Ogleđ vsak dan: Murska Sobota, Prešernova 63. M-2842
ŽENSKO KOLO, 24 col, malo rabljeno, prodajo. Ogleđ vsak dan. Murska Sobota, Prešernova 63. M-2842 a
ZASTAVO 101, letnik 1973, dobro ohranjeno, prodajo. Informacije vsak dan od 10. do 13. ure po telefonu: 75-398. Le-295
VINOGRAD, 5 arov, vinsko klet 3 x 4 m, staro tri leta, in polovico stare kleti v Dolini pri Lendavi prodajo. Informacije: Čakovec, telefon 042 817-273. Le-292
ŽELEZNI KORUZNJAK, 5 x 70 x 3, prodajo. Janko Nemeč, Šalinci 1, p. Križevci pri Ljutomeru. In-374
PARCELO Z GOSPODARSKIM POSLOPIEM IN HIŠO PRODAMO. Marija Žnidarič, Iljaševci 29, p. Križevci pri Ljutomeru. In-371
KOMBAIN ZA KORUZO, silažni kombajn in malo rabljene gume 7,5 x 16, prodajo. Razkrižje 18, p. Ljutomer. In-368

SODELAVCEM DELOVNE ORGANIZACIJE TOVARNA MLEČNEGA PRAHU MURSKA SOBOTA se iskreno zahvaljujem za nesebično pomoč ob nesreči in jim želim še naprej veliko delovnih uspehov.

Branko Lepoša

GLASBENIKI!
YAMAHA DIGITALNI SIN- TETIZATOR DX 9, dvojni stereo kasetofon s premakljivimi zvočniki (japonski), ugodno prodajo. Zvonko Marušič, Radenci, Kidričevo naselje 6. M-2843
FIAT 750, letnik 1974, ugodno prodajo. Jože Lebar, Turnišče, Stefana Kovača 32 ali telefon popoldne: 23-168. M-2845
DVE KOLESI, male pujske in voz z gumijastimi kolesi prodajo. Krog, Murska ul. 104. M-2845
MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 34. M-2846
BMW 1802, karamboliran, prodajo. Trstenjakova 4. M-2848
PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE, motorno žago SOLO in drobilec za koruzo majhen, prodajo. Franc Grah, Černelavci, Zadruga 8, telefon 23-109. M-2849
MALE PUJSKE PRODAM. Andrejci 47, p. Martjanci. M-2851
TRAKTOR ZETOR 4712 prodajo. Korovci 11, p. Cankova. M-2852
FORD 12 M, v dobrem stanju, registriran do maja 1986, prodajo. Vaneča 31. M-2853
KOVINSKI REZERVOAR ZA SHRAMBO OLJA ZA CENTRALNO OGREVANJE, 2300 l in 3-fazno vodovodno črpalko prodajo. Murska Sobota, Prešernova 44. M-2853

KONFORTNO DVOSOBNO STANOVANJE V CENTRU MURSKÉ SOBOTE prodajo. Podrobnejše informacije dobite v odvetniški pisarni Danila Harija, M. Sobota, pri avtobusni postaji. M-2854
SILAŽNI KOMBAIN PÖTINGER MEX 2 prodajo. Strukovci 25. M-2855
STAREJŠO STANOVANJSKO HIŠO z GOSPODARSKIM POSLOPIEM v BELTINCIH prodajo. Informacije popoldne: telefon 21-678. M-2856
TRAKTOR URSUS S PRIKLJUČKI PRODAM. Franc Kumin, Krog, Brodarska 36. M-2857
KONJA srednjih let prodajo. Stanjevci 50, p. Petrovci. M-2858
TRAKTORJE ŠTORE 402 in 404 ter TORPEDO 4506 s kopačem rovov RIKO prodajo. Vljaj, Vadarci 10. M-2869
VOZIČEK ZA DVOJČKE, nemške znamke STRENG, poceni prodajo. Kelenc, Srednja Bistrica 3, p. Črenšovci, telefon popoldne 25-330/47. M-2870
MALE PUJSKE PRODAM. Kous, Petanjci 3. M-2871
SILAŽNI KOMBAIN SOK 80, cisterno, 2200 l, škropilnico metalna, 300 l, in klinaste brane prodajo. Jože Šoštar, Lukavci 11, p. Križevci pri Ljutomeru. M-2872
ZASTAVO 101, letnik 1985, prodajo. Tešanovci 3 ali telefon 48-223. M-2873
LADO 1200 S, letnik 1984, nova prodajo. Vučja gomila 93 ali telefon 76-295. M-2874
STANOVANJSKO HIŠO z ločeno zgradbo, primerno za obrt, v okolici M. Sobote, prodajo. Naslov v upravi lista. M-2875
KABINO ZA TRAKTOR URSUS UGODNO PRODAM. Satohovci 50 a. M-2876
MALE -PUJSKE PRODAM. Vanča vas 7. M-2878
KRAVO, močno, vozno, prodajo. Beltinci, Gregorčičeva 10, telefon 71-522. M-2879
ZASTAVO 125 PZ, letnik 1974, registriran, prodajo za 100.000 din. Časar, Bučkovci 62. IN-377
ZASTAVO 750, letnik 1975, dobro ohranjen, prodajo. Farič, Radenci, Panonska 11. M-OP
TRAKTOR URSUS 355, letnik 1977, prodajo. Kocet, Kapca 35. M-OP
STREŠNO OPEKO BOBROVEC, 5000 kosov, novo, prodajo. Murska Sobota, Stefana Kovača 24. M-GK
DVOOSNO PRIKOLICO ZA PREVOZ ZRNJA IN SILAŽE PRODAM. Telefon 26-443. M-MP
KABEL ZA VARILNI APARAT PRODAM. Naslov v upravi lista. M-JJ
TRAKTOR NORMAG, nemški, 15 KS s koso, dobro ohranjen, prodajo. Drago Rajšp, Kutinci 12, p. Videm ob Ščavnici. GR-173
ZASTAVO 850 AK, letnik 1983, prevoženih samo 6.500 km, brezhiben, kot nov, prodajo. Telefon popoldne: 069 74-909. GN-175

Sobe

ENOSOBNO STANOVANJE ALI GARSONJERO V MURSKI SOBOTI ali bližnji okolici išče mlada družina. Telefon 24-694 od 10.—14. ure. M-2829

Razno

POČITNIŠKO HIŠICO v SEBEBORCIH, primerno za stanovanje, zamenjam za trisobno stanovanje v Murski soboti. Telefon (069) 22-636 ali (069) 22-186. M-2818
PREKLIC!
Preključujem veljavnost indeksa, prvič izdanega v šolskem letu 1983/84 na SČTUP smer elektroenergetika. Daniel Plešec, Moravci 7 a, p. Martjanci. M-2838

KRAJEVNA SKUPNOST TIŠINA, vabi v nedeljo, 30. junija, ob 9.30 v GRADIŠČE na KMEČKE IGRE. Po končanem igrah bo VE-LIKA VRTNA VESELIKA. Za prijetno razpoloženje bodo skrbeli VESELI PLANŠARJI. M-2863

PREKLIC!
Preključujem veljavnost pričevala OŠ Bučkovci. Ivan Kukovec, Kuršinci 56, p. Bučkovci. IN-369

OBVESTILO!
Cenjene stranke obveščam, da zaradi letnega dopusta od 8. do 22. julija ne opravljam mehaničnih in optičnih del. Avtomehaničnik Franc Makoter, Ul. A. Trstenjaka 17, Ljutomer. In-378

STREŠNA OPEKA!

V ZALOGI MEDITERAN IN STANDARD BETONSKA STREŠNA OPEKA V RDEČI, ČRNI, RJAVI, BELI IN ZELENI BARVI. Teža samo 2,80 kg. Potrebna količina 15 kosov na m², razmah letev 33 cm. Atesiran — izredno odporen za veter in dež, garancija 30 let. Zelo ugodna cena in rok dobave. Na zahtevo kupca organiziramo prevoz opeke na gradbišče.

Dipl. inž. IGREC DELAVNICA VARAŽDIN Vilka Novaka 49 telefon 042 46 741 ali 48 999

Kupim

LADO KARAVAN KUPIM. Telefon: 78-216. M-2824
STREŠNO OPEKO (zarežno) kupim. Stanko Magdič, Cven 102 C, telefon: 81-969. M-275
PREDNJI DESNI BLATNIK ZA FORD 12 M, letnik 1968, v uporabnem stanju, kupim. Poudarbo po telefonu (069) 73-524, po 16. uri. GR-178
LAŽJI TRAKTOR, v voznem stanju, kupim. Ugodno plačilo v gotovini. Alojz Trdin, Osek 111, 62235 Gradišče v Slov. goricah. M-OP

Zaposlitve

ŽUPNIŠČE SVETI JURIJ ROGAŠOVCI sprejme v delovno razmerje za nedoločen čas gospodinjstvo za delo v kuhinji. Dobar OD. Informacije v župnišču ali po telefonu 78-617. M-2817
VARSTVO ZA OTROKA, starejša eno leto, v dopoldanskem času, nujno iščem. Evi Kovač, Murska Sobota, Stefana Kovača 7. M-2844
KLJUČAVNICARJA ali varilca sprejme v delovno razmerje za nedoločen čas. Kovaštvo Jože Filipič, Ljutomer, Jeruzalemska cesta 9. In-367

ABC POMURKA, KZ Ljutomer—Križevci, Križevci pri Ljutomeru, Strojna skupnost MURA, 69241 Veržej, zaposli v sezoni žetve 1985

kombajnista

z opravljenim tečajem za kombajniste in pomočnika, iz Veržeja ali bližnje okolice. Interesenti se naj oglašijo pri podpredsedniku Veržeja 163.

NOVO GASILSKO VOZILO

Gasilci v Zgornji Ščavnici so 2. junija slovesno prevzeli sodobno gasilsko vozilo in razvilni pionirski gasilski prapor. Novo vozilo tovarne avtomobilov iz Maribora, katerega je podjetje Vatrosprem iz Beograda preuredilo v avtocisterno, je pomembna pridobitev. Stalo je 2,6 milijona dinarjev, od tega je milijon 640 tisoč dinarjev prispevala SIS za požarno varnost občine Lenart, ostale pa gasilci sami. Večino tega denarja so zbrali v obliki prostovoljnih prispevkov krajanov. Ob tej priložnosti so pripravili tudi kulturni program v katerem so sodelovali godba na pihala gasilskega društva Lešane, obrtniški moški pevski zbor Lenart in učenci tamkajšnje šole.

Franc Bratkovič

Obrtno podjetje KOMUNA Beltinci, DE Mlin obvešča cenjene stranke, da bo zaradi letnega čiščenja zamenjava do 12. julija 1985. Po končanem čiščenju bodo stranke o pričetku zamenjave ponovno obveščene.

ABC POMURKA

GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO MURSKA SOBOTA, n.sol.o. in o.sol.o.

TOZD GOZDARSTVO

OBJAVLJA JAVNO DRAŽBO

avtomobil znamke ZASTAVA — KOMBI K 435, leto izdelave 1977 — neregistriran.

Izključna cena znaša 30.000,00 din.

Dražba bo v torek, 2. 7. 1985, ob 8. uri v skladišču tozda v Murski Soboti, ul. Iva Lole Ribarja (preko železniške postaje). Interesenti morajo pred začetkom dražbe položiti 10-odstotno varščino od izključne cene.

lek ljubljana

TOZD KEMIJA, proizvajalca kemičnih izdelkov, r. o., Mengeš, Kolodvorska 27

za poslovno enoto v LIPOVCIH

objavlja prosta dela in naloge

TEHNOLOGA

— za tehnološke priprave proizvodnje v obratu za izdelavo mineralno-vitaminskih mešanic in aditivov.
Pogoji:
— visoka izobrazba veterinarske, agronomske ali druge ustrezne smeri
— 1 leto delovnih izkušenj, lahko tudi začetnik — pripravnik
— poskusno delo 90 dni

Pri pripravnikih ne veljata pogoja delovnih izkušenj in poskusnega dela. Pripravniki bodo sklenili delovno razmerje za določen čas v skladu z določbo 38. člena Pravilnika o delovnih razmerjih.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev objave sprejema 8 dni po objavi kadrovske-spolni sektor delovne organizacije LEK Ljubljana, Verovškova 57.

lek tovarna farmaceutskih in kemičnih izdelkov, n.solo.

61107 Ljubljana Verovškova 57, p. p. 81 telefon: (061) 340-161, 340-361 telex: 31171 yu lek telegram: lek ljubljana

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Štefan Sobčan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gónter Andre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelk, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona 74-597, dopisništvo Lendava 75-085 in dopisništvo Ljutomer 81-317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 1.600 din, polletna 800 din; letna naročnina za tujino 318 ASch. 45 DM, 19 Can dol., 13 USA dol., SFR 39; letna naročnina za delovne organizacije 2.000 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176. Cena posamezne številke je 40 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1. Ureja uredniški odbor:

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho
k njemu pristopite, spomnite se, kako
trpela sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

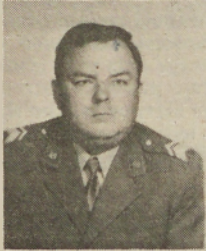
Marjete Nemet

iz Kobilja 26

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in za maše, nam pa izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju ZD Dobrovnik in Lendava, posebno dr. Vašu in patronažnima sestram Brigiti in Marti, ki so ji dolga leta lajšali bolečine. Hvala tudi predstavniku KS Kobilje za lep poslovilni govor in g. župniku za opravljeni pogrebni obred ter prisrčne poslovilne besede.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: hčerka Kristina, zet Ludvik, vnukinje Olga in Pavla z družinama ter Erika

V SPOMIN

28. junija minena boleče leto od nenadne in prerane smrti našega nadvse dragega očeta in dobrega moža

Vlada Petroviča

iz M. Sobote

Na vsak moj klic — Vlado, si se zmeraj oglašil. Toda tiste najine strašne noči, v prvem snu, si bil brez moči. Na moj srčni klic, si samo malo odprl svoje tople oči.

Za zmeraj si odšel, ni te več, toda v naših srcih še živiš, dokler bomo živeli mi. Hvala vsem dobrim ljudem, ki so nam v najhujših trenutkih kakor koli pomagali.

Tvoji najdražji: Zoran, Nenad in Olga

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega sina, brata in vnuka

Martina Kosija

roj. 1970
iz Ljutomera

ki nas je v 16. letu starosti za vedno zapustil, se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem, sorodnikom, sošolcem SŠC TPU iz M. Sobote, kolektivu TP Vesna, mladinskemu pevskemu zboru OŠ I. Cankar iz Ljutomera, Občinski strelski zvezi KS, govornikom za poslovilne besede ter čč. duhovščini za opravljeni obred.

Lepa zahvala vsem, ki ste našega dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala Olgi Horvat, družini Peischl, družini Muršič, Branku Žumnu in družini Melin.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Ljutomer, 21. 6. 1985

Neutolažljivi: mama, oče, sestra Marta, dedek, stara mama in ostalo sorodstvo

krvodajalci

PLETILSTVO PROSENJAKOVCI — Geza Poca (4), Šandor Gaal (5), Ladislav Pap (1), Irena Gaal (1), Ernest Eöry (9), Jože Hari (2), Vlasta Zadravec (9), Anđelko Janjič (4), Štefan Danč (5), Franc Bači (3), Ladislav Voroš (2), Marija Balog (4), Evgen Mikola (3), Ernest Voroš (7), Olga Kovač (2), Geza Kovač (3), Klara Kalman (2), Milan Hartman (2), Štefka Vukan (2), Anton Štefanec (3), Olga Špilak (2), Marija Šoš (1), Erika Groza (1), Olga Sep (1), Jožefa Gomboc (1), Ladislav Kovač (1), Jolanka Janjič (4), OŠ PROSENJAKOVCI — Jožefa Herman (3), Marjana Kočar (1), Jožica Voroš (4), Tea Kolar (2), Gyöngyi Žohar (4), PROSENJAKOVCI — Margit Čahuk (2), Viljem Čahuk (1), Olga Gjerek (15), Elizabeta Karolji (4), MOTVARJEVCI — Pavel Toth (2), Jožef Gjerek (2), Julij Nemeš (2), Elizabeta Kocet (1), Gabrijel Kolman (1), Ladislav Dora (4), VAČA VAS — Andrej Horvat (1), SELO — Oskar Makari (7), SPIŽ — Stanko Sreš (28), Kavaž Angela (19), Ošljaj Franc (19), Tonček Kos (14).

MURA — Olga Premoša (5), Štefan Forjan (32), Štefan Bunderla (1), Marija Ferencak (12), Dušan Volmut (2), Jožica Luthar (16), Martin Horvat (13), Karel Horvat (23), Marija Pintarič (7), Štefan Kalamar (5).

ABC POMURKA — Drago Durič (4), Šarika Flisar (2), Silva Baler (8), Ladislav Sabotin (2).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — BRATONCI — Marija Klar (41), BLISK — Franc Semenič (27), Milan Cipot (5), MLINOPEK — Janez Drvačič (47), RADENSKA RADENCI — Slavko Šumak (18), SPLOŠNA BOLNIŠNICA M. S. — Ne-

venka Muhič (4), AGROSERVIS — Ivan Lunežnik (15).

SREDNJEŠOLSKI CENTER — Tadeja Filipič (1), Valentina Šeruga (1), Lidija Šomen (1), Marjana Bokan (1), Anica Kisilak (1), Joža Martinec (1), Branko Vidič (1), Jože Šinko (1), Tatjana Golenko (1), Marija Kozar (1), Franc Lipuš (1), Bojan Pintarič (1), Štefan Hajdinjak (1), Rada Vukotič (1), Liljana Škrjanec (1), Marta Horvat (1), Štefanija Lutar (1), Mirko Kurbus (1), Doroteja Rituper (1), Slavica Panker (1), Suzana Potočnik (1), Renato Lukač (1), Svetlana Šumandl (1), Anton Kurbus (1), Natalija Maučec (1), Štefanija Zver (1), Janez Ščančar (1), Marija Gjergjek (1), Darko Čučko (1), Bernarda Hozjan (1), Vesna Smodiš (1), Manuella Lovenjak (1), Jelka Hanžekovič (1), Suzana Časar (1), Suzana Meolic (1), Jožica Štefko (1), Roman Petrovič (1), Samuel Pongrac (1), Jasna Glavač (1), Darija Skalar (1), Sonja Budja (1), Marjan Vutek (1), Majda Korpič (1), Mojca Števančec (1), Maja Lopert (1), Suzana Sep (1), Andreja Sluga (1), Liljana Jerič (1), Karel Šinko (1).

SDK M. S. — Elizabeta Devetak (3), Tatjana Novak (3), Slepec Gizela (6), Lea Friškič (5).

PANONIJA — Dominik Zver (11), Anton Senica (4), Jože Špilak (6), Marjan Vužen (9), Karel Fujs (5).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — ZD Lendava, Gusztav dr. Fodor (30), ABC POMURKA — Anton Fujs (26), VTS MB — Rojko Rogič (9), OBČINA — Alojz Rous (12), PÖTROŠNIK — Janko Jurgec (11), Franc Vogrin (9), MURA — Vlado Škerlak (13), BODONCI — Ludvik Šušar (20), NEMČAVCI — Franc Dani (28).

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža in očka

Viktorja Šošariča

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem za nesebično pomoč. Hvala vsem, ki ste izrazili sožalje, mu poklonili cvetje in ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala godbenikom in govornikom za lepe besede slovesa.

Žalujoči: žena Jožica in sin Viki z družino

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa, nas je v 62. letu starosti zapustila draga žena, mama, hčerka, sestra, tašča in stara mama

Marija Pelcar

roj. Bunderla
iz Kuzme

Ob tej teži in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, darovali vence, cvetje ali v dobrodelne namene ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Lepa hvala g. župniku za opravljeni obred, pevcem za odpete žalostinke, tov. Mariču za poslovilne besede, kolektivom Opreme, SGP Pomurja in Slikarja Maribor za darovane vence.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Žalujoči: mož Vili v imenu sorodstva

Kje si ljuba mama,
kaj tvoj mili je obraz,
kaj je tvoja skrbona roka,
ki skrbela je za nas?

Če bi solza mrtvega zbudila,
te ne bi naša draga mama
zdaj črna zemlja krila.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, tašče in sorodnice

Karoline Hari

roj. Gergar
iz Križevca v Prekmurju

ki nas je v 75. letu starosti nepričakovano in brez slovesa za vedno zapustila, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, predstavniku KS za ganljive besede ob odprtem grobu, DO za ptt promet iz M. Sobote, kolektivu pošte Križevci, delavcem Zdravstvenega doma iz M. Sobote, gasilcem za pomoč ob pogrebu in pevcem za odpete žalostinke. Posebna zahvala vsem dobrim sosedom, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč in nas tolažili.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Križevci, 16. junija 1985

VSI TVOJI, KI SMO TE GLOBOKO LJUBILI

Ljubezen, delo in trpljenje,
tvoje je bilo življenje,
nam ostala je praznina
in velika bolečina

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, babica in prababica

Vilma Koltaj

iz Tešanovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste ji poklonili vence in cvetje, jo pospremili na zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku, predstavnici KS in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: sin Deži z ženo Jolanko in vnukom Miranom, vnukinje Angela, Irena in Greta z družinama

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa, še polna veselja in upanja v življenje, nas je v 58. letu za vedno zapustila naša draga žena, mama, babica in sestra

Kristina Lapoši

roj. Gabor
iz Kroga

Ob boleči in nenadni izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni mnogo prerani zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ali za druge namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebej se zahvaljujemo sosedom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, g. župniku za pogrebni obred, pevcem in predstavnici KS za poslovilne besede ter kolektivom SDK, Zavarovalne skupnosti Triglav in Projektivnega biroja M. Sobota

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Janez, hčerka Marija, sinova Alojz in Anton z družinama, sestri in brat z družino ter ostalo sorodstvo

PUCONCI

PRVIČ PODELILI LISTINE ZASLUŽNI OBČAN

V okviru praznovanja 40. obletnice zmage nad fašizmom je bila v nedeljo v osnovni šoli v Puconcih osrednja proslava v krajevni skupnosti, ki so jo povežali s praznovanjem 30-letnice TVD Partizan Puonci. Na skupni slavnostni seji skupščine KS in IO TVD Partizan je govoril predsednik skupščine KS Puonci mag. Milan Erjavc. Zatem pa so prvič v KS podelili listine »zaslužni občan«, priznanja KS in TVD Partizan, ki so jih prejeli zaslužni organizacije in posamezniki za nadpovprečne dosežke pri razvoju krajevnih skupnosti. Listino zaslužni občan so prejeli: Karel Vratarič, Ferdinand Flisar, Granc Grah in Zlata Temlin. Priznanja KS pa so dobili: TVD Partizan, tozd Proizvodnja kremenčevega peska, Ernest Drvarič, Ludvik Šiplič, Franc Zrinski, Franc Slavic, Ludvik Beznec, Šarika Beznec, Ludvik Rituper, Bela Horvat, Štefan Bačič in Rudolf Mörce. Priznanja TVD Partizan Puonci pa je prejelo 19 organizacij in posameznikov. Po slavnostni seji pa so pripravili proslavo s kulturnim programom.

F. Maučec

OB DNEVU CIVILNE ZAŠČITE

TEKMOVANJE ZA ZNANJE

Občinski štab Civilne zaštite Ljutomer je v počastitev 30-letnice ustanovitve civilne zaštite v soboto pripravil pregledno tekmovanje gasilsko-tehničnih enot in ekip prve pomoči, enot iz krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela. Pred pričetkom tekmovanja je udeležence nagovoril poveljnik štaba CZ Jože Špindler ter predstavil razvoj in pomen civilne zaštite ter najaktualnejše naloge v prihodnje. Podelili so tudi nekatera priznanja. Janko Tratnik je prejel priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, občinski štab CZ pa je priznanja podelil Veri Bogdan, Janezu Stanjku, Stanku Hunjadiju, Krajevni skupnosti Radoslavci in Lesnininemu tozdu Mizarstvo. Tekmovanja, ki je sledilo, se je udeležilo 19 gasilsko-tehničnih ekip (14 iz krajevnih skupnosti, 5 pa iz ozdov) in 20 ekip prve pomoči (7 iz krajevnih skupnosti, 13 iz ozdov).

Med ekipami prve medicinske pomoči iz delovnih organizacij so prvo mesto zasedli tekmovalci iz Imgrada, drugo mesto si delita

Ekipa prve medicinske pomoči so na tekmovanju v počastitev 30-letnice CZ prikazale veliko znanja in usposobljenosti. Foto: D. L.

ekipi Vesne in Mure, tretji pa so bili medicinke in medicinci iz Marlesa. Med krajevnimi skupnostmi pa so bila prva tri mesta razdeljena takole: prva KS Cven, drugo mesto KS Radoslavci in Stara cesta, tretje pa KS Stročja vas. Pri gasilsko-tehničnih eno-

tah so bili med ekipami iz ozdov najboljši gasilci iz Tehnostroja, drugi iz Marlesa in tretji iz MTT, iz krajevnih skupnosti pa druga ekipa Razkrižja, KS Verzej I in Cven I.

D. L.

TABOR ZA POUK OBRAMBE IN ZAŠČITE V VIDONCIH

NA USPOSABLJANJU 248

MLADIH

V dveh izmenah bo v taboru za pouk obrambe in zaštite v Vidoncih na Goričkem opravilo usposabljanje 248 mladih iz soseske občine, ki ne obiskujejo šol usmerjenega izobraževanja. V prvi izmeni se je usposabljanju udeležilo 140, v drugi izmeni pa

108 mladincev in mladink. Med usposabljanjem so si mladi pridobivali znanje iz večširne ljudske obrambe in družbene samozastite in kljub slabemu vre-

menu uspešno izvedli učni program. Poleg strokovnega dela pa so se mladi tudi udeleževali v raznih interesnih dejavnostih na športnem in kulturnem področju. Organizirali so tudi športna srečanja z mladimi iz Vidonca in Otovca. Posebno skrb so namenili tudi družbenopolitičnemu delu in med taborom ustanovili mladinsko organizacijo. Tabor pouka obrambe in zaštite so v Vidoncih obiskali tudi številni družbenopolitični delavci iz soseske občine. Kljub začetnemu domotožju nekaterih mladih, ki so se prvič navajali na vojaško življenje, so se po končanem usposabljanju zadovoljni vračali na svoje domove s pridobljenim znanjem; mnogi med njimi pa so celo izražali željo, da bi še radi prišli v tabor.

F. Maučec

LENDAVA

Kakovost vin se izboljšuje

Tudi ob letošnjem prazniku lendavske občine je vinogradniška skupnost pripravila razstavo in poskušajo vin. Kakovost lendavskega grozdja in vina se čedalje bolj potrjuje tudi na širšem območju. Po mnenju številnih vinogradnikov bi bilo mogoče dolgoročno zagotoviti prodajo vse večjih tržnih presežkov, seveda če bi uredili vprašanje lendavske vinske kleti. Za gradnjo kleti že pripravljajo projektno dokumentacijo. Na letošnji razstavi so za svoje vino dobili najvišja priznanja Ludvik Kiraly za laški rizling, Gusti Koltai za šipon, Janez Gönec za savinjon, Zmago Urisk za beli pinot in Franc Skrllec za belo mešano vino. Vsi sodelujoči, bilo jih je čez 40, pa so prejeli posebna priznanja. Jani D.

BELTINCI

DIMNIKAR SE JE POBRATIL Z DIMNIČARJEM

Pred dnevi so predstavniki delovnih kolektivov Dimničarja iz Beograda in Dimnikarja iz Beltincev podpisali listino o pobratenju, ki je rezultat večletnega uspešnega sodelovanja. Le-to naj bi bilo v prihodnje še pristnejše, kazalo pa bi se tudi v poslovno-tehničnem sodelovanju ter izmenjavi izkušenj. Dimničar Beograd je namreč največja dimnikarska organizacija v Jugoslaviji s strokovno usposobljenim kadrom na področju požarne varstva, preventivne, varstva okolja in varčevanja z energijo. Dogovorili so se tudi za nekaj skupnih akcij in izmenjavo kadrov pri usposabljanju ter kemičnih čiščenjih odpadnih snovi.

F. M.

KRAJEVNA SKUPNOST BISTRICA

Prvič krajevni praznik

Krajevna skupnost Bistrica, ki združuje Gornjo, Srednjo in Dolnjo Bistrico, je v nedeljo slavila prvi krajevni praznik. Posvetili so ga v spomin na pomembnejše gospodarske dosežke v povojni gradnji, kot so most čez Muro, gradnja nasipov, vodovodno omrežje...

Na slovesnosti je o razvoju treh Bistric govoril predsednik skupščine krajevnih skupnosti Ignac Uroša, nato pa je besedo povzel predsednik zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Lendava Pavel Berden. V nadaljevanju programa so podelili priznanja sveta krajevnih skupnosti in krajevnih konference SZDL, ki so jih

prejeli: Ferdo Godina, Štefan Vučko, Štefan Horvat, Jože Kolarič, Štefan Kelenc, Hermina Lebar, Jože Vučko, Štefan Žižek in Ignac Uroša. Slovesnost se je nadaljevala z bogatim kulturnim programom, ki so ga izvedli folkloristi, pevski zbori in recitatorji.

Praznik krajevnih skupnosti Bistrica pa je potekal tudi v znamenju pomembne pridobitve gasilcev. Gasilsko društvo Srednja Bistrica je prevzelo sodobno gasilno vozilo TAM 75 T5, za katerega je prispevalo tretjino sredstev, dve tretjini pa je primagnila samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom občine Lendava. Š. S.

Nov gasilski avto TAM 75 T5, ki so ga na slovesnosti ob prvem krajevnem prazniku v nedeljo prevzeli gasilci Srednje Bistrice. Foto: Š. S.

od tedna

RADENCI — Republiška konferenca socialistične zveze je v petek sklicala območni posvet o pripravah na volitve za pomursko in podravsko regijo, na katerem so sodelovali najodgovornejši aktivisti socialistične zveze in sindikata. O kadrovskih pripravah na volitve je govoril Geza Bačič in posebej poudaril pomen evidentiranja, ki je že samo po sebi družbeno priznanje človeku za dobro delo. Ker je bilo doslej evidentiranih premalo ljudi, je potrebno aktivnosti čim širše zastaviti, se izogniti prepoznati praktično evidentiranja v forumih in se dosledneje upoštevati merila kadrovske politike. O spremembah volilne zakonodaje je govoril Miloš Prosenec. Dejal je, da te ne bodo takšne, da bi kakorkoli vplivale na potek priprav, zato tudi ne more biti izgovorov in odlaganja dela.

MURSKA SOBOTA — Člani sveta za kmetijstvo pri predsedstvu občinske konference socialistične zveze so se na zadnji seji seznanili s položajem v kmetijskem šolstvu in s kadrovskim položajem v kmetijstvu. Slednji še vedno ni zadovoljiv, saj primanjkuje predvsem delavcev s srednje- in visokošolsko izobrazbo, zato v razvojnih programih organizacij združenega dela prav izboljšanje kadrovske sestave zaposlenih posvečajo posebno pozornost. Ko so člani sveta govorili o uresničevanju sklepov za izboljšanje razmer v živinoreji, so si bili enotni, da se le-ti ne uresničujejo, težave v živinoreji pa se še naprej zaostrojujejo.

GORNJA RADGONA — Mladim iz te pomurske občine je, kot kaže, očitno še vedno vseeno, kako preživljajo svoj prosti čas. Tako bi lahko sklepali po nesklepčni okrogli mizi na to temo, ki so jo pretekli teden sklicali na občinski konferenci ZSMS. Od več kot 50 povabljenih se jih je pogovora udeležilo le deset, in še od teh polovica vabljenih gostov. Razgovor bodo z več uspeha poskusili znova organizirati v septembru.

GORNJA RADGONA — Komisija za oceno inovacijskih dosežkov, ki jih prenašajo v proizvodnjo pri Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje, se je 13. sestala v Avtoradgoni. Člani so obravnavali dosežke na tem področju o tem radgonskem ozdu. Potem ko so si ogledali prototipe proizvodnih novosti, so osrednjo pozornost namenili razvoju lahke montažne hiše, minibusa TAM, modularnega sistema bivalnikov in informacijskega sistema pri planiranju in vodenju proizvodnje.

MURSKA SOBOTA — Izvršni odbor republiškega sindikata delavcev v gradbeništvu nadaljuje s prakso sestajanj v organizacijah združenega dela in tako se je sredi prejšnjega tedna sestal v tozdu Gradbeništvo Pomurje v Murški Soboti. Po seznanitvi s položajem v tej organizaciji združenega dela, ki po izločitvi iz mariborskega Konstruktorja smelo načrtuje svoj nadaljnji razvoj, so osrednjo pozornost namenili položaju v slovenskem gradbeništvu, ki ga pestijo predvsem izgube.

MURSKA SOBOTA — Osrednjo pozornost na seji predsedstva občinske konference socialistične zveze v začetku prejšnjega tedna so namenili izvajanju zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju kmetov. Obveljala je ugotovitev, da je v zakonu še veliko vrzeli, zato prihaja v praksi do številnih problemov. Nanje delegati iz Pomurja že ves čas opozarjajo, zahtevali pa bodo tudi spremembo nekaterih določil zakona. Ko so govorili o skladnejšem regionalnem razvoju, so bili mnenja, da se politična izhodišča dosledno ne uresničujejo, Slovenija pa se vse bolj otepa solidarnostnega razvoja manj razvitih. To potrjuje tudi podatke, da se razkorak med razvitimi in manj razvitimi še naprej povečuje.

LENDAVA — Na koordinacijskem odboru za socialna, zdravstvena in solidarnostna vprašanja pri občinski konferenci SZDL so razpravljali o zakonu o invalidskem in pokojninskem zavarovanju ter o nekaterih vprašanjih zakona s področja kmetijstva. Pregledali so tudi solidarnostne akcije v občini in ocenili zdravstveno varstvo v Pomurju.

LAKOŠ — V počastitev praznika občine, je bilo v Dolnjem Lakošu prva občinska revija ritmičnih skupin ter srečanje kulturnih društev iz Lakoša ter Nove iz sosednje Madžarske. V zadnjih letih se uspešno razvijajo ritmične skupine v kulturnih društvih in na šolah, letos pa je bil to prvi prikaz njihovega delovanja. Prireditelji pričakujejo, da bodo revije postale tradicionalne.

MURSKA SOBOTA — Člani odbora za integralni transport pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje so obravnavali del osnutka dogovora o skupnih temeljih planov razvoja Pomurja v letih 1986—1990, ki zadeva razvoj infrastrukture. Poudarili so, da bodo zlasti z boljšo organiziranostjo in povezanostjo transportnih organizacij zagotovili kakovostnejši prevoz blaga. Pri tem so se zavzeli za najustno obnovo ceste Lendava—Maribor, ki je bistvenega pomena za normalni cestni prevoz, in za posodobitev železniških postaj ter prog Murška Sobot—Ormož in Ljutomer—Gornja Radgona.

MURSKA SOBOTA — Na krajšem obisku v soboški občini se je mudila 3-članska delegacija Komsomola (Komunistične mladinske zveze) iz Gruzije v Sovjetski zvezi. Med enotedenskim obiskom v SR Sloveniji — povabila jo je republiška konferenca ZSMS — so se v nedeljo popoldne v spremstvu vodstva OK ZSMS mudili v Moravskih Toplicah. Tu so imeli pogovore, v katerih je sodeloval tudi predsednik OK SZDL Štefan Cahuk. Sovjetska mladinska delegacija si je ogledala tudi kmetijo Pertocijevih v Bakovcih in Šalovce.

GORNJA RADGONA — Komunisti Avtoradgone so se za boljše delo povežali v stalno akcijsko konferenco. Gre za obliko dela, ki v radgonskem združenem delu še ni dovolj zazvela in bo gotovo spodbuda, da jim bodo sledili tudi komunisti v ostalih delovnih okoljih.

LENDAVA — Na zadnji seji občinskega izvršnega sveta so imeli člani na dnevnem redu med drugim tudi izvajanje zakonov s področja trgovine z informacijo o razvoju te pomembne dejavnosti v občini Lendava. Obravnavali so poročilo o uresničevanju nalog iz dogovora o skupnih temeljih planov razvoja Pomurja v štirih letih tega srednjeročnega obdobja in osnutek istega dogovora za naslednjih pet let. Rečeno je bilo, da je osnutek premalo konkreten oziroma premalo poudarja skupne naloge, zato ga bo treba še dopolniti.

(B. Ž.)

do tedna

KAJAKAŠTVO

USPEH KROŽANOV

Na reki Savi v Kranju je bilo med klubsko tekmovanjem v spustu na divjih vodah, na katerem je sodelovalo okrog 90 tekmovalcev. Med njimi so bili tudi tekmovalci BD Mura iz Kroga in se lepo odrezali. V članski konkurenci sta v kategoriji C-2 mladincev Horvat—Marič zmagala pred Titanom in Činčcem. V kategoriji K-1 je bil Milan Karas drugi, Miran Veršič tretji in Kuzmič peti.

Pomurski zdravstveni center Murška Sobotna
Tozd Pomurske lekarne Murška Sobotna

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za avtomobil Zastava 1500 TF, kombi, letnik 1979, in ostala rabljena osnovna sredstva. Dražba bo 8. julija 1985 ob 12.00 na dvorišču Galenskega laboratorija v Murški Soboti Gregorčičeva 27 a. Interesenti morajo položiti pol ure pred začetkom dražbe 10-odstotno varščino od vrednosti izklicne cene. Prometni davek plača kupec.

▼ nedeljo, 30. junija, ob 14. uri v Mačkovcih

MOTOKROS

državno prvenstvo — 125 in 250 ccm.

Sodelujejo: državni prvaki: Predan, Avbolj, Šamec, Šinkovec, Zdovc in Urbanija.

Vabi AMD Štefana Kovača Murška Sobotna

60 LET GASILSTVA V LAKOŠU

V okviru praznovanj letošnjega občinskega praznika so gasilci iz Lakoša pripravili praznovanje 60-letnice delovanja gasilskega društva. Slovesnosti so se poleg številnih gasilcev iz drugih društev udeležili še predstavniki občinske gasilske zveze ter samoupravne interesne skupnosti za požarno varnost. Društvo je imelo občasne krize, toda s posodobitvijo opreme se je aktivnost povečala, s tem pa tudi požarna varnost v vasi oziroma krajevni skupnosti. Najaktivnejšim članom so podelili priznanja.

Jani D.